Colegiul Național „I. L. Caragiale" Bucureşti

Prof. dr. Ioan MĂRCULEȚ
(coordonator)

JUDEȚELE ROMÂNIEI

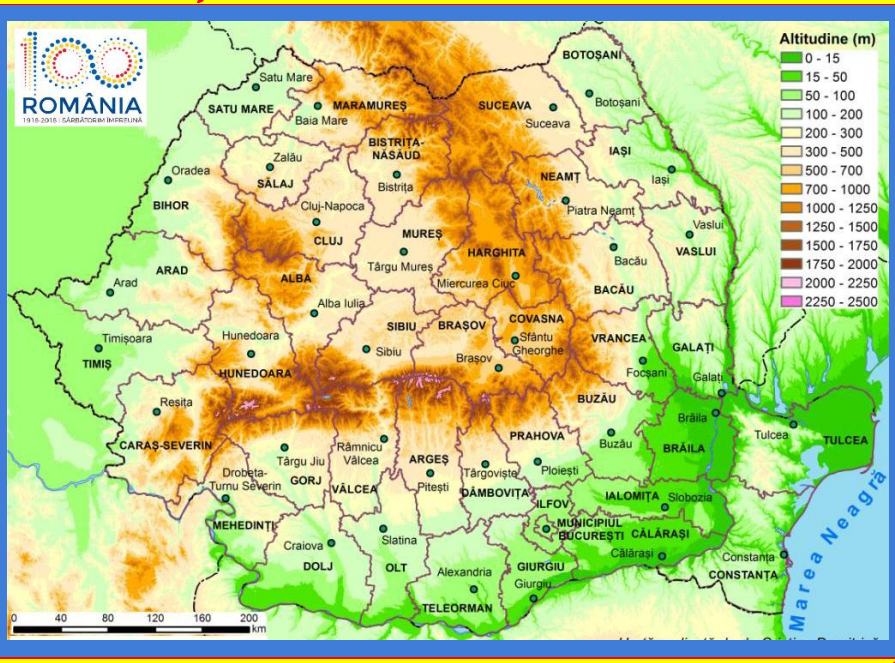

ENCICLOPEDIE GEOGRAFICĂ

Prof. dr. Ioan MĂRCULEȚ ♦ Cercet. dr. Cătălina MĂRCULEȚ
Cristian-Victor ALEXE ♦ Briana AMBERT
Matei AVRINTE ♦ Corina Alexandra BELU
Denisa-Ioana CRISTEA ♦ Vlad Andrei DUMITRESCU
Mihai-Tudor ENĂCHESCU ♦ Antonio-Mario GEORGESCU
Alexandra GRIGORESCU ♦ Andreea HANGANU
Ioana Denisa MUSCĂLESCU ♦ Andra Ioana NEDELCU
Ana-Maria OCHEANU ♦ Roxana OPREA
Constantin-Dan PARASCHIV ♦ Daniel Constantin PARASCHIV
Andra Mihaela PÂRLITU ♦ Cristiana POPA
Iulia-Cristina POPESCU ♦ Andreea Alexandra STAIU
Ana-Maria Claudia STANCIU ♦ Andrei STOIAN
Matei VĂTAFU ♦ Marina Theodora Veronica VOICU
Daria Maria VOINEA ♦ Tian-Yuan-Andreea-Elena WANG

ISBN 978-973-0-28671-7

București, 2019

Colegiul Național „I. L. Caragiale” Bucureşti

Prof. dr. Ioan MĂRCULEȚ
(coordonator)

JUDEȚELE ROMÂNIEI

ENCICLOPEDIE GEOGRAFICĂ

Colectivul de autori:

Prof. dr. Ioan MĂRCULEȚ ♦ Cercet. dr. Cătălina MĂRCULEȚ
Cristian-Victor ALEXE ♦ Briana AMBERT
Matei AVRINTE ♦ Corina Alexandra BELU
Denisa-Ioana CRISTEA ♦ Vlad Andrei DUMITRESCU
Mihai-Tudor ENĂCHESCU ♦ Antonio-Mario GEORGESCU
Alexandra GRIGORESCU ♦ Andreea HANGANU
Ioana Denisa MUSCĂLESCU ♦ Andra Ioana NEDELCU
Ana-Maria OCHEANU ♦ Roxana OPREA
Constantin-Dan PARASCHIV ♦ Daniel Constantin PARASCHIV
Andra Mihaela PÂRLITU ♦ Cristiana POPA
Iulia-Cristina POPESCU ♦ Andreea Alexandra STAIU
Ana-Maria Claudia STANCIU ♦ Andrei STOIAN
Matei VĂTAFU ♦ Marina Theodora Veronica VOICU
Daria Maria VOINEA ♦ Tian-Yuan-Andreea-Elena WANG

ISBN 978-973-0-28671-7

București, 2019

COLEGIUL NAȚIONAL „I. L. CARAGIALE”
www.cnilcb.ro
Bucureşti – Calea Dorobanților, nr. 163, Sector 1
Telefon: 0212.301.021, colegiul_caragiale_buc@yahoo.com

Referenți: Prof. dr. **Liliana Matasariu,** *Colegiul Național „Sf. Sava”, Bucureşti*
Prof. dr. **Viorel Paraschiv,** *Liceul Economic de Turism, Iaşi*

Redactare şi tehnoredactare: prof. dr. Ioan Mărculeț
Harta județelor din România: dr. Cristina Dumitrică

Traducere rezumat în limba engleză: Prof. gr. I Daniela Tănăsescu
Prof. gr. II Anca-Ioana Vulcănescu

Colectivul de autori (profesori, cercetători, studenți şi elevi):

Ioan Mărculeț
Cătălina Mărculeț
Cristian-Victor Alexe
Briana Ambert
Matei Avrinte
Corina Alexandra Belu
Denisa-Ioana Cristea
Vlad Andrei Dumitrescu
Mihai-Tudor Enăchescu
Antonio-Mario Georgescu
Alexandra Grigorescu
Andreea Hanganu
Ioana Denisa Muscălescu
Andra Ioana Nedelcu
Ana-Maria Ocheanu
Roxana Oprea
Constantin-Dan Paraschiv
Daniel Constantin Paraschiv
Andra Mihaela Pârlitu
Cristiana Popa
Iulia-Cristina Popescu
Andreea Alexandra Staiu
Ana-Maria Claudia Stanciu
Andrei Stoian
Matei Vătafu
Marina Theodora Veronica Voicu
Daria Maria Voinea
Tian-Yuan-Andreea-Elena Wang

Prin preluarea textelor din lucrările „Județele României, *Vol. I,* Caracteristici fizico-geografice” (2017) şi „Județele României, *Vol. II,* Aspecte de geografie umană” (2018), la realizarea prezentului volum şi-au mai adus aportul următorii elevi şi studenți: Mihaela-Claudia Anca, Maria-Ruxandra Bodea, Maria Burtea, Carla Cheroiu, Alexandru-Cornel Crețu, Ana-Maria Gheorghiu, Andrei-Ionuț Ghiță, Eduard Mafteiu, Aura Moraru, Daria Muşat, Matei Maximilian Nicolae, Silvia-Maria Papeț, Tudor-Ioan Popa, Răzvan Uifălean, Corneliu-Samuel Stancu, Alexandru-Cristian Vai, Diana Ioana Velescu şi Andreea Roxana Vijulan.

ISBN 978-973-0-28671-7

Autorii aduc mulţumirile lor doamnei director prof. Andreia BODEA, pentru tot sprijinul acordat în vederea apariţiei prezentei lucrări.

Adrese de contact: ioan_marculet@yahoo.com;
imarculet@gmail.com.

CUPRINS

Notă introductivă.....4

Listă de abrevieri şi simboluri.....6

Județele României de la A la Z.....7

Alba/8
Arad/10
Argeş/12
Bacău/14
Bihor/16
Bistriţa-Năsăud/18
Botoşani/20
Braşov/22
Brăila/25
Buzău/27
Caraş-Severin/30
Călăraşi/33
Cluj/35
Constanţa/38
Covasna/40
Dâmboviţa/42
Dolj/44
Galaţi/46
Giurgiu/48
Gorj/50
Harghita/52
Hunedoara/54
Ialomiţa/57
Iaşi/59
Ilfov/62
Maramureş/64
Mehedinţi/67
Mureş/69
Neamţ/72
Olt/75
Prahova/77
Satu Mare/80
Sălaj/82
Sibiu/84
Suceava/87
Teleorman/90
Timiş/92
Tulcea/94
Vaslui/97
Vâlcea/99
Vrancea/102

Anexă.....104

Municipiul Bucureşti/105

Bibliografie.....107

Rezumat 109

NOTĂ INTRODUCTIVĂ

Prezenta lucrare – ***Judeţele României. Enciclopedie geografică*** –, realizată de un grup de cadre didactice şi elevi şi foşti elevi din Colegiul Naţional „I. L. Caragiale", Bucureşti, a fost gândită ca un instrument de lucru şi o sursă de informare pentru pasionaţii de geografie. Ea reuneşte şi dezvoltă informaţiile din lucrările: **Judeţele României**, Vol. I, **Caracteristici fizico-geografice** (2017) şi **Judeţele României**, Vol. II, **Aspecte de geografie umană** (2018).

În paginile volumului se regăsesc descrise succint toate judeţele Româniri (41) şi Municipiul Bucureşti. Prezentarea lor a fost realizată pe baza unui algoritm compus din două părţi: „Aşezarea geografică şi cadrul natural" şi „Aspecte demografice şi socio-economice".

• Descrierea fizico-geografică a avut în vedere următoarele aspecte: *poziţia geografică, suprafaţa, relieful/unităţile de relief* (până la ordinul patru), *clima, hidrografia, asociaţiile biogeografice* şi *ariile protejate.*

• Partea de geografie umană cuprinde: *populaţia*[1], *densitatea medie a populaţiei, structura etnică, structura confesională, populaţia urbană, populaţia rurală, oraşul reşedinţă de judeţ, celelalte aşezări urbane, comunele, regiunile şi obiective turistice reprezentative* şi *siturile din patrimoniul mondial UNESCO.*

Pentru realizarea lucrării a fost utilizată o bogată literatură de specialitate, semnalată la capitolul „Bibliografie", iar unele date au fost actualizate prin utilizarea *site*-urilor de specialitate din Internet. Dintre numeroasele lucrări de specialitate consultate, cele mai utilizate au fost: *Enciclopedia geografică a României* (Edit. Ştiinţifică şi Enciclopedică, Bucureşti, 1982), colecţia *Judeţele patriei* (Edit. Academiei Române, Bucureşti), colecţia *Judeţele României* (Edit. Sport-Turism, Bucureşti), volumele *Unităţile de relief ale României* (coord. L. Badea, Edit. Ars Docendi, Bucureşti), *Tratatul de geografie* (vol. I, III, IV şi V, Edit. Academiei Române, Bucureşti), *Lacurile Terrei* (P. Gâştescu, Edit. CD Press, Bucureşti, 2006), *România – hartă geografică general*,, (M. Dumitrescu, I. Mărculeţ, Edit. Digital Docu Print, Târgu Mureş, 2018), *Dicţionarul ariilor naturale protejate din România,* (coord. I. Mărculeţ, Colegiul Naţional „I. L. Caragiale", ISBN 978-973-0-13590-9, Bucureşti, 2012), Dicţionarul aşezărilor urbane din România (coord. I. Mărculeţ, Colegiul Naţional „I. L. Caragiale", ISBN 978-973-0-14631-8, Bucureşti, 2013) ş.a.

Prof. dr. Ioan MĂRCULEŢ

[1] Pentru elementele referitoare la populaţie, au fost utilizate datele oferite de recensământul din anul 2011.

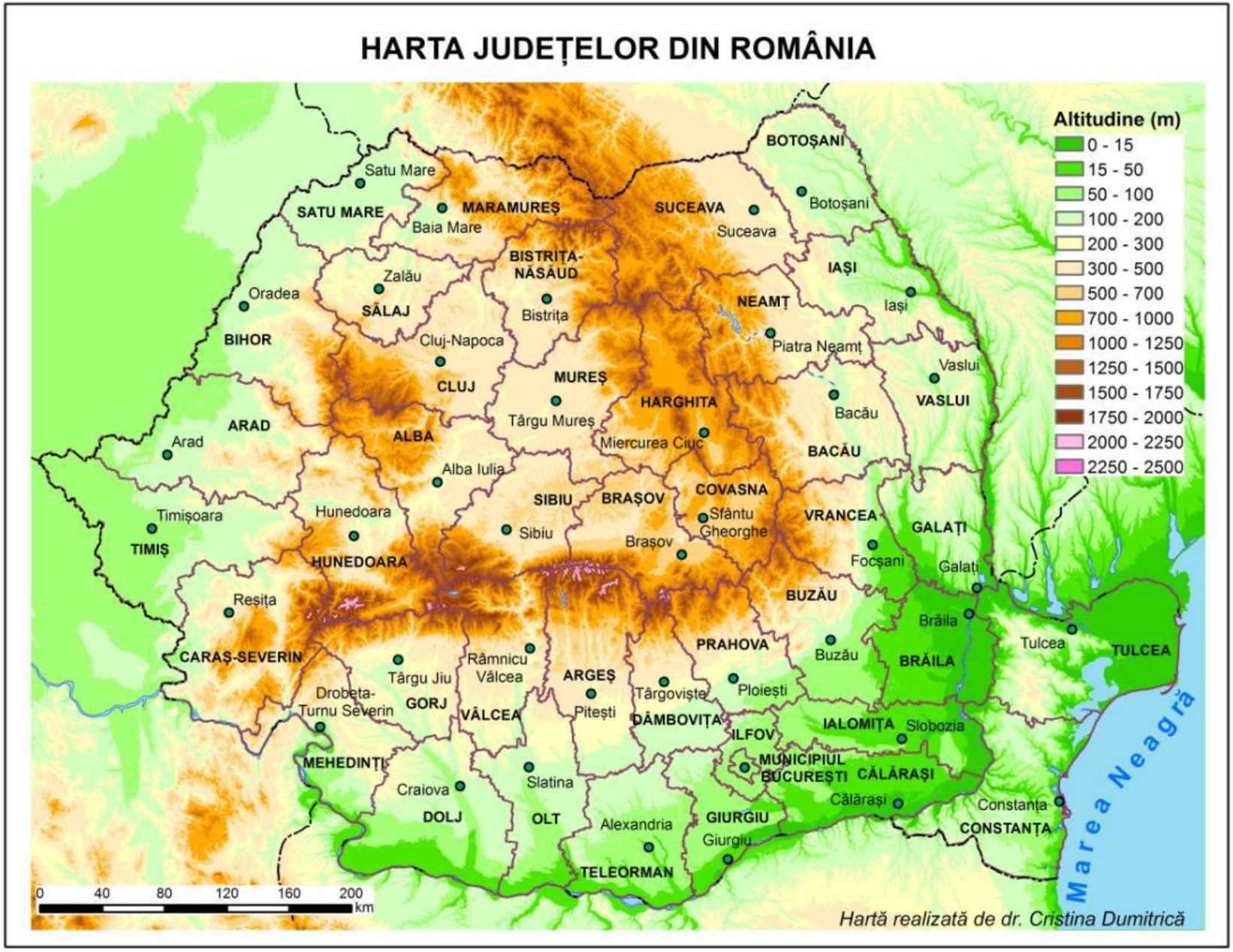

Județele României. Enciclopedie geografică, ISBN 978-973-0-28617-7, 2019.

LISTĂ DE ABREVIERI ŞI SIMBOLURI

Br. = (urmat de un nume propriu) Braţ
Câmp. = (urmat de un nume propriu) Câmpia
Col. = (urmat de un nume propriu) Colina
Com. = (urmat de un nume propriu) comuna
Cl. = (urmat de un nume propriu) Culmea
Cul. = (urmat de un nume propriu) Culoarul
Dl. = (urmat de un nume propriu) Dealul
D-le = (urmat de un nume propriu) Dealurile
Def. = (urmat de un nume propriu) Defileul
Depr. = (urmat de un nume propriu) Depresiunea
d.Hr. = după Hristos
E = est
etc. = etcetera
° = (înainte de o cifră) grade
°G = grade germane
°C = grade Celsius
Gr. = (urmat de un nume propriu) Grindul
î.Hr. = înainte de Hristos
km² = kilometru pătrat
L. = (urmat de un nume propriu) Lacul
lat. = latitudine
loc. = locuitori
long. = longitudine
Mas. = (urmat de un nume propriu) Masiv
Mg. = (urmat de un nume propriu) Măgura
m = metri
mm = milimetru/milimetri
′ = minute
mun. = municipiu
Mt. = (urmat de un nume propriu) munte
M-ţii = (urmat de un nume propriu) Munţii
N = nord
NE = nord-est
NV = nord-vest
Ob. = (urmat de un nume propriu) Obcina/Obcinele
Pod. = (urmat de un nume propriu) Podişul
precip. = precipitaţii
Sf. = (urmat de un nume propriu) Sfântul/Sfânta/Sfinţii
S = sud
SE = sud-est
SV = sud-vest
reg. = regiune/regiuni
Subc. = (urmat de un nume propriu) Subcarpaţii
supr. = (urmat de un număr) suprafaţa
temp. = temperatura
vest = V

JUDEȚELE ROMÂNIEI

DE LA A LA Z

ALBA

Aşezarea geografică şi cadrul natural

Poziţia geografică: în partea central-vestică a ţării, la 46°00′ lat. N şi 23°30′ long. E;

Judeţele vecine: Sibiu (E şi SE), Vâlcea (S), Hunedoara (SV şi V), Arad (V), Bihor (NV), Cluj (N) şi Mureş (NE);

Suprafaţa: 6.242 km²;

Relieful/unităţile de relief: montan şi de podiş; Carpaţii Meridionali (M-ţii Şureanului şi Cul. Orăştiei), Carpaţii Occidentali (M-ţii Apuseni: M-ţii Bihorului, Mt. Mare, M-ţii Trascăului, M-ţii Metaliferi, Depr. Zlatna), Depresiunea Transilvaniei (Depr. Turda–Alba Iulia, Pod. Transilvaniei – cu Pod. Târnavelor: Dl. Târnavei Mici şi Pod. Secaşelor);

Clima: cu influenţe oceanice; temp. med. multianuală: 8,5°C (în reg. joase) şi -2°C (în reg. înalte); precip. med. anuale: 530 mm (în reg. joase) şi 1.200 mm (în reg. înalte); vânturile: Vânturile de Vest, foehnuri;

Hidrografia: destul de bogată şi variată; râul Mureş cu afluenţii: Arieş (cu Gârda Seacă, Albac, Abrud, Bistra, Poşaga, Sălciua, Ocoliş, Rimetea ş.a.), Fărău, Aiud, Geoagiu, Târnava (cu Târnava Mare, Târnava Mică, Dunăriţa, Secaşul Mic), Ampoi (cu Ampoiţa, Ighiu ş.a.), Sebeş (cu Secaşul Mare), Valea Vinţului, Cugir etc.; lacuri naturale şi artificiale: Iezerul Ighiel (carstic), Iezerul Şureanu (glaciar), Tăul Fără Fund de la Pănade, Tăul Fără Fund de la Băgău şi Chereteu (în spatele unui val de alunecare), Oaşa şi Tău (de baraj hidroenergetic, pe râul Sebeş), lacurile de la Ocna Mureş (antroposaline) ş.a.; ape subterane: ape freatice, ape de adâncime, ape minerale (clorurate, feruginoase, sulfatate);

Asociaţii biogeografice: păduri de foioase (stejari şi fag), păduri de conifere, pajişti subalpine şi alpine, zăvoaie, asociaţii halofile;

Arii protejate: Parcul Natural Munţii Apuseni; rezervaţii naturale: Râpa Roşie, Peştera Gheţarul de la Scărişoara, Cheile Râmeţului, Molhaşurile Căpăţânei, Şesul Craiului–Scăriţa Belioara, Poiana de Narcise de la Negrileasa, Laricetul de la Vidolm, Calcarele de la Ampoiţa, Detunata Goală, Cascada Pişoaia, Cheile Gălzii, Tăul Fără Fund de la Băgău, Iezerul Ighiel ş.a.; monumente ale naturii: Izbucul Tăuzului, Masa Jidovului, Piatra Corbului, Piatra Despicată, Piatra Varului, Avenul din Hoanca Urzicarului şi Izbucul Mătişeşti; arbori ocrotiţi: gorunul de la Blaj.

Aspecte demografice şi socio-economice

Populaţia: 342.376 loc.;

Densitatea medie a populaţiei: 54,8 loc./km^2;

Structura etnică: români = 85,2%, maghiari = 4,3%, romi = 4,1% ş.a.;

Structura confesională: ortodocşi = 82,3%, reformaţi = 3,2%, greco-catolici = 2,7% ş.a.;

Populaţia urbană: 198.412 loc. (57,9%);

Populaţia rurală: 143.964 loc. (42,1%);

Oraşul reşedinţă de judeţ: Alba Iulia: situat la 46°04'17" lat. N şi 23°34'23" long. E, în Cul. Turda-Alba Iulia (Depr. Transilvaniei), la 235 m alt., a fost atestat ca localitate în anul 161, menţionat ca oraş în 1177 şi declarat municipiu în 1968. Numără 63.536 loc. Structura sa etnică este compusă din: români = 87,6%, maghiari = 1,5%, romi = 1,7% ş.a., iar cea confesională, din: ortodocşi = 81,3%, penticostali = 2,1%, greco-catolici = 1,9% ş.a.;

Alte aşezări urbane: Abrud (5.072 loc.), Aiud (mun., 22.876), Baia de Arieş (3.461), Blaj (mun., 20.630), Câmpeni (7.221), Cugir (21.376), Ocna Mureş (13.036), Sebeş (mun., 27.019), Teiuş (6.695), Zlatna (7.490);

Comunele: Albac, Almaşu Mare, Arieşeni, Avram Iancu, Berghin, Bistra, Blandiana, Bucerdea Grânoasă, Bucium, Câlnic, Cenade, Cergău, Ceru-Băcăinţi, Cetatea de Baltă, Ciugud, Ciuruleasa, Crăciunelu de Jos, Cricău, Cut, Daia Română, Doştat, Fărău, Galda de Jos, Gârbova, Gârda de Sus, Hopârta, Horea, Ighiu, Întregalde, Jidvei, Livezile, Lopadea Nouă, Lunca Mureşului, Lupşa, Meteş, Mihalţ, Mirăslău, Mogoş, Noşlac, Ocoliş, Ohaba, Pianu, Poiana Vadului, Ponor, Poşaga, Rădeşti, Râmetea, Râmeţ, Roşia de Secaş, Roşia Montană, Sălciua, Săliştea, Săsciori, Sâncel, Sântimbru, Scărişoara, Sohodol, Stremţ, Şibot, Şona, Şpring, Şugag, Unirea, Vadu Moţilor, Valea Lungă, Vidra, Vinţu de Jos;

Regiuni şi obiective turistice: M-ţii Apuseni – M-ţii Bihor (cu peşterile Scărişoara, Coiba Mare, Poarta lui Ionele ş.a.), M-ţii Detunatelor, M-ţii Metaliferi, M-ţii Trascăului (cu cheile Râmeţului, Galdei, Aiudului ş.a.), Valea Arieşului), oraşele Câmpeni, Abrud etc. –, M-ţii Şureanu (cu Valea Sebeşului şi peisajul glaciar), municipiul Alba Iulia – cu Cetatea în sistem Vauban (1714-1734), Muzeul de Istorie (1887), Sala Unirii, Catedrala Romano-Catolică (sec. XIII), Catedrala Ortodoxă (1921-1923), Biblioteca Batthyaneum (1794), Obeliscul „Horea, Cloşca şi Crişan" (1937), oraşele Aiud – palatul voievodal (sec. XVI-XVII), Colegiul Bethlen (sec. XVII) ş.a. –, Sebeş – cetatea de sec XIV-XV, Casa Zapolya (sec. XVI) ş.a. –, Blaj – Catedrala Sf. Treime (greco-catolică), Câmpia Libertăţii (obeliscul şi grupul statuar) ş.a. – Cugir şi Ocna Mureş, castelul din Cetatea de Baltă ş.a.;

Situri din patrimoniul mondial UNESCO: Cetatea dacică de la Căpâlna, Biserica fortificată din Câlnic.

ARAD

Aşezarea geografică şi cadrul natural

Poziţia geografică: în partea vestică, la 46°00′ lat. N şi 22°00′ long. E;

Judeţele vecine: Hunedoara (E şi SE), Timiş (S), Bihor (N) şi Alba (NE); în V este mărginit de Ungaria;

Suprafaţa: 7.754 km²;

Relieful/unităţile de relief: montan, deluros şi de câmpie; Carpaţii Occidentali (M-ţii Apuseni: M-ţii Codru-Moma, M-ţii Zarandului, Depr. Hălmagiu şi Depr. Gurahonţ), D-le de Vest (Dl. Codru-Moma, Dl. Cigherului, Pod. Lipovei, Depr. Zarandului, Depr. Vărădia ş.a.) Câmpia de Vest (Câmp. Cermei, Câmp. Joasă a Crişurilor, Câmp. Aradului şi Câmp. Vingăi);

Clima: cu influenţe oceanice; temp. med. multianuală: 10,5°C (în reg. joase) şi 5°C (în reg. înalte); precip. med. anuale: 570 mm (în reg. joase din V) şi 900 mm (în reg. înalte); vânturile: Vânturile de Vest;

Hidrografia: destul de bogată; râuri: Mureş (cu afluenţii: Valea Roşie, Troiaş, Vineşti, Juliţa, Bârzava, Pârâu Mare Milova, Cladova ş.a.), Crişul Alb (cu Tăcăşele, Ioşel, Sighişoara, Hodiş, Dezna, Chiger ş.a.) şi Teuz; lacuri: Tăuţ (de acumulare, pe râul Chiger), Balta Ţiganilor, Seleuş, Cermei, Rovine (heleşteie) ş.a.; ape subterane: ape freatice, ape termale bicarbonatate şi sulfatate, ape bicarbonatate calcice, ape carbogazoase feruginoase ş.a.

Asociaţii biogeografice: păduri de foioase (stejari şi fag), păduri de conifere, silvostepă, zăvoaie;

Arii protejate: Parcul Natural Lunca Mureşului; rezervaţii naturale: Dosul Laurului, Arboretul Macea, Poiana cu Narcise Rovina, Runcu–Groşi, Rezervaţia de soluri sărăturate Socodor, Pădurea de stejar pufos de la Cărand, Pădurea Sâc, Pădurea Lunca, Locul fosilifer Monoroştia, Peştera lui Duţu ş.a.; monumente ale naturii: Peştera Valea Morii.

Aspecte demografice şi socio-economice

Populaţia: 430.629 loc.;

Densitatea medie a populaţiei: 55,5 loc./km²;

Structura etnică: români = 79,1%, maghiari = 8,4%, romi = 3,8% ş.a.;

Structura confesională: ortodocşi = 69,2%, romano-catolici = 8,2%, penticostali = 6,7% ş.a.;

Populaţia urbană: 238.600 loc. (55,4%);

Populaţia rurală: 192.029 loc. (44,6%);

Oraşul reşedinţă de judeţ: Arad: situat la 46°10′36″ lat. N şi 21°18′4″ long. E, în Câmp. Mureşului (Câmp. de Vest), la 107 m alt., a fost atestat documentar în anul 1028, menţionat ca oraş în 1331 şi declarat municipiu în 1968. Numără 159.074 loc. Structura sa etnică este compusă din: români = 78,7%, maghiari = 9,6%, romi = 1,5% ş.a., iar cea confesională, din: ortodocşi = 68,4%, romano-catolici = 9,3%, penticostali = 4,3% ş.a.;

Alte aşezări urbane: Chişineu-Criş (7.987 loc.), Curtici (7.453), Ineu (9.260), Lipova (10.313), Nădlac (7.398), Pâncota (6.946), Pecica (12.762), Sântana (11.428), Sebiş (5.979);

Comunele: Almaş, Apateu, Archiş, Bata, Bârsa, Bârzava, Beliu, Birchiş, Bocsig, Brazii, Buteni, Cărand, Cermei, Chisindia, Conop, Covăsinţ, Craiva, Dezna, Dieci, Dorobanţi, Fântânele, Felnac, Frumuşeni, Ghioroc, Grăniceri, Gurahonţ, Hălmagiu, Hălmăgel, Hăşmaş, Igneşti, Iratoşu, Livada, Macea, Mişca, Moneasa, Olari, Păuliş, Peregu Mare, Petriş, Pilu, Pleşcuţa, Săvârşin, Secusigiu, Seleuş, Socodor, Şagu, Şeitin, Şepreuş, Şicula, Şilindia, Şimand, Şiria, Şiştarovăţ, Şofronea, Tauţ, Târnova, Ususău, Vărădia de Mureş, Vârfurile, Vinga, Vladimirescu, Zăbrani, Zădăreni, Zărand, Zerind, Zimandu Nou, Semlac, Sintea Mare;

Regiuni şi obiective turistice: M-ţii Apuseni – cu M-ţii Zarandului şi M-ţii Codru-Moma, Valea Mureşului, municipiul Arad – Cetatea în sistem Vauban (1762-1783), Muzeul de Istorie, Teatrul de stat ş.a. –, Cetatea de la Şoimuş (sec. XIII), ruinele cetăţii (sec. XIV) şi castelul (sec. XIX) de la Pâncota ş.a.;

Situri din patrimoniul mondial UNESCO: -.

ARGEŞ

Aşezarea geografică şi cadrul natural

Poziţia geografică: în partea central-sudică, la 45°00′ lat. N şi 25°00′ long. E;

Judeţele vecine: Dâmboviţa (E), Teleorman (S), Olt (SV şi V), Vâlcea (V), Sibiu (NV) şi Braşov (N şi NE);

Suprafaţa: 6.862 km²;

Relieful/unităţile de relief: extrem de variat: munţi, dealuri, podişuri şi câmpii: Carpaţii Meridionali (Grupa Bucegi şi Grupa Făgăraş: M-ţii Leaota, Cul. Rucăr-Bran, Depr. Rucăr-Dâmbovicioara, M-ţii Făgăraşului, M-ţii Piatra Craiului, M-ţii Iezer-Păpuşa, M-ţii Ghiţu, M-ţii Frunţi), Subc. (Subc. Curburii şi Subc. Getici: Cl. Groapa Oii, Dl. Ciocanu, Dl. Chiciura, Cl. Tămaşu), Depr. Valea Bădenilor, Depr. Câmpulung, Depr. Curtea de Argeş, Drpr. Arefu, Depr. Slănic, Depr. Sălătrucului, Depr. Brădetu ş.a.), Pod. Getic (Piemontul/ Platforma Cândeşti, Dl. Argeşului, şi Piemontul/ Platforma Cotmeana) şi Câmp. Română (Câmp. Piteştiului şi Câmp. Găvanu-Burdea);

Clima: cu influenţe de tranziţie şi de ariditate; temp. med. multianuală: 10,5°C (în reg. joase) şi -2°C (în reg. înalte); precip. med. anuale: 600 mm (în reg. joase din S) şi 1.400 mm (în reg. înalte din N); vânturile: Crivăţ, brize montane, foehnuri;

Hidrografia: destul de bogată; râurile Argeş (cu afluenţii: Vâlsan, Râul Doamnei – cu Râul Târgului, Bratia şi Argeşel –, Dâmboviţa, Neajlov ş.a.), Topolog, Vedea (cu Cotmeana şi Teleorman); lacuri naturale şi antropice: Buda, Capra, Călţun, Paltinul, Podul Giurgiului, Roşu, Lacul Mioarelor, Iezer ş.a. (glaciare), Vidraru, Oeşti, Cerbureni, Curtea de Argeş, Zigoneni, Vâlcelele, Budeasa, Bascov, Piteşti (hidroenergetice) ş.a.; apele subterane: ape freatice, ape sărate (în Subc.);

Asociaţii biogeografice: pajişti alpine, păduri de conifere, păduri de foioase (stejari şi fag), zăvoaie;

Arii protejate: Parcul Naţional Piatra Craiului, rezervaţii naturale: Cheile Dâmboviţei-Dâmbovicioarei-Brustureţului, Poiana cu narcise de la Negraşi, Granitul de la Albeşti, Microrelieful carstic de la Cetăţeni, Lacul Hârtop I (Geamăna de Sus), Lacul Hârtop II (Geamăna de Jos), Lacul Hârtop V (Roşu), Lacul Galbena, Lacul Iezer (Iezerul Podul Giurgiului), Lacul Jgheburoasa ş.a.

Aspecte demografice şi socio-economice

Populaţia: 612.431 loc.;

Densitatea medie a populaţiei: 89,2 loc./km²;

Structura etnică: români = 93,2%, romi = 2,6%, maghiari = 0,03% ş.a.;

Structura confesională: ortodocşi = 94,1%, creştini după Evanghelie = 0,6%, penticostali = 0,5% ş.a.;

Populaţia urbană: 281.642 loc. (45,9%);

Populaţia rurală: 330.789 loc. (54,1%);

Oraşul reşedinţă de judeţ: Piteşti: situat la 44°51'38" lat. N şi 24°52'04" long. E, în Câmp. Piteştiului (Câmp. Română), la 300 m alt., a fost atestat documentar în anul 1385, menţionat ca oraş în 1507 şi declarat municipiu în 1968. Numără 155.383 loc. Structura sa etnică este compusă din: români = 93,8%, romi = 0,5%, maghiari = 0,06% ş.a., iar cea confesională, din: ortodocşi = 93,2%, romano-catolici = 0,2%, penticostali = 0,2% ş.a.;

Alte aşezări urbane: Câmpulung (mun., 31.767 loc.), Costeşti (10.375), Curtea de Argeş (mun., 27.359), Mioveni (31.998), Ştefăneşti (14.541), Topoloveni (10.219);

Comunele: Albeştii de Argeş, Albeştii de Muscel, Albota, Aninoasa, Arefu, Bascov, Băbana, Băiculeşti, Bălileşti, Bârla, Beleţi-Negreşti, Berevoeşti, Bogaţi, Boteni, Boţeşti, Bradu, Brăduleţ, Budeasa, Bughea de Jos, Bughea de Sus, Buzoeşti, Căldăraru, Călineşti, Căteasca, Cepari, Cetăţeni, Cicăneşti, Ciofrângeni, Ciomăgeşti, Cocu, Corbeni, Corbi, Coşeşti, Cotmeana, Cuca, Davideşti, Dâmbovicioara, Dărmăneşti, Dobreşti, Domneşti, Dragoslavele, Drăganu, Godeni, Hârseşti, Hârtieşti, Izvoru, Leordeni, Lereşti, Lunca Corbului, Mălureni, Mărăcineni, Merişani, Miceşti, Mihăeşti, Mioarele, Miroşi, Morăreşti, Moşoaia, Mozăceni, Muşăteşti, Negraşi, Nucşoara, Oarja, Pietroşani, Poiana Lacului, Poienarii de Argeş, Poienarii de Muscel, Popeşti, Priboieni, Răteşti, Râca, Recea, Rociu, Rucăr, Sălătrucu, Săpata, Schitu Goleşti, Slobozia, Stâlpeni, Stoeneşti, Stolnici, Suseni, Ştefan cel Mare, Şuici, Teiu, Tigveni, Ţiţeşti, Uda, Ungheni, Valea Danului, Valea Iaşului, Valea Mare Pravăţ, Vedea, Vlădeşti, Vultureşti;

Obiective turistice: Carpaţii Meridionali – M-ţii Făgăraş (cu peisaj glaciar şi şoseaua Transfăgărăşanul), M-ţii Iezer, M-ţii Ghiţu, M-ţii Frunţi, L. Vidraru, Cetatea Poienari (sec. XIV) etc. –, municipiul Piteşti – Biserica „Sf. Gheorghe" (sau Domnească), Biserica Buna Vestire (sec. XVI), Biserica Precista Veche (sec. XVI), Muzeul Judeţean ş.a. –, Curtea de Argeş – Biserica „Sf. Nicolae Domnesc" (1352), Mănăstirea Curtea de Argeş (ridicată de Neagoe Basarab) ş.a. –, Câmpulung – cu Casa domnească (construită de Matei Basarab), Biserica Domnească (1567), Muzeul orăşenesc ş.a.;

Situri din patrimoniul mondial UNESCO: -.

BACĂU

Aşezarea geografică şi cadrul natural

Poziţia geografică: în partea estică a ţării, la 46°25′ lat. N şi 27°00′ long. E;

Judeţele vecine: Vaslui (E), Vrancea (S), Covasna (SV), Harghita (V) şi Neamţ (N);

Suprafaţa: 6.621 km²;

Relieful/unităţile de relief: montan, deluros şi de podiş; Carpaţii Orientali (M-ţii Goşmanu, M-ţii Tarcău, M-ţii Ciucului, M-ţii Nemira, M-ţii Vrancei, Cl. Berzunţ, Depr. Agăş, Depr. Dărmăneşti/ Comăneşti etc.), Subc. (Subc. Moldovei şi Subc. Curburii: Depr. Cracău-Bistriţa, Depr. Tazlău, Depr. Caşin, Cl. Pietricica, Dl. Ouşoru, Dl. Zăbrăuţi ş.a.) şi Pod. Moldovei (Cul. Siretului şi Pod. Bârladului: Pod. Central Moldovenesc – Col. Bălăuşeşti – şi Col. Tutovei – Cl. Huţanului, Col. Zeletinului, Cl. Doroşan, Cl. Vârlăneşti, Col. Răcătău, Depr. Parincea şi Cl. Cucuieţi);

Clima: cu influenţe de ariditate; temp. med. multianuală: 9°C (în reg. joase din E) şi 2-3°C (în reg. înalte din V); precip. med. anuale: 550 mm (în reg. joase) şi 1.000 mm (în reg. înalte); vânturile: Crivăţ, Nemira, brize montane, foehnuri;

Hidrografia: destul de bogată şi variată; râul Siret cu afluenţii: Turbata, Mora, Bistriţa (cu Blăgeşti, Leţcana ş.a.), Răcătău, Trotuş (cu Camenca, Sulţa, Ciobănuş, Asău, Uz, Doftana, Slănic, Tazlău, Oituz, Bogdana ş.a.), Zeletin (indirect, prin intermediul Bârladului) etc.; lacurile sunt reduse ca număr şi diversitate: Bălătău (singurul lac natural; de baraj natural), Buhuşi, Negreni, Lilieci, Bacău I, Bacău II, Şerbăneşti, Galbeni, Răcăciuni, Bereşti (de baraj hidroenergetic, pe râurile Bistriţa şi Siret), Belci (de baraj, pe Izvorul Negru), Poiana Uzului (de baraj, pe Uz); ape subterane: ape freatice şi de adâncime;

Asociaţii biogeografice: păduri de foioase (stejari şi fag), păduri de conifere, silvostepă, zăvoaie;

Arii protejate: rezervaţii naturale: Pădurea Arsura, Rezervaţia de arini Doftana, Pădurea Izvorul Alb, Pădurea de Pini, Tuful de Fălcău, Tuful de la Valea Uzului, Lacul Bălătău, Lacul Lilieci, Măgura Târgu Ocna, Dealul Perchiu ş.a.; monumente ale naturii: Pădurea Runc, Calcarele cu *Litothamnius*, Cineritele de la Nuţasca-Ruseni, Pădurea de pini de la Moineşti, Stratele tip „Formaţiunea de Pietrosu", Punctul fosilifer Cârligata ş.a.

Aspecte demografice şi socio-economice

Populaţia: 616.168 loc.;

Densitatea medie a populaţiei: 93,0 loc./km^2;

Structura etnică: români = 90,6%, romi = 2,4%, maghiari = 0,6%, ş.a.;

Structura confesională: ortodocşi = 76,3%, romano-catolici = 15,6%, penticostali = 0,8% ş.a.;

Populaţia urbană: 267.141 loc. (43,3%);

Populaţia rurală: 349.027 loc. (56,7%);

Oraşul reşedinţă de judeţ: Bacău: situat la 46°35'00" lat. N, 26°55'00" long. E, în Cul. Siretului (Subc. Moldovei), la 165 m alt., a fost atestat documentar în 1399, menţionat ca oraş în 1431 declarat municipiu în 1968. Numără 148.021 loc. Structura sa etnică este compusă din: români = 90,1%, romi = 0,8%, germani = 0,03% ş.a., iar cea confesională, din: ortodocşi = 81,0%, romano-catolici = 8,7%, adventişti de ziua a şaptea = 0,3% ş.a.;

Alte aşezări urbane: Buhuşi (14.562 loc.), Comăneşti (19.568), Dărmăneşti (12.247), Moineşti (mun., 21.787), Oneşti (mun., 39.172), Slănic Moldova (4.198), Târgu Ocna (11.300);

Comunele: Agăş, Ardeoani, Asău, Balcani, Bârsăneşti, Bereşti-Bistriţa, Bereşti-Tazlău, Berzunţi, Blăgeşti, Bogdăneşti, Brusturoasa, Buciumi, Buhoci, Caşin, Căiuţi, Cleja, Coloneşti, Corbasca, Coţofăneşti, Dămieneşti, Dealu Morii, Dofteana, Faraoani, Filipeni, Filipeşti, Găiceana, Gârleni, Ghimeş-Făget, Gioseni, Glăvăneşti, Gura Văii, Helegiu, Hemeiuş, Horgeşti, Huruieşti, Iteşti, Izvoru Berheciului, Letea Veche, Lipova, Livezi, Luizi-Călugăra, Măgireşti, Măgura, Mănăstirea Caşin, Mărgineni, Motoşeni, Negri, Nicolae Bălcescu, Odobeşti, Oituz, Onceşti, Orbeni, Palanca, Parava, Parincea, Pânceşti, Pârgăreşti, Pârjol, Plopana, Podu Turcului, Poduri, Prăjeşti, Racova, Răcăciuni, Răchitoasa, Roşiori, Sascut, Sănduleni, Sărata, Săuceşti, Scorţeni, Secuieni, Solonţ, Stănişeşti, Strugari, Ştefan cel Mare, Tamaşi, Tătărăşti, Târgu Trotuş, Traian, Ungureni, Urecheşti, Valea Seacă, Vultureni, Zemeş;

Regiuni şi obiective turistice: Carpaţii Meridionali (peisajele din M-ţii Tarcău, M-ţii Goşmanu, M-ţii Ciuc), M-ţii Nemira, M-ţii Vrancei, Valea Trotuşului, Slănic-Moldova etc. –, Culoarul Siretului, Valea Bistriţei (L. Racova, L. Gârleni), municipiul Bacău – Complexul Muzeal „Iulian Antonescu", Biserica Precista (1491), Casa Memorială George Bacovia, Palatul Administrativ (sec. XIX), Parcul Cancicov (cu busturi ale unor personalităţi: Mihai Eminescu, Ion Creangă, Alecu Russo, Costache Negri, Mihail Kogălniceanu, Mircea Cancicov ş.a.) etc. –, oraşele Buhuşi – Muzeul de Istorie (în Ansamblul Conacului "Theodor Buhuşi), Sinagoga (1858-1859), Biserica Sf. Îngeri ş.a. –, Oneşti, Târgu Ocna (Centrul Balnear Parc Măgura) etc.;

Situri din patrimoniul mondial UNESCO: -.

BIHOR

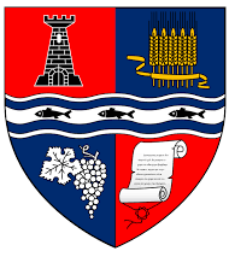

Aşezarea geografică şi cadrul natural

Poziţia geografică: în partea vestică a ţării, la 47°00′ lat. N şi 22°00′ long. E;

Judeţele vecine: Sălaj (E), Cluj (E), Alba (SE), Arad (S) şi Satu Mare (N); în V este mărginit de Ungaria;

Suprafaţa: 7.544 km²;

Relieful/unităţile de relief: montan, deluros şi de câmpie; Carpaţii Occidentali (M-ţii Apuseni: M-ţii Plopiş, M-ţii Vlădeasa, M-ţii Pădurea Craiului, M-ţii Bihorului, M-ţii Codru-Moma), D-le de Vest (Dl. Viişoarei, Dl. Barcăului, Dl. Oradei, Dl. Tăşnadului, Dl. Hidişelului, Dl. Codru-Moma, Depr. Suplacu de Barcău, Depr. Brusturi, Depr. Vad-Borod, Depr. Beiuş ş.a.) şi Câmp. de Vest (Câmp. Tăşnadului, Câmp. Barcăului, Câmp. Miersigului, Câmp. Cermei, Câmp. Carei, Câmp. Ierului şi Câmp. Joasă a Crişurilor);

Clima: cu influenţe oceanice; temp. med. multianuală: 10,5°C (în reg. joase) şi 2°C (în reg. montane înalte); precip. med. anuale: 600 mm (în V) şi 1.400 mm (în reg. înalte din E); vânturile: Vânturile de Vesti;

Hidrografia: destul de bogată şi variată; râuri: Ier, Barcău (cu afluenţii: Bistra, Eger, Valea Fâneţelor, Almaş, Sânicolau ş.a.), Crişul Repede (cu: Valea Iadei, Borod, Tăşnad, Hidişel ş.a.), Crişul Negru (cu: Crişul Vărateculuiui, Crăiasa, Crişul Pietros, Valea Roşie, Holod) etc.; lacuri naturale – Tăul Mare (în excavaţie nivală), Peţea (cu apă termală), Lacul Şerpilor, Lacul cu Sulf ş.a. – şi artificiale – Leşu (de baraj, pe râul Iada), Cefa, Mădăraş, Homorod, Tămaşda (heleşteie), Şauaieu ş.a.; ape subterane: ape freatice, ape de stratificaţie fără presiune hidrostatică, ape carbogazoase, ape termale;

Asociaţii biogeografice: păduri de foioase (stejari şi fag), păduri de conifere, silvostepă, zăvoaie;

Arii protejate: Parcul Natural Munţii Apuseni; rezervaţii naturale: Vârful Cârligaţi, Fâneaţa Izvoarelor Crişului Pietros, Poiana cu narcise de la Goronişte, Valea Iadei cu *Syringa josichaea*, Pădurea cu narcise de la Oşorhei, Dealul Păcău, Pârâul Peţa (Peţea), Molhaşurile de la Valea Izbucelor, Păşunea cu *Corynephorus* de la Voievozi, Groapa Ruginoasă–Valea Seacă, Piatra Bulzului, Defileul Crişului Negru de la Boroz, Defileul Crişului Repede, Valea Galbenei, Platoul carstic Padiş, Peştera Urşilor de la Chişcău ş.a.

Aspecte demografice şi socio-economice

Populaţia: 575.398 loc.;

Densitatea medie a populaţiei: 76,2 loc./km^2;

Structura etnică: români = 63,6%, maghiari = 24,0%, romi = 6,0% ş.a.;

Structura confesională: ortodocşi = 55,8%, reformaţi = 16,5%, romano-catolici = 8,4% ş.a.;

Populaţia urbană: 283.042 loc. (49,1%);

Populaţia rurală: 292.356 loc. (50,9%);

Oraşul reşedinţă de judeţ: Oradea: situat la 47°03'05" lat. N şi 21°56'25" long. E, în Câmp. Joasă a Crişurilor (Câmp. de Vest), la 120 m. alt., a fost atestat documentar în anul 1113, menţionat ca oraş din 1449 şi declarat municipiu în 1968. Numără 196.367 loc. Structura sa etnică este compusă din: români = 67,5%, maghiari = 23,0%, romi = 1,0% ş.a., iar cea confesională, din: ortodocşi = 55,7%, reformaţi = 13,6%, romano-catolici = 9,1% ş.a.;

Alte aşezări urbane: Aleşd (10.066 loc.), Beiuş (mun., 10.667), Marghita (mun., 15.770), Nucet (2.165), Salonta (17.735), Săcueni (mun., 11.526), Ştei (6.529), Valea lui Mihai (9.902), Vaşcău (2.315);

Comunele: Abram, Abrămuţ, Aştileu, Auşeu, Avram Iancu, Balc, Batâr, Biharia, Boianu Mare, Borod, Borş, Bratca, Brusturi, Budureasa, Buduslău, Bulz, Bunteşti, Căbeşti, Căpâlna, Cărpinet, Câmpani, Cefa, Ceica, Cetariu, Cherechiu, Chişlaz, Ciuhoi, Ciumeghiu, Cociuba Mare, Copăcel, Criştioru de Jos, Curăţele, Curtuişeni, Derna, Diosig, Dobreşti, Drăgăneşti, Drăgeşti, Finiş, Gepiu, Girişu de Criş, Hidişelu de Sus, Holod, Husasău de Tinca, Ineu, Lazuri de Beiuş, Lăzăreni, Lugaşu de Jos, Lunca, Mădăraş, Măgeşti, Nojorid, Olcea, Oşorhei, Paleu, Pietroasa, Pocola, Pomezeu, Popeşti, Răbăgani, Remetea, Rieni, Roşia, Roşiori, Săcădat, Sălacea, Sălard, Sânnicolau Român, Sâmbăta, Sânmartin, Sântandrei, Sârbi, Spinuş, Suplacu de Barcău, Şimian, Şinteu, Şoimi, Şuncuiuş, Tarcea, Tămăşeu, Tărcaia, Tăuteu, Tileagd, Tinca, Toboliu, Tulca, Ţeţchea, Uileacu de Beiuş, Vadu Crişului, Vârciorog, Viişoara;

Regiuni şi obiective turistice: M-ţii Apuseni – cu peisajele montane din M-ţii Bihor (Platoul Padiş, Cetăţile Ponorului, Izbucul Galbeni ş.a.), M-ţii Vlădeasa, M-ţii Codru-Moma, M-ţii Pădurea Craiului (cu peşterile Vântului, Urşilor etc.), M-ţii Plopiş –, municipiul Oradea – Cetatea în stil Vauban (sec. XVIII), Palatul episcopal (sec. XVIII, în stil baroc), Catedrala Romano-Catolică (sec. XVIII), Biblioteca Municipală (din 1900) ş.a. –, Băile Felix, Băile 1 Mai, L. Peţea, oraşul Aleşd – biserica (sec. XVII) şi castelul (sec. XIX) –, Castelul de vânătoare din Poiana Florilor, Staţiunea Tinca ş.a.;

Situri din patrimoniul mondial UNESCO: -.

BISTRIȚA-NĂSĂUD

Aşezarea geografică şi cadrul natural

Poziţia geografică: în partea central-nordică a ţării, la 47°00′ lat. N şi 24°30′ long. E;

Judeţele vecine: Suceava (NE şi E), Mureş (SE şi E), Cluj (SV şi V) şi Maramureş (NV şi N);

Suprafaţa: 5.355 km²;

Relieful/unităţile de relief: montan şi deluros; Carpaţii Orientali (Carpaţii Maramureşului şi ai Bucovinei şi Carpaţii Moldavo-Transilvani: M-ţii Ţibleş, M-ţii Rodnei, M-ţii Suhard, M-ţii Bârgău, M-ţii Căliman, Depr. Valea Mare, Depr. Rodna, Depr. Lunca Ilvei-Ilva Mare, Depr. Colibiţa, Depr. Bistriţa Bârgăului, Depr. Anieş-Maieru ş.a.), Depresiunea Transilvaniei (Pod. Someşan – Dl. Ciceului, Depr. Negrileşti ş.a. –, Câmp. Transilvaniei – Dl. Lechinţa, Dl. Jimborului, Col. Comlodului şi Col. Mădăraşului) şi Subc. Transilvaniei – Cl. Breaza, Muscelele Năsăudului, Dl. Bistriţei, Cl. Şieului, Depr. Bistriţa, Depr. Budacu, Depr. Dumitra, Depr. Şieuţ-Sebiş, Dl. Mureşului ş.a.;

Clima: cu influenţe oceanice; temp. med. multianuală: 8,5°C (în reg. joase) şi 0°C (în reg. montane înalte); precip. med. anuale: 650 mm (în reg. joase) şi 1.400 mm (în reg. înalte); vânturile: Vânturile de Vesti, brize montane;

Hidrografia: bogată şi variată; râuri: Someşul Mare – cu afluenţii: Valea Băilor, Anieş, Cormaia, Ilva (cu Leşu), Sălăuţa, Ţibleş, Şieu (cu Budac, Bistriţa, Dipşa, Roua ş.a.), Apatiu, Valea Lungă, Valea Mare ş.a. – şi afluenţi ai Mureşului (Lechinţa, Şesu, Pârâul de Câmpie); lacuri naturale – glaciare (Lala Mare, Lala Mică, Tăurile Buhăescului) şi sărate (la Sărata, Mintiu, Sărăţel) – artificiale – Colibiţa (de baraj) ş.a.; ape subterane: ape freatice, ape de adâncime, ape minerale (clorurate, bicarbonatate, feruginoase ş.a.);

Asociaţii biogeografice: păduri de foioase (stejari şi fag), păduri de conifere, pajişti alpine, zăvoaie;

Arii protejate: Parcul Natural Căliman, Parcul Naţional Munţii Rodnei; rezervaţii naturale: La Sărătură, Poiana cu narcise de pe Şesul Mogoşenilor, Poiana cu narcise pe de Masivul Saca, Piatra Cuşmei, Zăvoaiele Borcutului, Vulcanii noroioşi de la Gloduri, Ineu-Lala, Cheile Bistriţei Ardelene, Piatra Fântânele, Peştera Tăuşoare, Izvoarele Mihăiesei, Tăul Zânelor, Lacul Zagra, Stâncile Tătaruli etc.; peisaje protejate: Valea Cormaia, monumente ale naturii: Masivul de

sare de la Sărăţel, Râpa cu păpuşi, Râpa Verde, Peştera din Valea Cobăşelului ş.a.; arbori ocrotiţi: Plopul negru de la Mocod, Stejarul lui Poameş etc.

Aspecte demografice şi socio-economice

Populaţia: 286.225 loc.;

Densitatea medie a populaţiei: 53,4 loc./km^2;

Structura etnică: români = 86,5%, maghiari = 5,0%, romi = 4,1% ş.a.;

Structura confesională: ortodocşi = 79,1%, penticostali = 7,0%, reformaţi = 4,0% ş.a.;

Populaţia urbană: 104.978 loc. (36,6%);

Populaţia rurală: 181.255 loc. (63,4%);

Oraşul reşedinţă de judeţ: Bistriţa: situat la 47°08′ lat. N, 24°29′ long. E, în D-le Bistriţei (Depr. Transilvaniei), la 356 m alt., a fost atestat documentar în 1264, menţionat ca oraş în 1349 şi declarat municipiu în 1979. Numără 77.015 loc. Structura sa etnică este compusă din: români = 85,0%, maghiari = 5,1%, romi = 2,1% ş.a., iar cea confesională, din: ortodocşi = 76,5%, reformaţi = 38,0%, penticostali = 4,7% ş.a.;

Alte aşezări urbane: Beclean (10.628 loc.), Năsăud (9.587), Sângeorz-Băi (9.679);

Comunele: Bistriţa Bârgăului, Braniştea, Budacu de Jos, Budeşti, Căianu Mic, Cetate, Chiochiş, Chiuza, Ciceu-Mihăieşti, Ciceu-Giurgeşti, Coşbuc, Dumitra, Dumitriţa, Feldru, Galaţii Bistriţei, Ilva Mare, Ilva Mica, Josenii Bârgăului, Lechinţa, Leşu, Livezile, Lunca Ilvei, Maieru, Matei, Măgura Ilvei, Mărişelu, Miceştii de Câmpie, Milaş, Monor, Negrileşti, Nimigea, Nuşeni, Parva, Petru Rareş, Poiana Ilvei, Prundu Bârgăului, Rebra, Rebrişoara, Rodna, Romuli, Runcu Salvei, Salva, Sânmihaiu de Câmpie, Silivaşu de Câmpie, Spermezeu, Şanţ, Şieu, Şieu-Măgheruş, Şieu-Odorhei, Şieuţ, Şintereag, Târlişua, Teaca, Telciu, Tiha Bârgăului, Uriu, Urmeniş, Zagra;

Regiuni şi obiective turistice: Carpaţii Orientali – cu peisajele specifice din M-ţii Ţibleş, M-ţii Rodnei (cu peisaje glaciare), M-ţii Bârgău, M-ţii Căliman ş.a. –, municipiul Bistriţa – cu ruinele Cetăţii (sec. XV), biserica ortodoxă (sec. XIII-XIV), biserica evanghelică (sec. XIV-XV), Casa Petru Rareş (sec. XVI), Muzeul Etnografic şa. –, oraşul Năsăud – Muzeul de Istorie din clădirea fostei cazărmi a „Regimentului II de graniţă” (sec. XVIII) –, localitatea Rebra – biserica din lemn (sec. XVII) –, Staţiunea Sângeorz-Băi, Cetatea Ciceu (sec. XIII) ş.a.;

Situri din patrimoniul mondial UNESCO: -.

BOTOŞANI

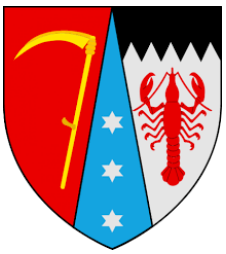

Aşezarea geografică şi cadrul natural

Poziţia geografică: în partea nord-estică a ţării, la 48°00′ lat. N şi 27°00′ long. E;

Judeţele vecine: Iaşi (S) şi Suceava (V); în E este mărginit de Republica Moldova, iar în N de Ucraina;

Suprafaţa: 4.986 km²;

Relieful/unităţile de relief: deluros şi de podiş; Pod. Moldovei: Pod. Sucevei – Dl Ibăneşti, Col. Bour-Verona, Dl. Mare, Dl. Tudorei, Dl. Holm ş.a. – şi Câmp. Moldovei/Jijiei – Câmp. Jijiei Superioare (Col. Başeului, Cl. Vulturului, Col. Ibăneşti, Col. Volovăţ, Col. Sitnei – Dl. Cozancea şi Dl. Copălău) şi Câmp. Jijiei Inferioare;

Clima: cu influenţe scandinavo-baltice şi de ariditate; temp. med. multianuală: 8-9°C (uşor mai ridicată în SE); precip. med. anuale: 500 mm (în E) şi 600 mm (în V); vânturile: din N şi NE, Crivăţ;

Hidrografia: deficitară, cu numeroase râuri mici; râuri: Siret – cu afluenţii: Molniţa, Bahna, Vorona, Pleşu, Turbata ş.a. – şi Prut – cu afluenţii: Ghireni, Volovăţ, Başeu (cu Podriga, Sărata ş.a.), Corogea, Jijia (cu Pârâul Întors, Ibăneasa, Drislea, Sitna – cu Morişca şi Dracşani –, Miletin – cu Pârâul Mare) ş.a.; lacuri preponderent artificiale: acumularea de la Stânca-Costeşti (pe Prut, pentru alimentare cu apă, hidroenergie, irigaţii şi împotriva inundaţiilor) şi iazuri (Dracşani, Popeni, Ibăneasca, Vorniceni, Ghiţălăria, Dângeni, Unţeni, Hămeşti, Negreni, Ştiubeni, Cal Alb, Balinţi, Tătărăşeni, Mileanca, Ieşanca, Prisaca, Cristeşti ş.a.); ape subterane: ape freatice, ape de adâncime (unele cu duritate foarte mare – peste 60°G –, iar altele cu conţinut mare în minereu de fier);

Asociaţii biogeografice: păduri de foioase (stejari), silvostepă, zăvoaie;

Arii protejate: rezervaţii naturale: Codrul Eminescian, Turbăria de la Dersca, Stânca Ripiceni, Stânca Ştefăneşti, Pădurea Ciornohal, Arinişul de la Hornăceni, Bucecea–Bălţile Siretului, Făgetul secular Stuhoasa şi Pădurea Tudora; arbori ocrotiţi: Ginko (*Ginko biloba*), în Botoşani.

Aspecte demografice şi socio-economice

Populaţia: 412.626 loc.;

Densitatea medie a populaţiei: 82,7 loc./km²;

Structura etnică: români = 94,0%, romi = 1,0%, maghiari = 0,1% ş.a.;

Structura confesională: ortodocşi = 90,8%, penticostali = 2,7%, adventişti de ziua a şaptea = 0,5% ş.a.;

Populaţia urbană: 167.772 loc. (40,6%);

Populaţia rurală: 244.854 loc. (59,4%);

Oraşul reşedinţă de judeţ: Botoşani: situat la 47°44' lat. N, 26°41' long. E, în Câmp. Jijiei Superioare (Moldovei), la 130 m alt., a fost atestat documentar în anul 1350, menţionat ca oraş în 1542 şi declarat municipiu în 1968. Numără 97.002 loc. Structura sa etnică este compusă din: români = 91,3%, romi = 1,1%, ruşi-lipoveni = 0,3% ş.a., iar cea confesională, din: ortodocşi = 89,3%, penticostali = 1,9%, romano-catolici = 0,3% ş.a.;

Alte aşezări urbane: Bucecea (4.274 loc.), Darabani (9.893), Dorohoi (mun., 24.309), Flămânzi (10.136), Săveni (6.999), Ştefăneşti (5.314);

Comunele: Adăşeni, Albeşti, Avrămeni, Băluşeni, Blândeşti, Brăeşti, Broscăuţi, Călăraşi, Cândeşti, Conceşti, Copălău, Cordăreni, Corlăteni, Corni, Coşula, Coţuşca, Cristeşti, Cristineşti, Curteşti, Dângeni, Dersca, Dimăcheni, Dobârceni, Drăguşeni, Durneşti, Frumuşica, George Enescu, Gorbăneşti, Havârna, Hăneşti, Hilişeu-Horia, Hlipiceni, Hudeşti, Ibăneşti, Leorda, Lozna, Lunca, Manoleasa, Mihai Eminescu, Mihăileni, Mihălăşeni, Mileanca, Mitoc, Nicşeni, Păltiniş, Pomârla, Prăjeni, Răchiţi, Rădăuţi-Prut, Răuşeni, Ripiceni, Roma, Româneşti, Santa Mare, Stăuceni, Suharău, Suliţa, Şendriceni, Ştiubieni, Todireni, Truşeşti, Tudora, Ungureni, Unţeni, Văculeşti, Vârfu Câmpului, Viişoara, Vlădeni, Vlăsineşti, Vorniceni, Vorona;

Regiuni şi obiective turistice: municipiul Botoşani – cu Muzeul Judeţean, Biserica Popăuţi (1496), Biserica „Sf. Gheorghe" (1561), Biserica Uspenia (1552), Biserica Adormirea (1669, armeană), Casa Memorială Nicolae Iorga, Parcul Mihai Eminescu ş.a. –, com. Mihai Eminescu (Ipoteşti) – Muzeul Memorial Mihai Eminescu –, oraşul Dorohoi – Biserica „Sf. Nicolae" (1495), Muzeul Orăşenesc, Muzeul Memorial George Enescu, parcurile Trestiana, Brazi ş.a. –, Flămânzi (Monumentul Comemorativ al Răscoalei din 1907, Muzeul Ţăranului ş.a.), Suliţa (L. Dracşani), vestigii din epoca dacică (la Dersca, Todireni, Cucorăni ş.a.), biserici din lemn (la Văculeşti, Cerviceşti, Ionăşeni ş.a.), rezervaţia de tisă de la Tudora, Valea Prutului şi L. Stânca-Costeşti etc.;

Situri din patrimoniul mondial UNESCO: -.

BRAŞOV

Aşezarea geografică şi cadrul natural

Poziţia geografică: în partea centrală a ţării, la 46°00′ lat. N şi 25°00′ long. E;

Judeţele vecine: Covasna (NE şi E), Buzău (SE), Prahova (S), Dâmboviţa (S), Argeş (S şi SV), Sibiu (V), Mureş (NV) şi Harghita (N);

Suprafaţa: 5.363 km²;

Relieful/unităţile de relief: montan, de deal şi podiş; Carpaţii Meridionali (Grupa Bucegi şi Grupa Făgăraş: M-ţii Bucegi, M-ţii Leaota, M-ţii Piatra Craiului, Cul. Bran, M-ţii Ţagla, M-ţii Făgăraşului, Depr. Timişu de Sus ş.a.), Carpaţii Orientali (Carpaţii Moldavo-Transilvani şi Carpaţii Curburii: M-ţii Clăbucetele Întorsurii, M-ţii Siriu, M-ţii Ciucaşului, M-ţii Grohotiş, M-ţii Piatra Mare, M-ţii Postăvaru, M-ţii Postăvaru, M-ţii Perşani, Depr. Braşovului, Depr. Întorsura Buzăului etc.) şi Depresiunea Transilvaniei (Subc. Transilvaniei – Dl. Gherghelău, Depr. Homoroadelor, Cul. Hoghiz-Veneţia –, Pod. Hârtibaciului – Pod. Ticuşului, Pod. Rodbavului, Pod. Cincului – şi Depr. Făgăraşului;

Clima: cu influenţe oceanice; temp. med. multianuală: 8,2°C (în SV) şi sub 0°C (pe culmile munţilor); precip. med. anuale: 610-75o mm (în reg. joase) şi peste 1.300 mm (pe culmile montane înalte); vânturile: Vânturile de Vest, brize montane, foehnuri (Vântul Mare);

Hidrografia: bogată şi variată; râurile: Olt – cu afluenţii: Târlung, Valea Morii, Ghimbăşel (cu Timiş), Bârsa, Vulcăniţa, Crizbav, Remetea, Homorod (cu Homorodul Mare, Homorodul Mic, Valea Mare), Şercaia, Felmer, Mândra, Sebeş, Făgăraşel, Cincu, Sâmbăta, Viştea, Ucea etc. – şi Buzău; lacuri naturale şi artificiale: Urlea (glaciar), Târlung (de acumulare), Arpaşu, Brătilă, Lacul din Poiana Braşov, Dumbrăviţa, Găvan (Lacul Roşu), Lacul lui Mogoş, Lacul Porcului, Lacrima Pământului, Lutele, Lacul Mănăstirii, Viştişoara, Voila, Urlea, Urlea II, Valea Rea, Zârna, Rotbav, Lacul Căprioarei, Valea Mare şi Iezerul triunghiular; ape subterane: ape freatice şi ape captive;

Asociaţii biogeografice: păduri de foioase (stejari şi fag), păduri de conifere, pajişti alpine, zăvoaie;

Arii protejate: Parcul Natural Piatra Craiului, Parcul Natural Munţii Bucegi; rezervaţii naturale: Mlaştina Hărman, Dealul Cetăţii Lempeş, Tâmpa, Poiana cu narcise de la Dumbrava Vadului, Vulcanii noroioşi de la Băile Homorod, Microcanionul de bazalt Hoghiz,

Coloanele de bazalt de la Piatra Cioplită, Coloanele de bazalt Racoş, Cheile Zărneştilor, Peştera Liliecilor, Pădurea Bogăţii, Bucegi (Abruptul Bucşoiu–Mălăieşti–Gaura) ş.a.; monumente ale naturii: Cheile Văii Mari-Dopca, Stânca bazaltică de la Rupea, Stânca bazaltică de la Rupea, Peştera Bârlogul Ursului ş.a.; arbori ocrotiţi: Stejarul de la Cristian şi Ginko (*Ginko biloba*), în Braşov.

Aspecte demografice şi socio-economice

Populaţia: 549.217 loc.;

Densitatea medie a populaţiei: 102,8 loc./km^2;

Structura etnică: români = 82,5%, maghiari = 7,2%, romi = 3,3% ş.a.;

Structura confesională: ortodocşi = 79,9%, romano-catolici = 3,2%, reformaţi = 2,0% ş.a.;

Populaţia urbană: 397.026 loc. (72,2%);

Populaţia rurală: 152.191 loc. (27,8%);

Oraşul reşedinţă de judeţ: Braşov: situat la 45°39′ lat. N, 25°36′ long. E, în Depr. Braşovului (Carp. Orientali), la 625 m alt., a fost atestat documentar în 1234, menţionat ca oraş în sec. XVI şi declarat municipiu în 1968. Numără 243.416 loc. Structura sa etnică este compusă din: români = 86,5%, maghiari = 6,5%, germani = 0,4% ş.a., iar cea confesională, din: ortodocşi = 81,2%, romano-catolici = 4,6%, reformaţi = 2,0% ş.a.;

Alte aşezări urbane: Codlea (mun., 21.708 loc.), Făgăraş (mun., 30.714), Ghimbav (4.698), Predeal (4.755), Râşnov (15.022), Rupea (5.269), Săcele (mun., 30.798), Victoria (7.386), Zărneşti (23.476);

Comunele: Apaţa¸ Augustin, Beclean, Bod, Bran, Budila, Buneşti, Caţa, Cincu, Comana, Cristian, Crizbav, Drăguş, Dumbrăviţa, Feldioara, Fundata, Hălchiu, Hărman, Hârseni, Hoghiz, Holbav, Homorod, Jibert, Lisa, Măieruş, Mândra, Moieciu, Ormeniş, Pârâu, Poiana Mărului, Prejmer, Racoş, Recea, Sâmbăta de Sus, Sânpetru, Şercaia, Şinca, Şinca Nouă, Şoarş, Târlungeni, Teliu, Ticuşu, Ucea, Ungra, Vama Buzăului, Viştea, Voila, Vulcan;

Regiuni şi obiective turistice: Carpaţii Orientali – cu peisajele montane din M-ţii Postăvaru, M-ţii Piatra Mare, M-ţii Grohotiş, M-ţii Ciucaş, M-ţii Siriu, Clăbucetele Întorsurii, M-ţii Perşani etc. –, Carpaţii Meridionali – cu peisajele montane, alpine, carstice din M-ţii Bucegi, Valea Prahovei (cu oraşul Predeal), M-ţii; Piatra Craiului, Cul. Bran-Rucăr, M-ţii Ţagla, M-ţii Făgăraş –, municipiul Braşov – Casa Sfatului (sec. XV, cu Muzeul Judeţean), Casa Mureşenilor, Biserica Neagră (sec. XIV-XV), Cetatea (sec. XIV-XVII, cu turnuri şi bastioane), Biserica „Sf. Nicolae" din Şcheii Braşovului (sec. XIV) ş.a. –, Staţiunea Poiana Braşov (la 1.208 m alt.), cetăţile din Râşnov (sec. XIV-XVII), Codlea (sec. XV-XVI), Feldioara (sec. XIII-XV), Prejmer (sec. XV-XVI), Bran (sec. XIV), Rupea – Cetatea medievală (sec. XIV-XVII), biserica fortificată (sec. XIV-XVI) ş.a. –, oraşul Făgăraş – Cetatea (sec. XV-XVII), Muzeul de Istorie, Biserica „Sf. Nicolae" (1698),

Casa Memorială a lui Ioan Inocenţiu Micu-Klain (1727) ş.a. –, Complexul Sâmbăta de Sus, Poienile cu narcise de la Dumbrava Vadului ş.a.;

Situri din patrimoniul mondial UNESCO: Codul secular de la Şinca, Biserica fortificată din Prejmer, Biserica fortificată din Viscri.

BRĂILA

Aşezarea geografică şi cadrul natural

Poziţia geografică: în partea sud-estică a ţării, la 45°00′ lat. N şi 27°40′ long. E;

Judeţele vecine: Tulcea (E), Constanţa (SE), Ialomiţa (S), Buzău (V), Vrancea (NV) şi Galaţi (N);

Suprafaţa: 4.766 km²;

Relieful/unităţile de relief: de câmpie şi luncă; Câmp. Română (Câmp. Bărăganului şi Câmp. Buzău-Siret: Câmp. Brăilei – cu Câmpul Viziru, Câmpul Gemenele, Câmpul Ianca şi Câmpul Mircea Vodă –, Bărăganul Ialomiţei – cu Câmpul Mohreanu şi Câmpul Roşiori – Câmp. Siretului Inferior, Câmp. Buzăului, Câmp. Râmnicului, Câmp. Buzău-Călmăţui) şi Bălţile Dunării (Balta Brăileri/Insula Mare a Brăilei şi Insula Mică a Brăilei);

Clima: cu influenţe de ariditate; temp. med. multianuală: 10,4°C (în V) şi 11,1°C (în E); precip. med. anuale: 440 mm (în N) şi 490 mm (în SE); vânturile: Crivăţul, Suhoveiul, Bălţăreţul;

Hidrografia: deficitară; apele curgătoare: Dunărea – cu Br. Cremenea (Dunărea), Br. Vâlciu, Br. Măcin (Dunărea Veche), Siret (cu Buzău) şi Călmăţui (cu Puturosu); lacuri naturale şi antropice: clasto-carstice (de crov) – Ianca, Plopu, Secu, Movila Miresii, Esca, Lacul Sărat, Lutu Alb, Secu, Tătaru, Plascu, Lacul Unturos, Chiolbăneşti, Colţea ş.a. –, limanuri fluviatile – Jirlău, Ciulniţa, Câineni-Sărat ş.a. –, lacuri de luncă – Lacul Lui Traian, Bătrâna, Jugureanu ş.a.; ape subterane: ape freatice şi ape captive, unele mineralizate (bicarbonatate calcice şi sodice, sulfatate şi clorurate calcice şi sodice);

Asociaţii biogeografice: stepă, zăvoaie, pajişti de sărături, asociaţii de nisipuri;

Arii protejate: Parcul Natural Balta Mică a Brăilei; rezervaţii naturale: Pădurea Camniţa şi Lacul Jirlău-Vişani.

Aspecte demografice şi socio-economice

Populaţia: 321.212 loc.;

Densitatea medie a populaţiei: 67,2 loc./km²;

Structura etnică: români = 90,8%, romi = 2,6%, turci = 0,05% ş.a.;

Structura confesională: ortodocşi = 92,6%, penticostali = 0,2%, romano-catolici = 0,2% ş.a.;

Populaţia urbană: 200.765 loc. (62,5%);

Populaţia rurală: 120.447 loc. (37,5%);

Oraşul reşedinţă de judeţ: Brăila: situat la 45°16′09″ lat. N, 27°57′27″ long. E, în Câmp. Brăilei (Câmp. Română), la 20 m alt., a fost atestat documentar în anul 1368, menţionat ca oraş în sec. XIX şi declarat municipiu în 1968. Numără 176.004 loc. Structura sa etnică este compusă din: români = 90,1%, romi = 1,1%, ruşi-lipoveni = 1,0% ş.a., iar cea confesională, din: ortodocşi = 90,5%, creştini de rit vechi = 0,8%, romano-catolici = 0,3% ş.a.;

Alte aşezări urbane: Făurei (3.592 loc.), Ianca (10.343), Însurăţei (6.528);

Comunele: Bărăganul, Berteştii de Jos, Bordei Verde, Cazasu, Chiscani, Ciocile, Cireşu, Dudeşti, Frecăţei, Galbenu, Gemenele, Grădiştea, Gropeni, Jirlău, Măraşu, Măxineni, Mircea Vodă, Movila Miresii, Racoviţă, Râmnicelu, Romanu, Roşiori, Salcia Tudor, Scorţaru Nou, Siliştea, Stâncuţa, Surdila-Găiseanca, Surdila-Greci, Şuţeşti, Tichileşti, Traian, Tudor Vladimirescu, Tufeşti, Ulmu, Unirea, Vădeni, Victoria, Vişani, Viziru, Zăvoaia;

Regiuni şi obiective turistice: municipiul Brăila – cu Muzeul Brăilei, Cetatea (sec. XIV), Grădina publică, Palatul cultural (1864), Biserica „Sf. Arhangheli Mihail şi Gavril", Biserica elenă (sec. XIX), Staţiunea Balneoclimaterică Lacul Sărat (1875) ş.a. –, Insula Mică a Brăilei, lacurile Ianca, Jirlău etc.;

Situri din patrimoniul mondial UNESCO: -.

BUZĂU

Aşezarea geografică şi cadrul natural

Poziţia geografică: în partea central-sud-estică a ţării, la 45°00′ lat. N şi 27°00′ long. E;

Judeţele vecine: Brăila (E), Ialomiţa (S), Prahova (V), Braşov (NV), Covasna (NV) şi Vrancea (N şi NE);

Suprafaţa: 6.103 km^2;

Relieful/unităţile de relief: montan, de deal şi câmpie; Carpaţii Orientali (Carpaţii Curburii: Cl. Lăcăuţi, M-ţii Penteleu, M-ţii Podu Calului, M-ţii Siriu, Cl. Măceşu-Furu, M-ţii Ivăneţu, M-ţii Monteoru, Depr. Nehoiu, Depr. Siriu), Subc. (Subc. Curburii: D-le Bistriţei, Dl. Bocu, Dl. Dâlma, Dl. Blidişel, Dl. Cornăţel, Cl. Budei, Cl. Blăjeni, Dl. Pâclelor, Dl. Ciolanu, Dl. Istriţei, Depr. Jitia, Depr. Lopătăreasa, Depr. Lopătari, Depr. Pătârlagele, Depr. Chiojdu, Depr. Săruleşti, Depr. Policiori-Grabicina, Depr. Pâclelor, Depr. Dumitreşti, Depr. Pârscov ş.a.) şi Câmp. Română (Câmp. Munteniei-Centrale – Glacisul Istriţei şi Câmp. Săratei –, Câmp. Bărăganului – Bărăganul, Ialomiţei şi Bărăganul Buzău-Câlmăţui – şi Câmp. Buzău-Siret – Câmp. Buzăului, Glacisul Râmnicului şi Câmp. Râmnicului);

Clima: cu influenţe de ariditate; temp. med. multianuală: 10,5°C (în reg. joase din SE) şi 3°C (în reg. înalte din NV); precip. med. anuale: 430 mm (în reg. joase din NE) şi 1.200 mm (în reg. înalte); vânturile: Crivăţ, foehnuri, brize montane;

Hidrografia: destul de bogată şi variată; râuri: Buzău – cu afluenţii: Căşoca Mare, Bâsca, Sibiciu, Bâsca Chiojdului, Bălăneasa, Sărata, Slănic (cu Pecineaga), Nişcov, Câlnău ş.a. –, Râmnicu Sărat, Călmăţui (cu Ruscavăţ, Negreasca etc.) şi Sărata (cu Năianca); lacuri naturale şi artificiale: periglaciar (Lacul Vulturilor), între valuri de alunecare (Odăile-Bădile, Mlăjet şi cele de la Joseni, Policiori, Valea Grabicina), lacuri de baraj natural (Lacul Tâlharilor şi cele de pe Valea Caşoca), carsto-saline (la Meledic, lacul de la Odăile), limanuri fluviatile (Coşteiu, Jirlău, Lacul Sărat Câineni, Amara şi Balta Albă), de baraj artificial (Siriu, Cireşu); ape subterane: ape freatice şi ape captive, unele mineralizate (clorosodice, sulfatate, sulfuroase, iodurate şi bromurate);

Asociaţii biogeografice: păduri de conifere, păduri de foioase (stejari şi fag), silvostepă, stepă, asociaţii specifice terenurilor sărături oase, zăvoaie;

Arii protejate: rezervaţii naturale: Dealul cu Lilieci, Pădurea Crivineni, Pădurea Lacurile Bisoca, Pădurea Brădeanu, Pădurea Camnița, Pădurea cu tisă, Chihlimbarul de Buzău, Vulcanii noroioşi Pâclele Mari, Vulcanii noroioşi Pâclele Mici, Platoul Meledic, Balta Albă, Balta Amara Lacul Jirlău-Vişani etc.; monumente ale naturii: Focul Viu-Lopătari, Piatra Albă „La Grunj", Blocurile de calcar de la Bădila etc.; arbori ocrotiţi: Bradul alb pe valea Arţagului-Cheia.

Aspecte demografice şi socio-economice

Populaţia: 451.069 loc.;

Densitatea medie a populaţiei: 73,9 loc./km^2;

Structura etnică: români = 90,7%, romi = 4,5%, maghiari = 0,01% ş.a.;

Structura confesională: ortodocşi = 93,8%, adventişti de ziua a şaptea = 0,5%, penticostali = 0,4% ş.a.;

Populaţia urbană: 175.127 loc. (38,6%);

Populaţia rurală: 276.942 loc. (61,4%);

Oraşul reşedinţă de judeţ: Buzău, situat la 45°09′ lat. N, 26°49′ long. E, în Câmp. Buzăului (Câmp. Română), la 100 m alt., a fost atestat documentar în 372, menţionat ca oraş în 1574 şi declarat municipiu în 1968. Numără 111.584 loc. Structura sa etnică este compusă din: români = 88,4%, romi = 4,7%, maghiari = 0,03% ş.a., iar cea confesională, din: ortodocşi = 88,4%, adventişti de ziua a şaptea = 0,5%, romano-catolici = 0,2% ş.a.;

Alte aşezări urbane: Nehoiu (10.211 loc.), Pătârlagele (7.304), Pogoanele (7.275), Râmnicu Sărat (mun., 33.843);

Comunele: Amaru, Balta Albă, Bălăceanu, Beceni, Berca, Bisoca, Blăjani, Boldu, Bozioru, Brădeanu, Brăeşti, Breaza, Buda, C.A. Rosetti, Calvini, Căneşti, Cătina, Cernăteşti, Chiliile, Chiojdu, Cilibia, Cislău, Cochirleanca, Colţi, Costeşti, Cozieni, Florica, Gălbinaşi, Gherăseni, Ghergheasa, Glodeanu Sărat, Glodeanu-Siliştea, Grebănu, Gura Teghii, Largu, Lopătari, Luciu, Măgura, Mărăcineni, Mărgăriteşti, Mânzăleşti, Merei, Mihăileşti, Movila Banului, Murgeşti, Năeni, Odăile, Padina, Pardoşi, Pănătău, Pârscov, Pietroasele, Podgoria, Poşta Câlnău, Puieşti, Racoviţeni, Râmnicelu, Robeasca, Ruşeţu, Săgeata, Săhăteni, Săpoca, Săruleşti, Scorţoasa, Scutelnici, Siriu, Smeeni, Stâlpu, Tisău, Topliceni, Ţinteşti, Ulmeni, Unguriu, Vadu Paşii, Valea Râmnicului, Valea Salciei, Vâlcelele, Verneşti, Vintilă Vodă, Viperești, Zârneşti, Ziduri;

Regiuni şi obiective turistice: Carpaţii Orientali – cu peisajele montane din M-ţii Penteleu, M-ţii Podu Calului, M-ţii Siriu, M-ţii Monteoru, M-ţii Ivăneţu (Creasta Mălâiei, Valea Siriului, L. Siriu, L. Vulturilor ş.a.) –, Platoul carstic de la Izvoru Sărat-Meledic, Sărata Monteoru (staţiunea balneoclimaterică şi sonda-mină), vulcanii noroioşi (Pâclele Mari, Pâclele Mici, Arbănaşi, Beciu), municipiul Buzău – Palatul municipal (1896-1904), Muzeul Judeţean, Catedrala Episcopală

(1649), Biserica Banului (1571, 1722), Biserica Neguţători (1649, 1850) ş.a. –, Staţiunea Sărata Monteoru, oraşul Râmnicu Sărat – Muzeul Orăşenesc, Biserica Mănăstirii „Adormirea Maicii Domnului” (sec. XVII), Pădurea Frasinu, Pădurea Spătaru, L. Balta Albă, L. Balta Amară, L. Coşteiu etc.;

Situri din patrimoniul mondial UNESCO: -.

CARAŞ-SEVERIN

Aşezarea geografică şi cadrul natural

Poziţia geografică: în partea sud-vestică a ţării, la 45°00′ lat. N şi 22°00′ long. E;

Judeţele vecine: Gorj (E), Mehedinţi (SE), Timiş (NV) şi Hunedoara (NE); în S şi SV este mărginit de Serbia;

Suprafaţa: 8.514 km²;

Relieful/unităţile de relief: montan, de deal şi de câmpie; Carpaţii Meridionali (Grupa Retezat-Godeanu: M-ţii Godeanu, M-ţii Ţarcu, Muntele Mic, M-ţii Cernei, M-ţii Mehedinţi, Depr. Poiana Mărului, Depr. Plopu-Pârâul Alb, Depr. Poiana Ruşchii, Cul. Bistrei, Cul. Timiş-Cerna), Carpaţii Occidentali (M-ţii Banatului: M-ţii Poiana Ruscăi, M-ţii Semenic, M-ţii Almăj, M-ţii Locvei, M-ţii Aninei, M-ţii Dognecei, Depr. Caraşova, Depr. Reşiţa-Câlnic, Depr. Ezeriş, Depr. Almăj, Depr. Domaşnea, Def. Dunării), D-le de Vest (D-le Banatului: D-le Pogănişului, D-le Dognecei, D-le Oraviţei etc.) şi Câmp. de Vest (Câmp. Banatului: Câmp. Bârzavei şi Câmp. Caraşului);

Clima: cu influenţe submediteraneene; temp. med. multianuală: 11°C (în SV) şi 0°C (pe culmile montane înalte); precip. med. anuale: 650 mm (în reg. joase din SV) şi 1.200 mm (în reg. înalte); vânturile: Vânturile de Vest, Austrul, Coşava, brize montane;

Hidrografia: destul de bogată şi variată; ape curgătoare: Dunărea, Timiş – cu afluenţii Teregova, Râul Rece, Feneş, Goleţ, Sebeş, Bistra (cu Bistra Mărului şi Glimboca), Pogăniş (cu Tău) ş.a. –, Bârzava, Cerna – cu Belareca, Iardăşiţa, Sacherstiţa ş.a. –, Berzasca, Oraviţa, Valea Mare, Radimna, Nera – cu Prigor, Miniş, Lăpuşnic, Beiu ş.a. –, Caraş – cu Lisava, Ciclova etc.; lacuri naturale şi artificiale: Iezerul Ţarcu şi Pietrele Albe/Tăul Lucioş (glaciare), Lacul Dracului şi Ochiul Beiului (carstice), Gozna, Vâliug, Breazova, Secu, Trei Ape, Buhui, Mărghitaş, Porţile de Fier I (de baraj antropic) ş.a.; ape subterane: ape freatice şi ape captive, unele mineralizate şi termale;

Asociaţii biogeografice: pajişti alpine şi subalpine, păduri de conifere, păduri de foioase (stejari şi fag), silvostepă, zăvoaie;

Arii protejate: parcuri naţionale: Domogled-Valea Cernei, Cheile Nerei-Beuşniţa, Retezat şi Semenic-Cheile Caraşului; Parcul Natural Porţile de Fier; rezervaţii naturale: Cheile Caraşului, Domogled, Valea Mare, Fâneaţa cu narcise Zerveşti, Ducin, Iardaşiţa, Valea Greaţca,

Baziaş, Bârzaviţa, Buhui, Izvorul Bigăr, Valea Ciclovei–Ilidia, Rusca Montană, Balta Nera-Dunăre, Pădurea Ezerişel ş.a.; monumente ale naturii: Sfinxul Bănăţean, Peştera Comarnic, Peştera Popovăţ Dealul, Petrolea-Cuptoare, Locul fosilifer de la Petroşniţa ş.a.

Aspecte demografice şi socio-economice

Populaţia: 295.579 loc.;

Densitatea medie a populaţiei: 34,7 loc./km^2;

Structura etnică: români = 82,5%, romi = 2,4%, maghiari = 0,9% ş.a.;

Structura confesională: ortodocşi = 76,5%, romano-catolici = 5,6%, baptişti = 3,6% ş.a.;

Populaţia urbană: 160.548 (54,3%);

Populaţia rurală: 135.031 loc. (45,7%);

Oraşul reşedinţă de judeţ: Reşiţa: situat la 45°18′00″ lat. N şi 21°53′25″ long. E, în Cul. Reşiţei (Carp. Occidentali), la 350 m alt., a fost atestat documentar în sec. XV, menţionat ca oraş în 1769 şi declarat ca municipiu în anul 1968. Numără 73.282 loc. Structura sa etnică este compusă din: români = 81,6%, maghiari = 2,1%, germani = 1,7% ş.a., iar cea confesională, din: ortodocşi = 76,4%, romano-catolici = 5,4%, penticostali = 2,0% ş.a.;

Alte aşezări urbane: Băile Herculane (5.008 loc.), Bocşa (15.842), Caransebeş (mun., 24.689), Moldova Noua (12.350), Oraviţa (11.382), Oţelu Roşu (10.510);

Comunele: Armeniş, Bănia, Băuţar, Berlişte, Berzasca, Berzovia, Bolvaşniţa, Bozovici, Brebu, Brebu Nou, Buchin, Bucoşniţa, Caraşova, Cărbunari, Ciclova Română, Ciuchici, Ciudanoviţa, Constantin Daicoviciu, Copăcele, Cornea, Cornereva, Coronini, Dalboşeţ, Doclin, Dognecea, Domaşnea, Eftimie Murgu, Ezeriş, Fârliug, Forotic, Gârnic, Glimboca, Goruia, Grădinari, Iablaniţa, Lăpuşnicel, Lăpuşnicu Mare, Luncaviţa, Lupac, Marga, Măureni, Mehadia, Mehadica, Naidăş, Obreja, Ocna de Fier, Păltiniş, Pojejena, Prigor, Ramna, Răcăşdia, Rusca Montană, Sacu, Sasca Montană, Sicheviţa, Slatina-Timiş, Socol, Şopotu Nou, Târnova, Teregova, Ticvaniu Mare, Topleţ, Turnu Ruieni, Văliug, Vărădia, Vermeş, Vrani, Zăvoi, Zorlenţu Mare;

Regiuni şi obiective turistice: Carpaţii Orientali – cu peisajele montane şi carstice din M-ţii Almăj, M-ţii Semenic, M-ţii Aninei, M-ţii Locvei, M-ţii Dognecei, M-ţii Poiana Ruscă (Peştera Popovăţ, Peştera Comarnic, Cheile Nerei, Cheile Caraşului, Cheile Minişului, Izbucul Bigăr, L. Văliug, L. Trei Ape etc.) –, Def. Dunării – Peştera Haiducilor, Ostrovul Moldova Nouă, Peştera cu Muscă etc. –, Carpaţii Meridionali – cu peisaje montane, carstice şi alpine din M-ţii Godeanu, M-ţii Ţarcu, Muntele Mic, M-ţii Cernei, M-ţii Mehedinţi (Peştera Mehadia, Staţiunea Balneoclimaterică Băile Herculane, Staţiunea Climatică Poiana Mărului etc.) –, municipiul Reşiţa – Muzeul Judeţean,

Monumentul „Reşiţa 200” ş.a. –, Bocşa (ruinele unei cetăţi medievale, L. Vârtoape), Oraviţa – clădirea primăriei, teatrul (1817) ş.a.;

Situri din patrimoniul mondial UNESCO: Pădurile din: Izvoarele Nerei, Cheile Nerei-Beuşniţa şi Domogled-Valea Cernei.

CĂLĂRAŞI

Aşezarea geografică şi cadrul natural

Poziţia geografică: în partea sud-estică a ţării, la 44°20′ lat. N şi 27°00′ long. E;

Judeţele vecine: Constanţa (E şi SE), Giurgiu (V), Ilfov (NV) şi Ialomiţa (N); în S este mărginit de Bulgaria;

Suprafaţa: 5.088 km²;

Relieful/unităţile de relief: de câmpie şi luncă; Câmp. Română – Câmp. Bărăganului, Câmp. Munteniei Centrale şi Câmp. Munteniei de Vest: Bărăganul Ialomiţei/ Mostiştei (Câmpul Hagieni, Câmpul Ştefan Vodă, Câmp. Mărculeştiului, Câmpul Călăraşi, Câmp. Lehliului, Câmp. Mostiştei – Câmpul Argovei şi Câmp. Nana), Câmp. Burnasului, Lunca Argeşului, Câmpul Câlnăului, Câmp. Moviliţei – şi Lunca Dunării – Lunca Greaca, Lunca Călăraşi şi Balta Ialomiţei;

Clima: cu influenţe de ariditate; temp. med. multianuală: 11,3°C (în SE) şi 10,4°C (în NV); precip. med. anuale: 500 mm (în E) şi 540 mm (în V); vânturile: Crivăţul, Suhoveiul, Bălţăreţul;

Hidrografia: deficitară; ape curgătoare: Dunărea (cu Br. Borcea şi Br. Dunărea Veche), Argeş (cu afluenţii Dâmboviţa şi Rasa), Mostiştea (cu Vânăta şi Argova) ş.a.; lacuri naturale şi artificiale: limanuri fluviatile (Mostiştea, Gălăţui şi Potcoava), lacuri de luncă (Boianu, Ceacu, Mitreni, Tătaru), iazuri (în bazinele Mostiştea şi Argova) ş.a.; ape subterane: ape freatice şi ape de adâncime;

Asociaţii biogeografice: stepă, silvostepă, păduri de foioase (cer şi gârniţă), zăvoaie, asociaţii de plante halofile;

Arii protejate: rezervaţii naturale: Ostrovul Ciocăneşti şi Pădurea Ciornuleasa.

Aspecte demografice şi socio-economice

Populaţia: 306.691 loc.;

Densitatea medie a populaţiei: 60,2 loc./km²;

Structura etnică: români = 84,5%, romi = 7,4%, maghiari = 0,1% ş.a.;

Structura confesională: ortodocşi = 90,6%, penticostali = 0,6%, adventişti de ziua a şaptea = 0,2% ş.a.;

Populaţia urbană: 111.081 loc. (36,2%);

Populaţia rurală: 195.610 loc. (63,8%);

Oraşul reşedinţă de judeţ: Călăraşi: situat la 44°12′ lat. N, 27°20′ long. E în Câmp. Bărăganul (Câmp. Română), la 13 m alt, a fost atestat documentar în anul 1541, menţionat ca oraş în 1833 şi declarat municipiu

în 1968. Numără o populaţie de 65.181 loc. Structura sa etnică este compusă din: români = 97,0% ş.a., iar cea confesională, din: ortodocşi = 96,6%, creştini după Evanghelie = 0,2% ş.a.;

Alte aşezări urbane: Budeşti (7.725 loc.), Fundulea (6.851), Lehliu Gară (6.502), Oltenița (mun., 24.822);

Comunele: Alexandru Odobescu, Belciugatele, Borcea, Căscioarele, Chirnogi, Chiselet, Ciocăneşti, Crivăţ, Curcani, Cuza Voda, Dichiseni, Dor Mărunt, Dorobanţu, Dragalina, Dragoş Vodă, Frăsinet, Frumuşani, Fundeni, Gălbinaşi, Grădiştea, Gurbăneşti, Ileana, Independența, Jegălia, Lehliu, Luica, Lupşanu, Mânăstirea, Mitreni, Modelu, Nana, Nicolae Bălcescu, Perişoru, Plătăreşti, Radovanu, Roşeţi, Săruleşti, Sohatu, Spanţov, Şoldanu, Ştefan cel Mare, Ştefan Vodă, Tămădău Mare, Ulmeni, Ulmu, Unirea, Valea Argovei, Vasilaţi, Vâlcelele, Vlad Ţepeş;

Regiuni şi obiective turistice: municipiul Călăraşi – Muzeul Judeţean şi de arheologie, Casa Memorială Gh. Vasilescu-Vasia, clădirea Consiliului Popular (1895), punctul de agrement Chiciu ş.a. –, Balta Ialomiţei, Oltenița (Muzeul de istorie, Monumentul eroilor), com. Mânăstirea (Muzeul Memorial „Al. Sahia"), Valea Mostiştei (lacuri şi crescătorii de peşti) ş.a.;

Situri din patrimoniul mondial UNESCO: -.

CLUJ

Aşezarea geografică şi cadrul natural

Poziţia geografică: în partea central-nord-vestică a ţării, la 47°00′ lat. N şi 23°30′ long. E;

Judeţele vecine: Bistriţa-Năsăud (NE şi E), Mureş (E), Alba (S), Bihor (V), Sălaj (NV şi N) şi Maramureş (N);

Suprafaţa: 6.674 km²;

Relieful/unităţile de relief: montan, de deal şi de podiş; Carpaţii Occidentali (M-ţii Apuseni: M-ţii Plopiş, M-ţii Meseş, M-ţii Vlădeasa, M. Mare, Cl. Hăşdatelui, M-ţii Trascăului, Cl. Henţului, Depr. Negreşti-Ciucea, Depr. Iara ş.a.), Depresiunea Transilvaniei (Pod. Someşan – D-le Ciceului, D-le Gârboului, D-le Dejului, D-le Clujului, Pod. Huedin, Pod. Păniceni, Dl. Feleac, Depr. Petreşti, Depr. Tureni, Depr. Mihăeşti, Depr. Dirja etc. – şi Câmp. Transilvaniei – Câmp. Turzii, Col. Luduşului, Dl. Sicului, Dl. Jimborului, Depr. Căianu etc.);

Clima: cu influenţe oceanice; temp. med. multianuală: 8,5°C (în reg. joase din SE) şi 2°C (în reg. înalte din SV); precip. med. anuale: 550 mm (în reg. joase din SE) şi de peste 1.200 mm (în reg. înalte din SV); vânturile: Vânturile de Vest, brize montane, foehnuri;

Hidrografia: destul de bogată şi variată; râuri: Someş – cu afluenţii Someşul Mic (cu Someşul Cald – cu Beliş, Rişca, Agârbiciu etc. –, Someşul Rece, Feneş, Nadăş, Chinteni, Maraloiu, Feiurdeni, Borşa, Lonea, Suatu, Lujerdiu, Valea Mărului, Fizeş, Bandău ş.a.), Someşul Mare, Olpret, Sălătruc ş.a. –, Crişul Repede – cu Călata, Henţ, Drăgan ş.a. –, Arieş – cu Ocolişel, Iara (cu Şoimu, Săvuleşti, Ierţa ş.a.), Hăjdate, Valea Racilor, Valea Florilor, Valea Largă etc.; lacuri naturale – în ghips (Cheia-Turda) – şi artificiale – hidroenergetice (Fântânele, Tarniţa, Gilău, Floreşti), iazuri (Cătina, Popii I, Popii II, Geaca, Sucutard, Ţaga Mare, Ţaga Mică, Tăul Ştiucii/Săcălaia, Legii, Sântejude/ Lacul Nou ş.a.), antroposaline (la Turda – Ocnei, Dulce, Rotund, Durgău, Sulfuros ş.a. –, Cojocna, Sic, Ocna Dejului), pentru agrement (Gheorgheni); ape subterane: ape freatice şi ape captive, unele mineralizate (cloruro-sodice, bicarbonatate, sulfatate, sulfurate, uşor radioactive etc.);

Asociaţii biogeografice: păduri de foioase (stejari şi fag), păduri de conifere, pajişti subalpine, zăvoaie, asociaţii halofile;

Arii protejate: Parcul Natural Munţii Apuseni; rezervaţii naturale:

Fânaţele Clujului–Copârşaie, Pârâul Dumbrava, Molhaşul Mare de la Izbuc, Valea Morilor, Fânaţele Suatu I şi II, Cheile Baciului, Dealul cu Fluturi, Cheile Turenilor, Valea Legiilor, Stufărişurile de la Sic, Lacul Ştiucilor ş.a.; peisaje protejate: Făgetul Clujului; monumente ale naturii: Cariera Corabia, Gipsurile de la Leghia, Peştera din Piatra Ponorului, Peştera Vârfuraşu, Locul fosilifer Coruş, Peştera Mare de pe Valea Firei; arbori ocrotiţi: Arborele mamut (*Sequoia gigantea*) şi Ginko (*Ginko biloba*) din Cluj-Napoca, „Fagul Împăratului" (*Fagus silvatica*) din Muncel.

Aspecte demografice şi socio-economice

Populaţia: 691.106 loc.;

Densitatea medie a populaţiei: 103,4 loc./km^2;

Structura etnică: români = 75,3%, maghiari = 14,9%, romi = 3,2% ş.a.;

Structura confesională: ortodocşi = 68,4%, reformaţi = 10,6%, greco-catolici = 3,3% ş.a.;

Populaţia urbană: 458.368 loc. (66,3%);

Populaţia rurală: 232.738 loc. (33,7%);

Oraşul reşedinţă de judeţ: Cluj-Napoca: situat la 46°46'00" lat. N, 23°36'00" long. E, în Cul. Someşului Mic (Depr. Transilvaniei), la 360 m alt, a fost atestat documentar în anii 107-108, menţionat ca oraş în 124 şi declarat municipiu în 1968. Numără 324.576 loc. Structura sa etnică este compusă din: români = 75,7%, maghiari = 15,2%, romi = 1% ş.a., iar cea confesională, din: ortodocşi = 65,6%, reformaţi = 9,7%, romano-catolici = 4,6% ş.a.;

Alte aşezări urbane: Câmpia Turzii (mun., 22.223 loc.), Dej (mun., 33.497), Gherla (mun., 20.982), Huedin (9.346), Turda (mun., 47.744);

Comunele: Aghireşu, Aiton, Aluniş, Apahida, Aşchileu, Baciu, Băişoara, Beliş, Bobâlna, Bonţida, Borşa, Buza, Căianu, Călăraşi, Călăţele, Cămăraşu, Căpuşu Mare, Căşeiu, Cătina, Câţcău, Ceanu Mare, Chinteni, Chiuieşti, Ciucea, Ciurila, Cojocna, Corneşti, Cuzdrioara, Dăbâca, Feleacu, Fizeşu Gherlii, Floreşti, Frata, Gârbău, Geaca, Gilău, Iara, Iclod, Izvoru Crişului, Jichişu de Jos, Jucu, Luna, Măguri-Răcătău, Mănăstireni, Mărgău, Mărişel, Mica, Mihai Viteazu, Mintiu Gherlii, Mociu, Moldoveneşti, Negreni, Panticeu, Pălatca, Petreştii de Jos, Ploscoş, Poieni, Recea-Cristur, Rişca, Săcuieu, Sănduleşti, Săvădisla, Sâncraiu, Sânmărtin, Sânpaul, Sic, Suatu, Tritenii de Jos, Tureni, Ţaga, Unguraş, Vad, Valea Ierii, Viişoara, Vultureni;

Regiuni şi obiective turistice: M-ţii Apuseni – cu peisajele montane şi carstice din Muntele Mare, M-ţii Gilău, M-ţii Vlădeasa, M-ţii Meseş, M-ţii Plopiş, Cl. Hăşdatelui, Colţii Trascăului, Valea Crişului Repede, Valea Someşului Mic (Cheile Turzii, Cheile Someşului Cald, Cheile Belişului, L. Fântânele, L. Tarniţa, L. Gilău, L. Răcătău, Staţiunea Băişoara ş.a.) –, municipiul Cluj-Napoca – fragmente din zidul cetăţii (sec. XII),

Mănăstirea Benedictină (sec XIII), Biserica Romano-Catolică „Sf. Mihail" (sec. XIV-XV), statuia ecvestră a lui Matei Corvin, Mănăstirea Dominicană (sec. XV), Palatul Bánffy (sec. XVIII), Muzeul de Artă, Muzeul de Istorie, Grădina Botanică, Teatrul Naţional (1906), Catedrala Ortodoxă (1921-1933), statuia ecvestră a lui Mihai Viteazul ş.a. –, oraşul Gherla – Castelul-cetate (sec. XVI), Biserica Armeană (sec. 18), Muzeul de Istorie etc. –, oraşul Dej – Biserica Reformată (sec. XV-XVI), Muzeul de Istorie, Staţiunea Balneoclimaterică Ocna Dejului ş.a. –, oraşul Turda – ruinele castrului roman, Cetatea secuilor (sec. XII), Biserica Reformată (sec. 15), Biserica Mare (romano-catolică; sec. 15-16), Muzeul Municipal de Istorie, Salina Turda etc.;

Situri din patrimoniul mondial UNESCO: -.

CONSTANȚA

Aşezarea geografică şi cadrul natural

Poziția geografică: în partea sud-estică a ţării, la 44°20′ lat. N şi 28°20′ long. E;

Județele vecine: Călăraşi (V), Ialomiţa (V), Brăila (NV) şi Tulcea (N); în E are ieşire la M. Neagră, iar în S este mărginit de Bulgaria;

Suprafaţa: 7.071 km²;

Relieful/unitățile de relief: predominant de podiş; Pod. Dobrogei (Pod. Dobrogei Centrale – Pod. Casimcei şi Pod. Istriei – şi Pod. Dobrogei de Sud – Pod. Carasu/ Medgidiei, Pod. Oltinei, Pod. Cobadin/Negru Vodă, Pod. Mangaliei/ Zona Litorală) şi Câmp. Litorală Lagunară;

Clima: cu influenţe de ariditate şi pontice; temp. med. multianuală: sub 11°C (în N) şi 11,3°C (în V); precip. med. anuale: 375 mm (în E) şi 480 mm (în V); vânturile: din N, NV, NE, SE, Crivăţul, brizele marine;

Hidrografia: destul de săracă; ape curgătoare: Dunărea (Br. Dunărea Veche şi Br. Ostrov) – cu: Topolog/Romanu, Cichirgeaua, Boasgic, Carasu (în prezent Canalul Dunăre–Marea Neagră), Ivrinezu, Baciu, Sevendric-Vederoasa/Urluia, Valea Mare, Canaraua Fetii, Ceair ş.a.), Săruri, Istria, Nuntaşi, Săcele, Casimcea, Techirghiol, Tatlageacul Mare, Mangalia ş.a.; lacuri naturale şi antropice: lagune (Sinoie, Istria, Nuntaşi-Tuzla, Siutghiol, Tăbăcăria, Iezerul Mangaliei şi Comorova), limanuri fluvio-maritime (Corbu/ Gargalâc, Taşaul, Agigea, Techirghiol, Tatlageac), limanuri fluviatile (Bugeac/ Gârliţa, Oltina, Mârleanu, Vederoasa, Baciu ş.a.) şi iazuri (în bazinul Carasu); ape subterane: ape freatice şi ape captive, unele sărate din cauza infiltrării apelor marine;

Asociaţii biogeografice: stepă, silvostepă, păduri de foioase (stejar pufos, cărpiniţă, mojdrean), asociaţii psamofile şi halofile, zăvoaie;

Arii protejate: Rezervaţia Biosferei Delta Dunării; rezervaţii naturale: Valul lui Traian, Pădurea Bratca, Pădurea Cetate, Dunele de la Agigea, Dealul Alah Bair, Pădurea Canaraua Fetii, Celea Mare–Valea lui Ene, Recifii jurasici Cheia, Corbu–Nuntaşi–Histria, Pădurea Dumbrăveni, Lacul Dunăreni, Pădurea Fântâniţa, Pădurea Hagieni, Canaralele din Portul Hârşova, Grindul Lupilor, Obanul Mare şi Peştera Movile, Lacul Oltina, Lacul Vederoasa, Peştera de la Gura Dobrogei, Peştera La Adam, Lacul Agigea ş.a.; monumente ale naturii: Pereţii calcaroşi de la Petroşani, Locul fosilifer Aliman,

Locul fosilifer Cernavodă, Locul fosilifer Credinţa, Locul fosilifer Movila Banului, Locul fosilifer Seimenii Mari, Reciful Neojurasic de la Topalu, Peştera La Adam ş.a.

Aspecte demografice şi socio-economice

Populaţia: 684.082 loc.;

Densitatea medie a populaţiei: 96,7 loc./km^2;

Structura etnică: români = 83,4%, turci = 3,0%, tătari = 2,8% ş.a.;

Structura confesională: ortodocşi = 83,0%, musulmani = 6,3%, romano-catolici = 0,5% ş.a.;

Populaţia urbană: 470.961 loc. (68,8%);

Populaţia rurală: 213.121 loc. (31,2%);

Oraşul reşedinţă de judeţ: Constanţa: situat la 44°10'24" lat. N, 28°38'18" long. E în Pod. Istriei (Pod. Dobrogei), la 25 m alt., a fost atestat documentar în anul 657 î.Hr. menţionat ca oraş în anul 260 î.Hr. şi declarat municipiu în 1968. Numără 283.872 loc. Structura sa etnică este compusă din: români = 83,1%, tătari = 2,5%, turci = 2,2% ş.a., iar cea confesională, din: ortodocşi = 83,04%, musulmani = 5,1%, romano-catolici = 0,5% ş.a.;

Alte aşezări urbane: Băneasa (5.384 loc.), Cernavodă (17.022), Eforie (9.473), Hârşova (9.642), Mangalia (mun., 36.364), Medgidia (mun., 39.780), Murfatlar (10.216), Năvodari (32.981), Negru Vodă (5.088), Ovidiu (13.847), Techirghiol (7.292);

Comunele: 23 August, Adamclisi, Agigea, Albeşti, Aliman, Amzacea, Bărăganu, Castelu, Cerchezu, Chirnogeni, Ciobanu, Ciocârlia, Cobadin, Cogealac, Comana, Corbu, Costineşti, Crucea, Cumpăna, Cuza Vodă, Deleni, Dobromir, Dumbrăveni, Fântânele, Gârliciu, Ghindăreşti, Grădina, Horia, Independenţa, Ion Corvin, Istria, Limanu, Lipniţa, Lumina, Mereni, Mihai Viteazu, Mihail Kogălniceanu, Mircea Vodă, Nicolae Bălcescu, Oltina, Ostrov, Pantelimon, Pecineaga, Peştera, Poarta Albă, Rasova, Săcele, Saligny, Saraiu, Seimeni, Siliştea, Târguşor, Topalu, Topraisar, Tortoman, Tuzla, Valu lui Traian, Vulturu;

Regiuni şi obiective turistice: zona litorală, cu: municipiul Constanţa – fragmente de ziduri de cetate, Muzeul Naţional de Istorie şi Arheologie, Muzeul Marinei, Muzeul de Artă, Moscheea (cu minaretul înalt de 50 m), Farul genovez, Acvariul, Delfinariul, Planetariul, Staţiunea Mamaia ş.a. –, staţiunile Năvodari, Eforie Nord, Eforie Sud, Olimp, Neptun, Venus, Vama Veche ş.a., staţiunea şi L. Techirghiol, oraşul Mangalia – cu ruinele oraşului grecesc Callatis, Muzeul „Callatis" ş.a. –, ruinele cetăţii Histria (sec. VII î.Hr.-V d.Hr.), L. Sinoie ş.a.; Canalul Dunăre-Marea Neagră, Adamclisi – cu Monumentul Tropaeum Traiani (sec. II d.Hr.), oraşul roman şi muzeul –, regiunea Dunării, cu: Ostrovul Păcuiul lui Soare, ruinele aşezării Sacidava (sec. II-V d.Hr.), ruinele cetăţilor Axiopolis (sec. III d.Hr.), Capidava (sec. II-IV d.Hr.) ş.a.;

Situri din patrimoniul mondial UNESCO: -.

COVASNA

Aşezarea geografică şi cadrul natural

Poziţia geografică: în partea centrală a ţării, la 46°00′ lat. N şi 26°00′ long. E;

Judeţele vecine: Vrancea (E), Buzău (SE), Braşov (SV şi V), Harghita (NV şi N) şi Bacău (NE);

Suprafaţa: 3.710 km²;

Relieful/unităţile de relief: montan; Carpaţii Orientali (Carpaţii Moldavo-Transilvani şi Carpaţii Curburii: M-ţii Harghita, M-ţii Ciomatu, M-ţii Nemira, M-ţii Perşani, M-ţii Baraolt, M-ţii Bodoc, M-ţii Vrancei, M-ţii/Clăbucetele Întorsurii, Depr. Baraolt, Depr. Aita, Depr. Braşovului, Depr. Târgu Secuiesc, Depr. Întorsura Buzăului, Depr. Comandău, Depr. Dârnău etc.;

Clima: cu influenţe oceanice; temp. med. multianuală: 7,6°C (în reg. joase) şi 1,5°C (în reg. înalte); precip. med. anuale: 550 mm (în reg. joase) şi cca. 1.000 mm (în reg. înalte); vânturile: Vânturile de Vest, brize montane;

Hidrografia: destul de bogată şi variată; ape curgătoare: Olt – cu afluenţii: Malnaş, Arcuş, Râul Negru (cu Estelnic, Caşin, Zăbala, Mărcuşa, Covasna, Săciova ş.a.), Vâlcelele, Aita, Baraolt (cu Durca, Brad etc.), Cormuş (cu Fierar) ş.a. –, Buzău (cu Bâsca Mare), Oituz, Apa Lină ş.a.; ape subterane: ape freatice şi ape captive, unele carbogazoase, cloruro-sodice, calcice, bicarbonatate, potasice, magneziene etc.;

Asociaţii biogeografice: păduri de foioase (fag şi gorun), păduri de conifere, pajişti secundare, vegetaţie specifică mlaştinilor eutrofe, zăvoaie;

Arii protejate: rezervaţia naturală Bălţile de la Ozun–Reci.

Aspecte demografice şi socio-economice

Populaţia: 210.177 loc.;

Densitatea medie a populaţiei: 56,6 loc./km²;

Structura etnică: maghiari = 71,5%, români = 21,4%, romi = 3,9% ş.a.;

Structura confesională: romano-catolici = 35,0%, reformaţi = 32,2%, ortodocşi = 20,6% ş.a.;

Populaţia urbană: 100.811 loc. (47,9%);

Populaţia rurală: 109.366 loc. (52,1%);

Oraşul reşedinţă de judeţ: Sfântu Gheorghe: situat la 54°51′49″ lat. N şi 25°47′15″ long. E, în Depr. Braşovului (Carp. Orientali), la 560 m alt., a fost atestat documentar în 1332, menţionat ca oraş în 1461 şi declarat municipiu în 1979. Numără 56.006 loc. Structura sa etnică este

compusă din: maghiari = 73,6%, români = 21,0%, romi = 0,7% ş.a., iar cea confesională, din: reformaţi = 35,6%, romano-catolici = 31,7%, ortodocşi = 18,8% ş.a.;

Alte aşezări urbane: Baraolt (8.672 loc.), Covasna (10.114), Întorsura Buzăului (7.528), Târgu Secuiesc (mun., 18.491);

Comunele: Aita Mare, Arcuş, Barcani, Băţani, Belin, Bixad, Bodoc, Boroşneu Mare, Brăduţ, Brateş, Breţcu, Catalina, Cernat, Chichiş, Comandău, Dalnic, Dobârlău, Estelnic, Ghelinţa, Ghidfalău, Hăghig, Ilieni, Lemnia, Malnaş, Mereni, Micfalău, Moacşa, Ojdula, Ozun, Poian, Reci, Sânzieni, Sita Buzăului, Turia, Vâlcele, Valea Crişului, Valea Mare, Vârghiş, Zagon, Zăbala;

Regiuni şi obiective turistice: Carpaţii Orientali – cu peisajele montane şi vulcanice din M-ţii Harghita, M-ţii Baraolt, M-ţii Bodoc, M-ţii Nemira, M-ţii Vrancei, Clăbucetele Întorsurii etc. –, municipiul Sfântu Gheorghe – Biserica fortificată reformată (sec. XIV-XV), Muzeul Judeţean (1879), Monumentul Gheorghe Doja ş.a. –, staţiunile balneoclimaterice Vâlcele, Băile Şugaş, Bodoc, Malnaş, Bálványos, Biborţeni etc. –, oraşele Târgu Secuiesc – Muzeul orăşenesc, biserica în stil baroc (sec. XVIII) – Cobasna, Întorsura Buzăului etc.;

Situri din patrimoniul mondial UNESCO: -.

DÂMBOVIȚA

Aşezarea geografică şi cadrul natural

Poziţia geografică: în partea central-sudică a ţării, la 45°00′ lat. N şi 25°30′ long. E;

Judeţele vecine: Prahova (E), Ilfov (SE), Giurgiu (S), Teleorman (SV), Argeş (V) şi Braşov (N);

Suprafaţa: 4.054 km²;

Relieful/unităţile de relief: montan, de deal şi podiş şi de câmpie; Carpaţii Meridionali (Grupa Bucegi: M-ţii Bucegi şi M-ţii Leaota), Subc. Curburii (Subc. Ialomiţei: Depr. Moroeni-Pietroşiţa, Depr. Bărbuleţu-Râul Alb, Depr. Vulcana, Depr. Sticlăria, Depr. Bezdead, Depr. Vişineşti-Sultanu, Depr. Valea Lungă, Depr. Ocniţei, Depr. Valea Largă ş.a.), Pod. Getic (Piemontul Cândeşti) şi Câmp. Română (Câmp. Ialomiţei/Munteniei Centrale: Câmp. Cricovului, Câmp. Târgoviştei, Câmp. Titu, Câmp. Găvanu-Burdea şi Câmp. Vlăsiei);

Clima: cu influenţe oceanice şi de tranziţie; temp. med. multianuală: 10,2°C (în câmpie) şi -2,5°C (pe culmile înalte); precip. med. anuale: 515 mm (în reg. joase din S) şi 1.300 mm (în reg. înalte din N); vânturile: Vânturile de Vest, Crivăţul, brize montane;

Hidrografia: destul de bogată şi variată; râurile: Ialomiţa – cu afluenţii: Ialomicioara, Bizdidel, Pâscov, Cricovul Dulce (cu Crivăţ) ş.a. – şi Argeş – cu Neajlov (cu: Holboca, Baracu, Chipicanu ş.a.), Sabar, Dâmboviţa (cu: Râul Alb, Ilfov, Colentina ş.a.); lacuri naturale şi artificiale: lacuri de baraj hidroenergetic (Scropoasa, Bolboci), iazuri şi heleşteie (Nucet, Comişani, Băleni, Bugetu ş.a.); ape subterane: ape freatice şi ape captive, unele bicarbonatate, calcice, magneziene, sulfuroase, sulfatate, sodice etc.;

Asociaţii biogeografice: pajişti alpine, vegetaţie subalpină, păduri de conifere, păduri de foioase (stejari şi fag), zăvoaie;

Arii protejate: Parcul Natural Munţii Bucegi; rezervaţii naturale: Rezervaţia de narcise Valea Neajlovului, Cheile Urşilor, Izvorul de la Corbii Ciungi, Valea Horoabei (Poiana Horoabei), Turbăria Lăptici, Orzea-Zănoaga, Cheile Tătarului, Zănoaga-Lucăcilă, Plaiul Domnesc ş.a.; monumente ale naturii: Peştera Cocora (Valea Horoabei-Cocora) şi Locul fosilifer Vama Strunga.

Aspecte demografice şi socio-economice

Populaţia: 518.745 loc.;

Densitatea medie a populaţiei: 127,9 loc./km^2;

Structura etnică: români = 90,6%, romi = 5,2%, bulgari = 0,3% ş.a.;

Structura confesională: ortodocşi = 92,9%, penticostali = 1,3%, adventişti de ziua a şaptea = 0,8% ş.a.;

Populaţia urbană: 150.043 loc. (28,9%);

Populaţia rurală: 368.702 loc. (71,1%);

Oraşul reşedinţă de judeţ: Târgovişte: situat la 44°55'27" lat. N şi 25°27'24" long. E, în Câmp. Târgovişte (Câmp. Română), la 290 m alt., a fost atestat documentar în anul 1396, menţionat oraş în 1418 şi declarat municipiu în 1968. Numără 79.610 loc. Structura sa etnică este compusă din: români = 88,0%, romi = 3,3%, maghiari = 0,07% ş.a., iar cea confesională, din: ortodocşi = 88,7%, penticostali = 0,01%, adventişti de ziua a şaptea = 0,9% ş.a.;

Alte aşezări urbane: Fieni (7.587 loc.), Găeşti (13.317), Moreni (mun., 18.687), Pucioasa (14.254), Răcari (6.930), Titu (9.658);

Comunele: Aninoasa, Băleni, Bărbuleţu, Bezdead, Bilciureşti, Braniştea, Brăneşti, Brezoaele, Buciumeni, Bucşani, Butimanu, Cândeşti, Ciocăneşti, Cobia, Cojasca, Comişani, Conţeşti, Corbii Mari, Cornăţelu, Corneşti, Costeştii din Vale, Crângurile, Crevedia, Dărmăneşti, Dobra, Doiceşti, Dragodana, Dragomireşti, Finta, Glodeni, Gura Foii, Gura Ocniţei, Gura Şuţii, Hulubeşti, I.L. Caragiale, Iedera, Lucieni, Ludeşti, Lungulețu, Malu cu Flori, Măneşti, Mătăsaru, Mogoşani, Moroeni, Morteni, Moţăieni, Niculeşti, Nucet, Ocniţa, Odobeşti, Petreşti, Perşinari, Pietrari, Pietroşiţa, Poiana, Potlogi, Produleşti, Pucheni, Raciu, Răscăeţi, Răzvad, Râu Alb, Runcu, Sălcioara, Slobozia Moară, Şelaru, Şotânga, Tărtăşeşti, Tătărani, Ulieşti, Ulmi, Valea Lungă, Valea Mare, Văcăreşti, Văleni-Dâmboviţa, Vârfuri, Vişina, Vişineşti, Vlădeni, Voineşti, Vulcana-Băi, Vulcana-Pandele;

Regiuni şi obiective turistice: Carpaţii Meridionali – cu peisaje montane, periglaciare şi carstice din M-ţii Bucegi şi M-ţii Leaota (Babele, Sfinxul, Peştera Ialomiţei, Cheile Tătarului, Cheile Zănoagei, L. Scroviştea, L. Dobreşti ş.a. –, municipiul Târgovişte – Complexul Muzeal Curtea Domnească (sec. XV-XVI), Turnul Chindiei (sec. XV), Biserica Domnească (1585), Muzeul tiparului şi cărţii vechi româneşti, Muzeul de istorie şi arheologie, Muzeul scriitorilor târgovişteni, Mănăstirea Dealu (1499-1501) –, staţiunile balneoclimaterice Pucioasa şi Vulcana-Băi ş.a. –, oraşele Fieni, Moreni etc.;

Situri din patrimoniul mondial UNESCO: -.

DOLJ

Aşezarea geografică şi cadrul natural

Poziţia geografică: în partea sud-sud-vestică a ţării, la 44°00′ lat. N şi 23°30′ long. E;

Judeţele vecine: Olt (E), Mehedinţi (V), Gorj (NV şi N) şi Vâlcea (NE); în S este mărginit de Bulgaria;

Suprafaţa: 7.414 km²;

Relieful/unităţile de relief: de podiş şi câmpie; Pod. Getic (D-le Amaradiei – Dl. Geamărtăluiului şi Dl. Meteului – şi Pod./ Piemontul Bălăciţei), Câmp. Română (Câmp. Olteniei: Câmp. Leu-Rotunda, Câmp. Romanaţi, Câmpul Sălcuţa, Câmp. Desnăţuiului şi Câmp. Blahniţei) şi Lunca Dunării;

Clima: cu influenţe submediteraneene; temp. med. multianuală: 11,5°C (în S) şi 10°C (în N); precip. med. anuale: 500 mm (în SE) şi 600 mm (în N); vânturile: din E, SE şi V, Austrul;

Hidrografia: destul de modestă; ape curgătoare: Dunărea, Geamărtălui, Teslui (cu Frăsinet), Jieţ, Jiu – cu afluenţii: Amaradia (cu Plosca), Argetoaia, Raznic (cu Mascot, Brabova) ş.a. –, Desnăţui – cu Terpaziţa, Băldal şi Baboia –, Sărăceaua şi Drincea; lacuri naturale şi artificiale: lacuri de luncă (Bistreţ, Călugăreni, Fântâna Banului, Maglavit, Golenţ, Arcear, Rast ş.a.), lacuri pe terase (Lacul Mare, Lacul Mic), lacuri de baraj (Vârtop, Cornu, Fântânele, Işalniţa ş.a.); ape subterane: ape freatice şi ape de adâncime;

Asociaţii biogeografice: păduri de foioase (cu gârniţă), silvostepă, zăvoaie;

Arii protejate: parcuri naţionale: Dunele Dăbuleni «La Cetate», Pajiştea halofilă Gighera, Pajiştea Gogoşu–Ştefănel, Pajiştea Cetate din Lunca Dunării, Poiana Bujorului din Pădurea Pleniţa, Valea Rea–Radovan, Locul fosilifer Bucovăţ, Locul fosilifer Drănic, Lacul Adunaţii de Giormane, Balta Neagră, Râul Bălăşan amonte de Băileşti, Lacul Caraula, Balta Cilieni–Băileşti, Ciuperceni–Desa, Balta Lată Comana, Râurile Desnăţui şi Terpeziţa, amonte de Fântânele, Lacul Ionele şi Complexul lacustru Preajba–Făcăi; arbori ocrotiţi: Stejarul (*Quercus robur*) de la Dioşti.

Aspecte demografice şi socio-economice

Populaţia: 660.544 loc.;

Densitatea medie a populaţiei: 89,0 loc./km²;

Structura etnică: români = 90,0%, romi = 4,5%, alte etnii = 0,03% ş.a.;

Structura confesională: ortodocşi = 93,7%, penticostali = 0,2%, adventişti de ziua a şaptea = 0,2% ş.a.

Populaţia urbană: 344.037 loc. (52,0%);

Populaţia rurală: 316.507 loc. (48,0%);

Oraşul reşedinţă de judeţ: Craiova: situat la 44°20′ lat. N, 23°49′ long. E în Cul. Jiului (Pod. Getic), la 95 m alt., a fost atestat documentar în anul 1475, menţionat ca oraş în 1492 şi declarat municipiu în 1968. Numără 269.506 loc. Structura sa etnică este compusă din: români = 89,4%, romi = 1,7%, maghiari = 0,05% ş.a., iar cea confesională, din: ortodocşi = 91%, romano-catolici = 0,1%, adventişti de ziua a şaptea = 0,1% ş.a.;

Alte aşezări urbane: Băileşti (mun., 17.437 loc.), Bechet (3.657), Calafat (mun., 17.336), Dăbuleni (12.182), Filiaşi (16.900), Segarcea (7.019);

Comunele: Afumaţi, Almăj, Amărăştii de Jos, Amărăştii de Sus, Apele Vii, Argetoaia, Bârca, Bistreţ, Botoşeşti-Paia, Brabova, Brădeşti, Braloştiţa, Bratovoeşti, Breasta, Bucovăţ, Bulzeşti, Calopăr, Caraula, Carpen, Castranova, Catane, Călăraşi, Cârcea, Cârna, Celaru, Cerăt, Cernăteşti, Cetate, Cioroiaşi, Ciupercenii Noi, Coşoveni, Coţofenii din Dos, Coţofenii din Faţă, Daneţi, Desa, Dioşti, Dobreşti, Dobroteşti, Drăgoteşti, Drănic, Fărcaş, Galicea Mare, Galiciuica, Gângiova, Gherceşti, Ghidici, Ghindeni, Gighera, Giubega, Giurgiţa, Gogoşu, Goicea, Goieşti, Greceşti, Işalniţa, Izvoare, Întorsura, Leu, Lipovu, Măceşu de Jos, Măceşu de Sus, Maglavit, Malu Mare, Mârşani, Melineşti, Mischii, Moţăţei, Murgaşi, Negoi, Orodel, Ostroveni, Perişor, Pieleşti, Piscu Vechi, Pleniţa, Pleşoi, Podari, Poiana Mare, Predeşti, Radovan, Rast, Robăneşti, Rojişte, Sadova, Sălcuţa, Scăeşti, Seaca de Câmp, Seaca de Pădure, Secu, Siliştea Crucii, Sopot, Şimnicu de Sus, Tălpaş, Teasc, Terpeziţa, Teslui, Ţuglui, Unirea, Urzicuţa, Valea Stanciului, Vârtop, Vârvoru de Jos, Vela, Verbiţa;

Regiuni şi obiective turistice: municipiul Craiova – cu Muzeul Olteniei (1915), Muzeul de Artă, Muzeul Memorial Traian Demetrescu, Casa Băniei (1699), Casa Jianu (sec. XVIII), Mitropolia Olteniei, Parcul Nicolae Romanescu, Grădina Botanică (1913), Opera Română, Teatrul Naţional „Marin Sorescu" (1973) ş.a. –, culele olteneşti (Cernăteşti, Brabova ş.a.), oraşul Calafat – Muzeul de Artă şi Etnografie, Monumentul 1877 –, Băileşti (Monumentul Eroilor Băileşteni, gara din 1903) etc.;

Situri din patrimoniul mondial UNESCO: -.

GALAȚI

Aşezarea geografică şi cadrul natural

Poziția geografică: în partea estică a ţării, la 46°00′ lat. N şi 28°00′ long. E;

Județele vecine: Tulcea (S), Brăila (S), Vrancea (V) şi Vaslui (N); în E este mărginit de Republica Moldova;

Suprafața: 4.466 km²;

Relieful/unitățile de relief: de podiş şi câmpie; Pod. Moldovei – Pod. Bârladului: Pod. Covurlui, Col. Tutovei (Piemontul Poiana-Nicoreşti/Cl. Vârlăneşti şi Cl. Huţanului), Depr. Horincea şi Cul. Siretului –, Câmp. Română – Câmp. Buzău-Siret: Câmp. Tecuciului, Câmp. Covurlui şi Câmp. Siretului Inferior – şi Lunca Dunării;

Clima: cu influenţe de ariditate; temp. med. multianuală: 10,5°C (în SE) şi sub 10°C (în reg. mai înalte); precip. med. anuale: 420 mm (în S) şi 460 mm (în reg. înalte); vânturile: din NE, N şi SV, Crivăţul;

Hidrografia: destul de variată dar deficitară; ape curgătoare: Dunărea, Siret – cu afluenţii: Bârlad (cu Zeletin, Corozel ş.a.), Călmăţui, Geru (cu Gologan), Suhu (cu Apa Suhurlui), Lozova (cu Neagra), Mălina etc. –, Chineja (cu Silvana şi Covurlui), Prut (cu Elan şi Horincea) etc.; lacuri naturale şi artificiale: limanuri fluviatile şi lacuri de luncă (Brateş, Lacul Negru, Tălăboasca, Lozova, Mălina, Cătuşa, Covurlui ş.a.); ape subterane: ape freatice şi ape de adâncime;

Asociaţii biogeografice: păduri de foioase (gorun), silvostepă, stepă, asociaţii vegetale psamofile, zăvoaie;

Arii protejate: Parcul Natural Lunca Joasă a Prutului Inferior; rezervaţii naturale: Pădurea Breamă Breana-Roşcani, Pădurea Buciumeni, Pădurea Fundeanu, Pădurea Gârboavele, Pădurea Pogăneşti, Pădurea Talaşmani, Dunele de nisip Hanu Conachi, Locul fosilifer Rateş–Tecuci, Locul fosilifer Tirighina-Barboşi, Lacul Pochina, Balta Tălăbasca şi Lacul Vlăşcuţa.

Aspecte demografice şi socio-economice

Populaţia: 536.167 loc.;

Densitatea medie a populației: 120,0 loc./km²;

Structura etnică: români = 90,0%, romi = 3,1%, greci = 0,02% ş.a.;

Structura confesională: ortodocşi = 90,7%, penticostali = 1,4%, adventişti de ziua a şaptea = 0,4% ş.a.;

Populaţia urbană: 293.518 loc. (54,7%);

Populaţia rurală: 242.649 loc. (45,3%);

Oraşul reşedinţă de judeţ: Galaţi: situat la 45°26′22″ lat. N şi 28°02′04″ long. E, în Câmp. Covurluiului (Câmp. Română), la 35 m alt., a fost atestat documentar în anul 1134, menţionat ca oraş din sec. XV şi declarat municipiu în 1968. Numără 249.432 loc. Structura sa etnică este compusă din: români = 90,7%, romi = 0,6%, ruşi-lipoveni = 0,07% ş.a., iar cea confesională, din: ortodocşi = 89,8%, romano-catolici = 0,5%, penticostali = 0,3% ş.a.;

Alte aşezări urbane: Bereşti (2.916 loc.), Târgu Bujor (6.299), Tecuci (mun., 34.871);

Comunele: Bălăbăneşti, Bălăşeşti, Băleni, Băneasa, Barcea, Bereşti-Meria, Brăhăşeşti, Braniştea, Buciumeni, Cavadineşti, Cerţeşti, Corni, Corod, Cosmeşti, Costache Negri, Cuca, Cudalbi, Cuza Vodă, Drăgăneşti, Drăguşeni, Fârţăneşti, Folteşti, Frumuşiţa, Fundeni, Ghidigeni, Gohor, Griviţa, Independenţa, Iveşti, Jorăşti, Lieşti, Măstăcani, Matca, Movileni, Munteni, Nămoloasa, Negrileşti, Nicoreşti, Oancea, Pechea, Piscu, Poiana, Priponeşti, Rădeşti, Rediu, Scânteieşti, Schela, Şendreni, Slobozia Conachi, Smârdan, Smulţi, Suceveni, Suhurlui, Ţepu, Tudor Vladimirescu, Tuluceşti, Umbrăreşti, Valea Mărului, Vânători, Vârlezi, Vlădeşti;

Regiuni şi obiective turistice: municipiul Galaţi – cu Muzeul de istorie, Muzeul de artă românească modernă şi contemporană, Muzeul Judeţean de ştiinţe naturale, Casa Costache Negri, Biserica Precista (sec. XVII), Biserica Mavromol (sec. XVII), Palatul Navigaţiei, Grădina publică, Portul, Faleza ş.a. –, Complexul Gârboavele, lacurile Zătun, Brateş, Cătuşa ş.a., Hanul Conachi, oraşul Tecuci – Muzeul orăşenesc ş.a. –, urmele cetăţii Piroboridava (la Poiana), conacul familiei Negri (com. Costache Negri) ş.a.;

Situri din patrimoniul mondial UNESCO: -.

GIURGIU

Aşezarea geografică şi cadrul natural

Poziţia geografică: în partea sud a ţării, la 44°10′ lat. N şi 26°00′ long. E;

Judeţele vecine: Călăraşi (E), Teleorman (V), Dâmboviţa (N) şi Ilfov (N şi NE); în S şi SE este mărginit de Bulgaria;

Suprafaţa: 3.526 km²;

Relieful/unităţile de relief: de câmpie şi luncă; Câmp. Română – Câmp. Teleormanului/ Munteniei de Vest şi Câmp. Ialomiţei/ Munteniei Centrale: Câmp. Vlăsiei (Câmp. Ilfovului, Câmpul Călnăului şi Lunca Argeş-Sabar), Câmp. Găvanu-Burdea (Câmp. Burdea şi Câmp. Câlnişţei) şi Câmp. Burnasului – şi Lunca Dunării (Lunca Pasărea şi Lunca Greaca);

Clima: cu influenţe de tranziţie; temp. med. multianuală: 11,3°C (în S) şi 10,5°C (în N); precip. med. anuale: 555 mm (în V) şi 545 mm (în E); vânturile: din NE, E, SV, Crivăţul;

Hidrografia: destul de deficitară; apele curgătoare: Dunărea, Argeş – cu afluenţii: Neajlov (cu Chipicanu, Dâmbovnic, Câlnişţea ş.a.), Sabar (cu Ciorogârla) ş.a. –, Parapanca ş.a.; lacuri naturale şi artificiale: Comana (lac de luncă) şi iazuri (pe Glavacioc, Câlnişţea, Porumbeni, Milcovăţ, Ismar, Parapanca, Zboiul ş.a.); ape subterane: ape freatice şi ape de adâncime;

Asociaţii biogeografice: păduri de foioase (cer, gârniţa), silvostepă, zăvoaie, vegetaţie halofilă;

Arii protejate: Parcul Natural Comana; rezervaţii naturale: Pădurea Oloaga–Grădinari, Pădurea Padina Tătarului, Pădurea Manafu şi Teşila.

Aspecte demografice şi socio-economice

Populaţia: 281.422 loc.;

Densitatea medie a populaţiei: 79,8 loc./km²;

Structura etnică: români = 88,2%, romi = 5,4%, alte etnii = 0,02% ş.a.;

Structura confesională: ortodocşi = 92,1%, adventişti de ziua a şaptea = 0,5%, creştini după evanghelie = 0,2% ş.a.;

Populaţia urbană: 82.205 loc. (29,2%);

Populaţia rurală: 199.217 loc. (70,8%);

Oraşul reşedinţă de judeţ: Giurgiu: situat la 43°54′03″ lat. N şi 25°58′26″ long. E, în Câmp. Burnazului (Câmp. Română), la 25 m alt., a fost atestat documentar în anul 1394, menţionat ca oraş din sec. XIX şi declarat municipiu în 1968. Numără 61.353 loc. Structura sa etnică este compusă

din: români = 83,8%, romi = 4,4%, maghiari = 0,05% ş.a., iar cea confesională, din: ortodocşi = 86,5%, romano-catolici = 0,04%, adventişti de ziua a şaptea = 0,04% ş.a.;

Alte aşezări urbane: Bolintin-Vale (12.929 loc.), Mihăileşti (7.923);

Comunele: Adunaţii-Copăceni, Băneasa, Bolintin-Deal, Bucşani, Bulbucata, Buturugeni, Călugăreni, Clejani, Colibaşi, Comana, Cosoba, Crevedia Mare, Daia, Floreşti-Stoeneşti, Frăteşti, Găiseni, Găujani, Ghimpaţi, Gogoşari, Gostinari, Gostinu, Grădinari, Greaca, Herăşti, Hotarele, Iepureşti, Isvoarele, Izvoarele, Joiţa, Letca Nouă, Malu, Mârşa, Mihai Bravu, Ogrezeni, Oinacu, Prundu, Putineiu, Răsuceni, Roata de Jos, Săbăreni, Schitu Singureni, Slobozia, Stăneşti, Stoeneşti, Toporu, Ulmi, Valea Dragului, Vărăşti, Vânătorii Mici, Vedea;

Regiuni şi obiective turistice: municipiul Giurgiu – cu Muzeul luptei pentru independenţă, „Aleea Eroilor" (cu 23 de busturi ale unor eroi căzuţi în războiul din 1877-1878), Turnul ceasornicului (sec. XVIII-XIX; peste 20 m înălţime), ruinele cetăţii din sec. XV, Podul prieteniei, Portul ş.a. –, localităţile Greaca (urmele unei aşezări din sec. IX-X), Vieru, Pietrele (cu un punct arheologic – Gumelniţa), Drăghiceanu (cu aşezare neolitică), Popeşti (cu Argedava), Călugăreni (monumentele din 1682 şi 1913), Comana (cu lac, mănăstire – sec. XVI –, arie protejată, punct de agrement) ş.a.;

Situri din patrimoniul mondial UNESCO: -.

GORJ

Aşezarea geografică şi cadrul natural

Poziţia geografică: în partea sud-vestică a ţării, la 45°00′ lat. N şi 23°20′ long. E;

Judeţele vecine: Vâlcea (N şi E), Dolj (S), Mehedinţi (SV), Caraş-Severin (NV) şi Hunedoara (N);

Suprafaţa: 5.602 km^2;

Relieful/unităţile de relief: montan, de deal şi podiş; Carpaţii Meridionali (Grupa Parâng – M-ţii Parâng – şi Grupa Retezat-Godeanu – M-ţii Vâlcan, M-ţii Godeanu şi M-ţii Mehedinţi), Subc. Getici (Depr. Subcarpatică Olteană, Dl. Cârligei, Dl. Săcelului, Depr. Târgu Jiu-Cărbuneşti, D-le Stroieştiului, Dl. Sporeşti şi Dealul lui Bran) şi Pod. Getic (D-le Amaradiei, Dl. Roşiei, D-le Jilţului şi Dl. Bujorescu);

Clima: cu influenţe submediteraneene şi oceanice; temp. med. multianuală: 10°C (în reg. joase din S) şi sub 0°C (în reg. înalte din N); precip. med. anuale: 590 mm (în reg. joase din S) şi 1.200 mm (în reg. montane înalte); vânturile: Vânturile de Vest, Austrul, foehnuri;

Hidrografia: destul de bogată şi variată; râuri: Jiu – cu afluenţii Sadu, Şuşiţa, Jaleş, Bistriţa (cu Bistricioara şi Bâlta), Tismana, Ciolana, Jilţu (cu Valea Racilor şi Borăscu), Gilort (Pârâul Galben, Ciocadea, Blahniţa, Vladimir), Motru (cu Motru Sec ş.a.), Amaradia (cu Slăvuţa şi Plosca) –, Olteţ, Cerna (cu Rodocheasa, Ivan, Balmez, Olanu ş.a.); lacuri naturale şi artificiale: Gâlcescu/ Câlcescu, Slăveiul, Tăuri, Mija, Pasărea (glaciare), Iovanu/ Valea lui Iovan, Motru, Vâja, Clocotiş, Tismana (de acumulare) etc.; ape subterane: ape suprafreatice, ape freatice şi ape de adâncime, unele mineralizate;

Asociaţii biogeografice: păduri de foioase (stejari şi fag), păduri de conifere, vegetaţie subalpină, pajişti alpine, zăvoaie;

Arii protejate: parcuri naţionale: Domogled-Valea Cernei, Defileul Jiului şi Retezat; Parcul Natural Geoparcul Platoul Mehedinţi; rezervaţii naturale: Cotul cu Aluni, Pădurea Bârcului, Pădurea Gorganu, Pădurea Tismana-Pocruia, Ciucevele Cernei, Cheile Corcoaiei, Cheile Olteţului şi Peştera Polovragi, Muntele Oslea, Piatra Boroştenilor, Cheile Sohodolului, Locul fosilifer Buzeşti, Valea Sodomului, Peştera Muierii, Formaţiunile eocene de la Săcelu ş.a.; monumente ale naturii: Izbucul Jaleşului, Piatra Andreaua, Piatra Buhei, Sfinxul Lainicilor, Stâncile Rafailă, Dealul Gornăcelu, Izvoarele Izvernei, Izvoarele minerale Săcelu, Peştera Gura

Plaiului, Peştera Iedului, Peştera Lazului, Peştera Martel şi Piatra Biserica Dracilor; arbori ocrotiţi: Bradul alb (*Abies alba*), întâlnit în Munţii Rânca şi castanii comestibili (*Castanea sativa*), ocrotiţi la Nereju şi Polovragi.

Aspecte demografice şi socio-economice

Populaţia: 341.594 loc.;

Densitatea medie a populaţiei: 60,9 loc./km^2;

Structura etnică: români = 94,1%, romi = 1,9%, maghiari = 0,03% ş.a.;

Structura confesională: ortodocşi = 93,7%, penticostali = 7,0%, reformaţi = 4,0% ş.a.;

Populaţia urbană: 154.514 loc. (45,2%);

Populaţia rurală: 187.080 loc. (54,8%);

Oraşul reşedinţă de judeţ: Târgu Jiu: situat la 45°02'02" lat. N şi 23°16'29" long. E, în Subc. Gorjului (Subc. Getici), la 200 m alt., a fost atestat în anul 1406 şi menţionat ca oraş în 1597 şi declarat municipiu în 1968. Numără 82.504 loc. Structura sa etnică este compusă din: români = 90,6%, romi = 3,2%, maghiari = 0,05% ş.a., iar cea confesională, din: ortodocşi = 92,1%, penticostali = 0,8%, romano-catolici = 0,2% ş.a.;

Alte aşezări urbane: Bumbeşti-Jiu (8.932 loc.), Motru (mun., 19.079), Novaci (5.431), Rovinari (11.816), Târgu Cărbuneşti (8.034), Ţicleni (4.414), Tismana (7.035), Turceni (7.269);

Comunele: Albeni, Alimpeşti, Aninoasa, Arcani, Baia de Fier, Bălăneşti, Băleşti, Bărbăteşti, Bengeşti-Ciocadia, Berleşti, Bâlteni, Bolboşi, Borăscu, Brăneşti, Bumbeşti-Piţic, Bustuchin, Câlnic, Căpreni, Cătunele, Ciuperceni, Crasna, Cruşeţ, Dănciuleşti, Dăneşti, Drăgoteşti, Drăguţeşti, Fărcăşeşti, Glogova, Godineşti, Hurezani, Ioneşti, Jupâneşti, Leleşti, Licurici, Logreşti, Mătăsari, Muşeteşti, Negomir, Padeş, Peştişani, Plopşoru, Polovragi, Prigoria, Roşia de Amaradia, Runcu, Săcelu, Samarineşti, Săuleşti, Schela, Scoarţa, Slivileşti, Stăneşti, Stejari, Stoina, Ţânţăreni, Teleşti, Turburea, Turcineşti, Urdari, Văgiuleşti, Vladimir;

Regiuni şi obiective turistice: Carpaţii Meridionali – cu peisajele montane, glaciare şi carstice din M-ţii Parâng, M-ţii Godeanu, M-ţii Mehedinţi şi M-ţii Vâlcan (cheile Sohodolului, Olteţului, Galbenului, Corcoaiei, Cernişoarei, Def. Jiului, peşterile Polovragi, Muierilor ş.a., Staţiunea Rânca, şoseaua „Transalpina" etc.) –, municipiul Târgu Jiu – Muzeul Judeţean, Monumentul Ecaterina Teodoroiu, Ansamblul sculptural C. Brâncuşi (Masa Tăcerii, Poarta Sărutului, Coloana Infinitului), Casa Măldărescu, Casa Barbu Gănescu, Biserica Sfinţii Împăraţi, Monumentul Tudor Vladimirescu ş.a. –, mănăstirile Tismana (1377-1378), Lainici (1817), Polovragi (1505), Vişina (1519), Dealu Mare (sec. XIX) ş.a., satul Curţişoara – Cula Cornoiu (sec. XVIII), Muzeul Etnografic, biserica (sec. XIX) –, satul Hobiţa (Casa Memorială Constantin Brâncuşi) ş.a.;

Situri din patrimoniul mondial UNESCO: -.

HARGHITA

Aşezarea geografică şi cadrul natural

Poziţia geografică: în partea central-estică a ţării, la 46°30′ lat. N şi 25°30′ long. E;

Judeţele vecine: Neamţ (NE şi E), Bacău (E), Covasna (SE şi S), Braşov (S), Mureş (SV şi V) şi Suceava (N);

Suprafaţa: 6.639 km²;

Relieful/unităţile de relief: montan şi deluros; Carpaţii Orientali (Carpaţii Moldavo-Transilvani: M-ţii Bistriţei, M-ţii Căliman, M-ţii Giurgeu, M-ţii Hăşmaş, M-ţii Gurghiu, M-ţii Harghita, M-ţii Ciuc, M-ţii Nemira, Bodoc, M-ţii Ciomatu/Ciomadu, Depr. Gheorgheni/ Giurgeu, Depr. Ciuc, Depr. Glod-Drăgoiasa, Depr. Bilbor, Depr. Borsec, Depr. Uzului Superior, Depr. Plăieşi, Depr. Ceangăi, Depr. Vărşag, Depr. Sicaş), Depresiunea Transilvaniei (Subc. Transilvaniei şi Pod. Târnavelor: Dl. Şiclod, Dl. Firtuş, Dl. Aramei, Dl. Pietriş, Depr. Praid-Corund, Depr. Atid-Cuşmed, Depr. Lupeni-Cobăteşti, Depr. Cristuru Secuiesc, Depr. Odorhei, Depr. Archita-Dârjiu, Depr. Homoroadelor şi Pod. Dumbrăvenilor);

Clima: cu influenţe oceanice; temp. med. multianuală: 8°C (în reg. joase din SV) şi 1,5°C (în reg. înalte); precip. med. anuale: 550 mm (în Depr. Ciuc) şi 1.200 mm (în reg. montane înalte); vânturile: Vânturile de Vest, brize montane;

Hidrografia: destul de bogată şi variată; râuri: Mureş – cu afluenţii: Şumuleul Mare (cu Şumuleul Mic), Borozont, Pietrosu, Batca, Eseniu, Voivodeasa, Călimănel etc. –, Olt – cu Sedloco, Lunca, Şoarecu, Groapa Apei, Mădăraşu Mare, Şugo, Racu, Segheş, Beta, Pustnic, Piriu Mare, Cozmeni, Tuşnad, Caşin (prin intermediul Râului Negru), Vârghiş, Homorodu Mare (cu Homorodu Mic, prin intermediul râului Homorod) ş.a. –, Târnava Mare (cu Piriu Rece, Vărşag, Senced, Şicasău, Desaga, Brădeşti, Feernic ş.a.), Târnava Mică (cu Corund), Bistricioara (cu Seaca, Valea Vinului, Corbu, Putna), Bicaz, Valea Rece etc.; lacuri naturale şi artificiale: Lacul Sfânta Ana (vulcanic), Lacul Roşu (de baraj vulcanic), Rat (de alunecare), Bălan (de acumulare) ş.a.; ape subterane: ape freatice şi ape de adâncime, unele mineralizate – carbogazoase (mofete), sulfuroase, feruginoase, clorosodice, clorurate-bicarbonatate, bicarbonatate calcice ş.a.) – şi hipotermale (20-28°C);

Asociaţii biogeografice: păduri de foioase (stejari şi fag), păduri de conifere, vegetaţie subalpina, pajişti alpine, zăvoaie;

Arii protejate: parcuri naţionale: Cheile Bicazului-Hăşmaş şi Căliman; rezervaţii naturale şi monumente ale naturii: Vulcanii noroioşi de la Filiaşi, Avenul Licaş, Dealul Melcului (Firtuş), Muntele de Sare Praid, Rezervaţia geologică de la Sâncrăieni, Peştera Şugău şi Cascada de apă termală Topliţa.

Aspecte demografice şi socio-economice

Populaţia: 310.867 loc.;

Densitatea medie a populaţiei: 46,8 loc./km^2;

Structura etnică: maghiari = 84,6%, români = 14,6%, romi = 1,1% ş.a.;

Structura confesională: romano-catolici = 64,5%; ortodocşi = 12,1%, reformaţi = 11,8% ş.a.;

Populaţia urbană: 132.418 loc. (42,5%);

Populaţia rurală: 178.449 loc. (57,5%);

Oraşul reşedinţă de judeţ: Miercurea-Ciuc: situat la 46°22′ lat. N şi 25°48′ long. E, în Depr. Ciucului (Carp. Orientali), la 662 m alt., a fost atestat documentar în anul 1427, menţionat ca oraş în 1558 şi declarat municipiu în 1968. Numără 38.966 loc. Structura sa etnică este compusă din: maghiari = 78,5%, români = 16,7%, romi = 0,8% ş.a., iar structura confesională, din: romano-catolici = 70,8%, ortodocşi = 14,7%, reformaţi = 7,2% ş.a.;

Alte aşezări urbane: Băile Tuşnad (1.641 loc.), Bălan (6.115), Borsec (2.585), Cristuru Secuiesc (9.650), Gheorgheni (mun., 18.377), Topliţa (mun., 13.929), Odorheiu Secuiesc (mun., 34.257), Vlăhiţa (6.898);

Comunele: Atid, Avrămeşti, Bilbor, Brădeşti, Căpâlniţa, Cârţa, Ciceu, Ciucsângeorgiu, Ciumani, Corbu, Corund, Cozmeni, Dăneşti, Dârjiu, Dealu, Ditrău, Feliceni, Frumoasa, Gălăuţaş, Joseni, Lăzarea, Leliceni, Lueta, Lunca de Jos, Lunca de Sus, Lupeni, Mădăraş, Mărtiniş, Mereşti, Mihăileni, Mugeni, Ocland, Păuleni-Ciuc, Plăieşii de Jos, Porumbeni, Praid, Racu, Remetea, Săcel, Sâncrăieni, Sândominic, Sânmartin, Sânsimion, Sântimbru, Sărmaş, Satu Mare, Secuieni, Siculeni, Simoneşti, Subcetate, Suseni, Tomeşti, Tulgheş, Tuşnad, Ulieş, Vărşag, Voşlăbeni, Zetea;

Regiuni şi obiective turistice: Carpaţii Orientali – cu peisajele montane şi vulcanice din M-ţii Căliman, M-ţii Gurghiu, M-ţii Harghita, M-ţii Bistriţei, M-ţii Giurgeu, M-ţii Hăşmaş, M-ţii Ciuc, M-ţii Bodoc, M-ţii Nemira (cu Lacul Roşu, L. Iezeru Călimanului, L. Sfânta Ana, Tinovul Mohoş ş.a.), staţiunile balneoclimaterice şi climaterice Borsec, Topliţa, Remetea, Băile Tuşnad, Praid ş.a., municipiul Miercurea-Ciuc – Cetatea Mikó (1621, 1714), Biserica Romano-Catolică (sec. XVIII), băile etc. –, oraşele Gheorgheni –Biserica Romano-Catolică (sec. XV şi XVIII), Biserica Armenească (sec. XVIII), muzeul, parcul dendrologic ş.a. –, Odorheiu Secuiesc – castrul roman Aeropolis, Cetatea (sec. XVI), Biblioteca documentară (sec. XVII) ş.a. – com. Dârjiu (biserică fortificată de sec. XIII-XIV) ş.a.;

Situri din patrimoniul mondial UNESCO: Biserica fortificată din Dârjiu.

HUNEDOARA

Aşezarea geografică şi cadrul natural

Poziţia geografică: în partea sud-vestică a ţării, la 46°00′ lat. N şi 23°00′ long. E;

Judeţele vecine: Alba (NE şi E), Vâlcea (SE), Gorj (S), Caraş-Severin (SV), Timiş (V) şi Arad (NV şi N);

Suprafaţa: 7.063 km²;

Relieful/unităţile de relief: montan, de deal şi de câmpie; Carpaţii Meridionali (Grupa Parâng şi Grupa Retezat-Godeanu: M-ţii Şureanu, M-ţii Parâng, M-ţii Vâlcan, M-ţii Retezat, M-ţii Godeanu, M-ţii Ţarcu, Depr. Petroşani, Depr. Haţeg, Depr. Hunedoara şi Cul. Orăştiei), Carpaţii Occidentali (M-ţii Poiana Ruscăi şi M-ţii Apuseni: M-ţii Metaliferi, M-ţii Bihor, Depr. Brad, Depr. Almaş-Balşa, Depr. Ormindea-Băiţa, Depr. Luncoiu, Depr. Ilia, Depr. Sălciva-Zam, Depr. Dorna ş.a.) şi D-le de Vest;

Clima: cu influenţe oceanice; temp. med. multianuală: 10°C (în V, în Cul. Mureşului) şi -2°C (în S, pe culmile înalte); precip. med. anuale: sub. 600 mm (în Cul. Orăştiei) şi 1.400 mm (pe culmile înalte din S); vânturile: Vânturile de Vest, brize montane;

Hidrografia: bogată şi variată; râuri: Mureş – cu afluenţii: Geoagiu (cu Ardeu), Romoş, Orăştie (cu Sibişel), Strei (cu Râul Bărbat, Râul Alb, Sibişel, Râul Mare, Breazova, Pârâul Luncanilor ş.a.), Cerna (cu Govăşdia, Zlaşti. Peştiş ş.a.), Certei, Călan, Boz, Sârbi, Guraşada, Dobra, Pârâul Lăpugilor, Zam, Almaş ş.a. –, Crişul Alb (cu Juncu, Râbiţa, Obârşia etc.) – şi Jiu (cu Jiul de Est şi Jiul de Vest); lacuri naturale şi artificiale: glaciare (Bucura, Zănoaga, Tăul Custurei, Tăul Agăţat, Florica, Viorica, Ana, Lia, Tăul Negru, Tăul fără Nume, Baicu, Corciova, Pietrele Albe, Tăul fără Fund, Slăveiul, Roşiile, Oglinda Mândrei ş.a.), de baraj (Gura Apelor, Cinciş, Valea de Peşti); ape subterane: ape freatice şi ape de adâncime, unele mineralizate – calcaroase, clorurate, feruginoase, sulfuroase, radioactive, oligometalice ş.a. –, mezotermale şi termale (33-36°C);

Asociaţii biogeografice: păduri de foioase (stejari şi fag), păduri de conifere, vegetaţie subalpină, pajişti alpine, zăvoaie;

Arii protejate: parcuri naţionale: Defileul Jiului şi Retezat; parcuri naturale Grădiştea Muncelului-Cioclovina (Ciclovina), Geoparcul Dinozaurilor Ţara Haţegului; rezervaţii naturale: Dealurile Colţ şi Zănoaga, Fânaţele cu narcise Nucşoara, Mlaştina Peşteana, Vârful Poienii, Pădurea Bejan, Codrii seculari de pe văile

Dobrişoarei şi Prisloapei, Măgurile Săcărâmbului, Arboretul Simeria, Pădurea Slivuţ, Podul natural de la Grohot şi Cheile Uibăreşti, Cheile Jieţului, Măgura Uroiului, Muntele Vulcan, Tufurile calcaroase din Valea Bobâlnei, Dealul şi Peştera Bolii, Complexul carstic Călianu–Ponorici–Ciclovina, Dealul Cetăţii Deva, Calcarele din Dealul Măgura, Paleofauna reptiliană Ţuştea, Cheile Cernei, Apele mezotermale Geoagiu–Băi, Cheile Ribicioarei şi Uibăreştilor, Calcarele de la Faţa Fetii, Peştera Şura Mare, Peştera Tecuri (Complexul carstic Răchiţaua-Tecuri) ş.a.; monumente ale naturii: Podul natural de la Grohot şi Peştera Cizmei; arbori ocrotiţi: stejarul (*Quercus robur*) la Ţebea („Gorunul lui Horea").

Aspecte demografice şi socio-economice

Populaţia: 418.565 loc.;

Densitatea medie a populaţiei: 59,2 loc./km^2;

Structura etnică: români = 92,7%, maghiari = 5,2%, romi = 1,4% ş.a.;

Structura confesională: ortodocşi = 74,2%, romano-catolici = 7,9%, penticostali = 3,8% ş.a.;

Populaţia urbană: 313.918 loc. (74,9%);

Populaţia rurală: 104.647 loc. (25,1%);

Oraşul reşedinţă de judeţ: Deva: situat la 45°52' lat. N şi 22°54' long. E, în Cul. Mureşului (Carp. Occidentali), la 220 m alt., a fost atestat documentar în anul 1269, menţionat ca oraş din sec. XV şi declarat municipiu din 1968. Numără 61.123 loc. Structura sa etnică este compusă din: români = 82,9%, maghiari = 7,2%, romi = 1,2% ş.a., iar cea confesională, din: ortodocşi = 76,4%, romano-catolici = 6,4%, penticostali = 2,6% ş.a.;

Alte aşezări urbane: Aninoasa (4.360 loc.), Brad (mun., 14.495), Călan (11.279), Geoagiu (5.294), Haţeg (9.685), Hunedoara (mun., 60.525), Lupeni (mun., 23.390), Orăştie (mun., 18.227), Petrila (22.692), Petroşani (mun., 37.160), Simeria (12.556), Uricani (8.972), Vulcan (mun., 24.160);

Comunele: Baia de Criş, Balşa, Băniţa, Baru, Băcia, Băiţa, Bătrâna, Beriu, Blăjeni,Boşorod, Brănişca, Bretea Română, Buceş, Bucureşci, Bulzeştii de Sus, Bunila, Burjuc, Cerbăl, Certeju de Sus, Cârjiţi, Crişcior, Densuş, Dobra, General Berthelot, Ghelari, Gurasada, Hărău, Ilia, Lăpugiu de Jos, Lelese, Lunca Cernii de Jos, Luncoiu de Jos, Mărtineşti, Orăştioara de Sus, Pestişu Mic, Pui, Rapoltu Mare, Răchitova, Ribiţa, Râu de Mori, Romos, Sarmizegetusa, Sălaşu de Sus, Sântămăria-Orlea, Şoimuş, Teliucu Inferior, Tomeşti, Topliţa, Toteşti, Turdaş, Vaţa de Jos, Vălişoara, Veţel, Vorţa, Zam;

Regiuni şi obiective turistice: Carpaţii Meridionali şi Carpaţii Orientali – cu peisajele montane, glaciare şi carstice din M-ţii Şureanu, M-ţii Parâng, M-ţii Retezat, M-ţii Godeanu, M-ţii Poiana Ruscăi, M-ţii Metaliferi, M-ţii Bihor (peşterile Cioclovina, Ponorici, Şura Mare, Ohaba Ponor ş.a.) –, municipiul Deva – Cetatea (ridicată pe o

măgură vulcanică), Castelul Bethlen (sau „Magna Curia” – găzduieşte Muzeul Civilizaţiei Dacice şi Romane), statuia ecvestră a lui Decebal ş.a. –, cetăţile dacice Costeşti, Blidaru, Piatra Roşie-Luncani, Băniţa şi Sarmizegetusa, vestigiile Ulpiei Traiana Augusta Dacica Sarmizegetusa (108-110 d.Hr.), oraşele Hunedoara – Castelul Corvineştilor (sec. XIV-XVI), Biserica Ortodoxă „Sf. Nicolae”, Biserica Mănăstirii Augustanilor (sec. XV) ş.a. –, Haţeg – Muzeul etnografic şi rezervaţia de zimbri –, Orăştie – Cetatea (sec. XV), Biserica Reformată (sec. XVI), muzeul –, Brad – Muzeul aurului etc.;

Situri din patrimoniul mondial UNESCO: fortăreţele dacice din M-ţii Orăştie (Sarmizegetusa Regia, Costeşti-Cetăţuie, Costeşti-Bildaru, Piatra Roşie şi Băniţa).

IALOMIȚA

Aşezarea geografică şi cadrul natural

Poziţia geografică: în partea sud-estică a ţării, la 44°40′ lat. N şi 27°00′ long. E;

Judeţele vecine: Constanţa (E), Călăraşi (S), Ilfov (V), Prahova (NV), Buzău (N) şi Brăila (N);

Suprafaţa: 4.453 km²;

Relieful/unităţile de relief: de câmpie; Câmp. Română (Câmp. Gherghiţei, Câmp. Săratei, Câmp. Vlăsiei – cu Câmp. Snagovului, Câmp. Maia, Câmp. Moviliţei –, Câmp. Bărăganului – Bărăganul Mostiştei, cu Câmp. Lehliului, Câmpul, Ciulniţei şi Câmpul Ştefan Vodă, Câmpul Hagieni, cu Câmpul Făcăeni, Bărăganul Ialomiţei, cu Câmpul Urziceniului, Câmp. Padinei, Câmpul Amara, Câmpul Roşiori, Câmp. Strachinei) şi Lunca Dunării (cu Balta Ialomiţei);

Clima: cu influenţe oceanice; temp. med. multianuală: 11,1°C (în SE) şi 10,3°C (în NV); precip. med. anuale: 402 mm (în V) şi 511 mm (în V); vânturile: Crivăţul, Bălţăreţul, Suhoveiul;

Hidrografia: deficitară; ape curgătoare: Dunărea (cu Br. Borcea şi Br. Dunărea Veche), Ialomiţa (cu afluenţii: Prahova, Sărata, Strachina etc.); lacuri naturale şi artificiale: limanuri fluviatile (Rogoz, Sărăţuica, Munteni-Buzău, Ezer, Fundata, Schiauca, Obrada, Strachina ş.a.), lacuri de albie şi terasă (Bentul Lătenilor, Amara), lacuri de luncă (Coşcovata, Piersica, Bentu, Batalu, Parcului, Marsilieni) şi iazuri (pe Mostiştea, Valea Lată şi Reviga); ape subterane: ape freatice şi ape de adâncime, unele mineralizate;

Asociaţii biogeografice: stepă, silvostepă, zăvoaie, vegetaţie psamofilă şi pajişti de sărături;

Arii protejate: rezervaţia naturală Lacul Fundata ş.a.

Aspecte demografice şi socio-economice

Populaţia: 274.148 loc.;

Densitatea medie a populaţiei: 61,5 loc./km²;

Structura etnică: români = 88,1%, romi = 5,2%, ruşi-lipoveni = 0,1% ş.a.;

Structura confesională: ortodocşi = 91,6%, penticostali = 1,3%, adventişti de ziua a şaptea = 0,2% ş.a.;

Populaţia urbană: 116.949 loc. (42,7%);

Populaţia rurală: 157.199 loc. (57,3%);

Oraşul reşedinţă de judeţ: Slobozia: situat la 44°33′53″ lat. N şi 27°21′06″ long. E, în Câmp. Bărăganul Ialomiţei (Câmp. Română), la 30 m

alt., a fost atestat documentar în 1594 (sau 1614), menţionat ca oraş în 1912 şi declarat municipiu în 1979. Numără 45.891 loc. Structura sa etnică este compusă din: români = 90,0%, romi = 2,7%, turci = 0,08% ş.a., iar cea confesională, din: ortodocşi = 92,1%, adventişti de ziua a şaptea = 0,2%, romano-catolici = 0,1% ş.a.;

Alte aşezări urbane: Amara (7.345 loc.), Feteşti (mun., 30.217), Fierbinţi-Târg (4.969), Ţăndărei (13.219), Urziceni (mun., 15.308);

Comunele: Adâncata, Albeşti, Alexeni, Andrăşeşti, Armăşeşti, Axintele, Balaciu, Bărbuleşti, Bărcăneşti, Borăneşti, Borduşani, Brazii, Bucu, Bueşti, Căzăneşti, Ciocârlia, Ciochina, Ciulniţa, Cocora, Colelia, Cosâmbeşti, Coşereni, Drăgoeşti, Dridu, Făcăeni, Gârbovi, Gheorghe Doja, Gheorghe Lazăr, Giurgeni, Grindu, Griviţa, Gura Ialomiţei, Ion Roată, Jilavele, Maia, Manasia, Mărculeşti, Mihail Kogălniceanu, Miloşeşti, Moldoveni, Movila, Moviliţa, Munteni-Buzău, Ograda, Perieţi, Platoneşti, Reviga, Roşiori, Sălcioara, Sărăţeni, Săveni, Scânteia, Sfântu Gheorghe, Sineşti, Stelnica, Sudiţi, Traian, Valea Ciorii, Valea Măcrişului, Vlădeni;

Regiuni şi obiective turistice: municipiul Slobozia – cu Muzeul Naţional al Agriculturii, Muzeul Județean, Biserica Sf. Voievozi (1634, 1842), Casa de cultură, Catedrala Episcopală (1992-2004), Monumentul Eroilor din 1916-1918 ş.a. –, Staţiunea Balneoclimaterică Amara, oraşele Urziceni, Feteşti, Ţăndărei, L. Fundata, L. Strachina, L. Rogoz, Balta Ialomiţei etc.;

Situri din patrimoniul mondial UNESCO: -.

IAŞI

Aşezarea geografică şi cadrul natural

Poziţia geografică: în partea nord-estică a ţării, la 47°20′ lat. N şi 27°20′ long. E;

Judeţele vecine: Vaslui (S), Neamţ (SV şi V), Suceava (NV) şi Botoşani (N); în E este mărginit de Republica Moldova;

Suprafaţa: 5.476 km²;

Relieful/unităţile de relief: de podiş şi deal; Pod. Moldovei – cu Pod. Sucevei (Dl. Hotin, Dl. Tudorei, Depr. Bahluiului Superior, Dl. Sângeap, Dl. Mare, Col. Ruginoasa-Strunga, Col. Bârei, Dl. Tătăruş, Cul. Siretului), Câmp. Moldovei (Câmp. Jijiei Inferioare: Col. Pădureni-Căueşti, Col. Miletinului, Col. Gloduri-Coasta Stâncii, Col. Sârca, Col. Bahluiului, Col. Dumeştilor) şi Pod. Bârladului (Pod. Central Moldovenesc: Dl. Tansa, Pod. Sacovăţ, Pod. Ipatele, Depr. Bârladului Superior, Dl. Repedea-Zăpodeni, Pod. Vaslui, Dl. Coropceni şi Dl. Cetăţuia-Mireni);

Clima: cu influenţe de ariditate; temp. med. multianuală: 10°C (în reg. joase) şi 8,5°C (în reg. înalte); precip. med. anuale: 530 mm (în reg. joase din NE) şi 600 mm (în reg. înalte din V); vânturile: din NV, SE, N, Crivăţul;

Hidrografia: destul de variată; râuri: Siret – cu afl: Sireţel, Hărmăneşti, Moldova ş.a. –, Prut – cu Jijia (cu Aluza, Miletin, Puturosu, Gârla Morii, Frasin, Bahlui – cu Gurguiata, Duruşca, Bahlueţ, Hoieşti, Căsuţa Mare, Roşior, Valea Lupilor, Valea Locii, Cacaina, Chiriţa, Orzeni etc.), Comarna, Covasna, Bohotin, Moşna ş.a. – şi afluenţii direcţi sau indirecţi ai Bârladului – Mănăstirea, Găureni, Sacovăţ (cu Veja, Durăceasa), Slavnic (cu Stăvnicel şi Urşiţa), Rebricea (cu Cocoara), Vaslui (cu Dobra şi Cărbunăria) erc.; lacuri naturale şi artificiale: lacuri de luncă (Rotunda), iazuri şi heleşteie (Bulbucani, Gropniţa, Mălăieşti, Larga Jijia, Strâmbu, Canţaş, Valea Mare, Savia, Ciocadia, Huc, Gurgueta, Ureche, Plopi, Toteşti, Aroneanu, Paharnic, Podu Iloaiei, Ciurbeşti, Cucuteni, Hărpăneşti, Dumeşti ş.a.); ape subterane: ape freatice şi ape de adâncime, unele mineralizate – sulfuroase, cloruro-sodice, iodate-bromate ş.a. – şi cu duritate ridicată (16-20°G);

Asociaţii biogeografice: silvostepă, păduri de foioase (stejari, gorun şi fag), zăvoaie;

Arii protejate: rezervaţii naturale: Bohotin–Pietrosu, Făgetul secular Humosu, Pădurea Icuşeni, Lunca Mirceşti (Vasile Alecsandri),

Pietrosu, Poiana cu Schit, Pădurea Tătăruşi, Fâneţele seculare Valea lui David, Pădurea Cătălina–Cotnari, Pădurea Frumuşica, Pădurea Roşcani, Pădurea Uricani, Sărăturile din Valea Ilenei, Poieni–Cărbunăria, Locul fosilifer Dealul Repedea, Cotul Bran pe râul Prut, Cotul Sălăgeni şi Balta Teiva-Vişina; monumente ale naturii: Vulcanii noroioşi de la Filiaşi şi Punctul fosilifer Băiceni; arbori ocrotiţi: stejarul (*Quercus robur*) de la Vlădicani şi „Teiul lui Eminescu" (*Tilia tomentosa*) din Parcul Copou din Iaşi.

Aspecte demografice şi socio-economice

Populaţia: 772.355 loc.;

Densitatea medie a populaţiei: 141,0 loc./km^2;

Structura etnică: români = 91,0%, romi = 1,4%, ruşi-lipoveni = 0,3% ş.a.;

Structura confesională: ortodocşi = 85,7%, penticostali = 3,2%, romano-catolici = 0,5% ş.a.;

Populaţia urbană: 355.120 loc. (45,9%);

Populaţia rurală: 417.228 loc. (54,1%);

Oraşul reşedinţă de judeţ: Iaşi: situat la 47°09'44" lat. N şi 27°35'20" long. E, în Câmp. Jijiei Inferioare (Pod. Moldovei), la 100 m alt., a fost atestat documentar pentru prima dată în anul 1387, menţionat ca oraş în 1415 şi declarat municipiu în 1968. Numără 290.422 loc. Structura sa etnică este compusă din: români = 88,9%, romi = 0,4% ş.a., iar cea confesională, din: ortodocşi = 84,4%, romano-catolici = 2,9%, creştini după Evanghelie = 0,4% ş.a.;

Alte aşezări urbane: Hârlău (10.905 loc.), Paşcani (mun., 33.745), Podu Iloaiei (9.573), Târgu Frumos (10.475);

Comunele: Alexandru Ioan Cuza, Andrieşeni, Aroneanu, Balş, Bălţaţi, Bârnova, Belceşti, Bivolari, Brăeşti, Butea, Ceplenița, Ciohorăni, Ciorteşti, Ciurea, Coarnele Caprei, Comarna, Costeşti, Costuleni, Cotnari, Cozmeşti, Cucuteni, Dagâţa, Deleni, Dobrovăţ, Dolheşti, Drăguşeni, Dumeşti, Erbiceni, Fântânele, Focuri, Golăieşti, Gorban, Grajduri, Gropniţa, Grozeşti, Hălăuceşti, Hărmăneşti, Heleşteni, Holboca, Horleşti, Ion Neculce, Ipatele, Lespezi, Leţcani, Lungani, Mădârjac, Mirceşti, Mironeasa, Miroslava, Miroslovești, Mogoşeşti, Mogoşeşti-Siret, Moşna, Moţca, Movileni, Oţeleni, Plugari, Popeşti, Popricani, Prisăcani, Probota, Răchiteni, Răducăneni, Rediu, Românești, Roşcani, Ruginoasa, Scânteia, Schitu Duca, Scobinţi, Sineşti, Sireţel, Stolniceni-Prăjescu, Strunga, Şcheia, Şipote, Tansa, Tătăruşi, Todireşti, Tomeşti, Trifeşti, Ţibana, Ţibăneşti, Ţigănaşi, Ţuţora, Ungheni, Valea Lupului, Valea Seacă, Vânători, Victoria, Vlădeni, Voineşti;

Regiuni şi obiective turistice: municipiul Iaşi – Curtea Domnească (sec. XVI), Palatul Culturii (1905-1907), Biserica S. Nicolae (ctitorie a lui Ştefan cel Mare), Mănăstirea Galata (1579-1584), Biserica Trei Ierarhi (1639), Mănăstirea Golia (1650-1660), Ansamblul Mănăstirii Cetăţuia

(1669-1672), Casa Dosoftei, Teatrul Naţional (1896), Catedrala Metropolitană (1833-1887), Universitatea (1893), Muzeul de Istorie al Moldovei, Muzeul Etnografic al Moldovei, Muzeul de Istorie Naturală, Parcul Copou (cu teiul lui Eminescu şi Grădina Botanică), casele memoriale Ion Creangă, Mihail Kogălniceanu, Otilia Cazimir ş.a. –, Târgu Frumos (cu reşedinţa lui Ştefan cel Mare), Cotnari (beciurile casei domneşti), Hârlău (biserici şi vechi case domneşti), Mirceşti (Muzeul Memorial Vasile Alecsandri), Paşcani –, Casa Cantacuzino-Paşcanu (sec. XVII), biserică din sec. XVII, casa natală a lui Mihail Sadoveanu etc.;

Situri din patrimoniul mondial UNESCO: -.

ILFOV

Aşezarea geografică şi cadrul natural

Poziţia geografică: în partea sudică a ţării, la 44°40′ lat. N şi 26°00′ long. E;

Judeţele vecine: Ialomiţa (NE şi E), Călăraşi (SE), Giurgiu (SV), Dâmboviţa (V), Prahova (N) şi Municipiul Bucureşti, în interior;

Suprafaţa: 1.583 km²;

Relieful/unităţile de relief: de câmpie; Câmp. Română (Câmp. Vlăsiei: Câmp. Maia, Câmp. Snagovului, Câmp. Moviliţei, Câmp. Ilfovului, Câmp. Bucureştiului, Câmpul Câlnăului şi Lunca Argeş-Sabar);

Clima: cu de ariditate şi de tranziţie; temp. med. multianuală: 11°C (în S) şi 10°C (în N); precip. med. anuale: 540 mm (în SE) şi 600 mm (în NV); vânturile: din N, NV şi SV; Crivăţul;

Hidrografia: destul de bogată şi variată; râuri: Ialomiţa – cu afluenţii: Sticlăria, Snagov Cociovaliştea (cu Vlăsia) –, Mostiştea, Dâmboviţa (afluent al Argeşului) – cu: Colentina şi Pasărea (cu Şindriliţa) – şi Argeş – cu Sabar (cu Cociovaliştea), Cocioc ş.a.; lacuri naturale şi artificiale: limanuri fluviatile (Bălteni sau Mănăstirea, Ciolpani sau Scroviştea, Snagov, Căldăruşani), iazuri (pe Mostiştea, Pasărea, Şindriliţa, Câlnău), de baraj (Mihăileşti, Buftea, Mogoşoaia, Chitila, Pantelimon I şi II, Cernica) ş.a.; ape subterane: ape freatice şi ape de adâncime, unele mineralizate sau termale;

Asociaţii biogeografice: silvostepă, păduri de foioase (stejari), zăvoaie;

Arii protejate: rezervaţii naturale: Pădurea Râioasa, Pădurea Căldăruşani, Lacul şi Pădurea Snagov.

Aspecte demografice şi socio-economice

Populaţia: 388.738 loc.;

Densitatea medie a populaţiei: 245,5 loc./km²;

Structura etnică: români = 87,9%, romi = 4,0%, chinezi = 0,1% ş.a.;

Structura confesională: ortodocşi = 89,0%, romano-catolici = 1,7%, musulmani = 0,3 ş.a.;

Populaţia urbană: 167.028 loc. (42,9%);

Populaţia rurală: 221.710 loc. (57,1%);

Oraşul reşedinţă de judeţ: majoritatea instituţiilor administrative ale judeţului se găsesc în cadrul municipiului Bucureşti[1];

Alte aşezări urbane: Bragadiru (15.329 loc.), Buftea (22.178), Chitila (14.184), Măgurele (11.041), Otopeni (13.861),

[1] Bucureşti, p. 105.

Pantelimon (25.596), Popeşti Leordeni (21.895), Voluntari (42.944);

Comunele: 1 Decembrie, Afumaţi, Baloteşti, Berceni, Brăneşti, Cernica, Chiajna, Ciolpani, Ciorogârla, Clinceni, Copăceni, Corbeanca, Cornetu, Dascălu, Dărăşti-Ilfov, Dobroeşti, Domneşti, Dragomireşti-Vale, Găneasa, Grădiştea, Glina, Gruiu, Jilava, Moara Vlăsiei, Mogoşoaia, Nuci, Periş, Petrăchioaia, Snagov, Ştefăneştii de Jos, Tunari, Vidra;

Regiuni şi obiective turistice: Snagov (lacul şi mănăstirea din sec. XVI), Căldăruşani – lacul şi mănăstirea (1637-1638) –, Bălteni (L. Scroviştea şi biserica mănăstirii din sec. 17), Buftea – Palatul (sec. XIX) şi platourile de filmare –, Mogoşoaia – Palatul lui C. Brâncoveanu (1702), biserica de la 1688 –, Afumaţi – ruinele cetăţii lui Radu de la Afumaţi (sec. XVI) –, Mănăstirea Pasărea (sec. XIX), Mănăstirea Cernica (sec. XIX), Mănăstirea Ciorogârla, L. Mihăileşti, Otopeni (Water Park) ş.a.;

Situri din patrimoniul mondial UNESCO: -.

MARAMUREŞ

Aşezarea geografică şi cadrul natural

Poziţia geografică: în partea nordică a ţării, la 47°40′ lat. N şi 24°00′ long. E;

Judeţele vecine: Suceava (E), Bistriţa-Năsăud (SE), Cluj (S), Sălaj (S) şi Satu Mare (SV şi V); în N este mărginit de Ucraina;

Suprafaţa: 6.304 km²;

Relieful/unităţile de relief: montan, de deal şi podiş; Carpaţii Orientali (Carpaţii Maramureşului şi ai Bucovinei: M-ţii Maramureşului, M-ţii Rodnei, M-ţii Igniş, M-ţii Gutâi, M-ţii Lăpuş, M-ţii Ţibleş, Depr. Maramureşului, Depr. Băiţa, Depr. Firiza, Depr. Chiuzbaia, Depr. Poiana de sub Munte), Depresiunea Transilvaniei (Cl. Breaza, Pod. Boiu, Depr. Lăpuş) şi D-le de Vest (Mg. Preluca, D-le Chioarului, Mg. Ţicău, D-le Sălajului, Dl. Asuajului, Cl. Codrului, Depr. Copalnic, Depr. Baia Mare, Glacisul Seini-Baia Mare);

Clima: cu influenţe oceanice; temp. med. multianuală: 9°C (în reg. joase din S) şi -1°C (în reg. înalte); precip. med. anuale: 700 mm (în reg. joase din S) şi 1.400 mm (în reg. înalte); vânturile: Vânturile de Vest, brize montane;

Hidrografia: destul de bogată şi variată; râuri: Tisa – cu afluenţii: Vişeu (cu Vaser, Ruscova, Frumuşeana, Bistra ş.a.), Iza (cu Boicu, Ieud, Botiza, Slătioara, Valea Morii, Mara – cu Runcu şi Coşeu –, Rona ş.a.), Săpânţa ş.a. –, Someş – cu afluenţii: Tulgheş, Sălaj (cu Tămăşescu, Asuaj ş.a.), Bârsău, Lăpuş (cu Rotunda, Suciu, Rohia, Dobric, Cavnic, Chechiş, Firiza – cu Săsar ş.a.), Băiţa, Cicârlău ş.a.; lacuri naturale şi artificiale: glaciare (Tăul Pietrosu, Iezerele Buhăescului, Tăurile Nerejului), periglaciare (Venderelu, Iezerul Mare, Iezerul Mic, Tăul lui Dumitru ş.a.), pe sare (în doline şi în ocne: Mihai, Vorsing, Pipiriga, Lacul Alb, Gavrilă, Tăul fără Fund, Lacul Roşu, Lacul Bătrân ş.a.), de baraj (Strâmtori-Firiza şi Berdu); ape subterane: ape freatice şi ape de adâncime, unele mineralizate (borcuturi);

Asociaţii biogeografice: păduri de foioase (stejari şi fag), păduri de conifere, pajişti alpine, mlaştini oligotrofe (tinoave), zăvoaie;

Arii protejate: Parcul Naţional Munţii Rodnei; Parcul Natural Munţii Maramureşului; Rezervaţia Biosferei Pietrosul Mare; rezervaţii naturale: Mlaştina Iezerul Mare, Lacul Morărenilor, Mlaştina Poiana Brazilor, Sâlhoi–Zâmbroslăviile, Tăul lui Dumitru, Mlaştina Tăul Negru, Poiana cu Tomnatec–

Sehleanu, Mlaştinile Vlăschinescu, Pădurea Bavna, Pădurea cu pini Comja, Pădurea de larice Coştiui, Pădurea Crăiasa, Pădurea Ronişoara, Cheile Babei, Creasta Cocoşului, Rozeta de piatră Ilba, Lacul Albastru, Cheile Tătarului, Arcer–Ţibleş–Bran, Arboretul de castani comestibili de la Baia Mare, Bila–Lala, Cornu Nedeii – Ciungii Bălăsânii, Peştera Izvorul Albastru al Izei, Piatra Rea, Chiuzbaia, Vârful Farcău, Cheile Lăpuşului (între Groapele şi Împreunături), Dealul Solovan, Peştera cu Oase ş.a.; peisaje protejate: Valea Cormaia; monumente ale naturii: Coloanele de la Limpedea, Rozeta de piatră Ilba, Izvorul Bătrâna, Peştera Boiu Mare, Peştera cu Oase de la Poiana Botizii şi Peştera Vălenii Şomcutei; arbori ocrotiţi: Castanul comestibil (*Castanea sativa*) de la Tăuţii de Sus şi Stejarul (*Quercus robur*) la Şomcuta Mare ş.a.

Aspecte demografice şi socio-economice

Populaţia: 478.659 loc.;

Densitatea medie a populaţiei: 75,9 loc./km^2;

Structura etnică: români = 78,3%, maghiari = 6,8%, romi = 2,5% ş.a.;

Structura confesională: ortodocşi = 74,7%, romano-catolici = 4,7%, greco-catolici = 0,3% ş.a.;

Populaţia urbană: 275.286 loc. (51,2%);

Populaţia rurală: 203.373 loc. (48,8%);

Oraşul reşedinţă de judeţ: Baia Mare: situat la 47°39′ lat. N, 23°33′ long. E, în Depr. Baia Mare (D-le de Vest), la 228 m alt., a fost atestat documentar în 1329, menţionat ca oraş 1347 şi declarat municipiu în 1968. Numără 120.270 loc. Structura sa etnică este compusă din: români = 77,6%, maghiari = 10,3%, romi = 2,5% ş.a., iar cea confesională, din: ortodocşi = 67,1%, romano-catolici = 7,1%, reformaţi = 5,1%) ş.a.;

Alte aşezări urbane: Baia Sprie (15.476 loc.), Borşa (27.611), Cavnic (4.976), Dragomireşti (3.213), Sighetu Marmaţiei (mun., 37.640), Sălişte a de Sus (4.893), Seini (8.987), Şomcuta Mare (7.565), Târgu Lăpuş (11.744), Tăuţii-Măgheruş (7.136), Ulmeni (7.270), Vişeu de Sus (15.037);

Comunele: Ardusat, Ariniş, Asuaju de Sus, Băiţa de sub Codru, Băiuţ, Bârsana, Băseşti, Bicaz, Bistra, Bocicoiu Mare, Bogdan Vodă, Boiu Mare, Botiza, Budeşti, Călineşti, Câmpulung la Tisa, Cerneşti, Cicârlău, Coaş, Coltău, Copalnic-Mănăştur, Coroieni, Cupşeni, Deseşti, Dumbrăviţa, Fărcaşa, Gârdani, Giuleşti, Groşi, Groşii Ţibleşului, Ieud, Lăpuş, Leordina, Mireşu Mare, Moisei, Oarţa de Jos, Ocna Şugatag, Onceşti, Petrova, Poienile de sub Munte, Poienile Izei, Recea, Remetea Chioarului, Remeţi, Repedea, Rona de Jos, Rona de Sus, Rozavlea, Ruscova, Sarasău, Satulung, Strâmtura, Suciu de Sus, Săcălăşeni, Săcel, Sălsig, Săpânţa, Şieu, Şişeşti, Vadu Izei, Valea Chioarului, Vima Mică;

Regiuni şi obiective turistice: Carpaţii Orientali – cu peisajele montane şi reliefurile vulcanic şi glaciar din

M-ţii Maramureşului, M-ţii Rodnei, M-ţii Igniş, M-ţii Gutâi, M-ţii Lăpuş, M-ţii Ţibleş (Pietrosul Rodnei, Cascada Cailor, Creasta Cocoşului ş.a.), lacurile sărate de la Ocna Şugatag şi Coştiui, bisericile din lemn Deseşti, Budeşti, Bârsana, Ieud, Bogdan Vodă ş.a.), Sighetu Marmaţiei – Muzeul Maramureşului, Memorialul Victimelor Comunismului şi al Rezistenţei, Muzeul Etnografic, Biserica Romano-Catolică (sec. XVIII), Biserica Reformată (sec. XIV, XIX) ş.a. –, Săpânţa (Cimitirul Vesel), Moisei (ansamblul monumental), municipiul Baia Mare – edificiile din sec XV-XVIII, Casa reşedinţă a lui Iancu de Hunedoara (1446), Biserica Sf. Treime (1717-1720), Mănăstirea Minorită (1734-1791), Muzeul Judeţean ş.a. –, Târgu Lăpuş (Monumentul şi ceramica roşie smălţuită), ruinele Cetăţii Chioarului (sec. XIII) ş.a.;

Situri din patrimoniul mondial UNESCO: pădurile Groşii Ţibleşului şi Strâmbu Băiuţ; biserici de lemn: Bârsana, Budeşti Josani, Deseşti, Ieud Deal, Plopiş, Poienile Izei, Rogoz, Şurdeşti.

MEHEDINȚI

Aşezarea geografică şi cadrul natural

Poziția geografică: în partea sud-vestică a ţării, la 44°40′ lat. N şi 23°00′ long. E;

Județele vecine: Dolj (E), Caraş-Severin (V) şi Gorj (N şi NE); în S este mărginit de Bulgaria, iar în SV, de Serbia;

Suprafaţa: 4.933 km²;

Relieful/unitățile de relief: montan, de podiş şi de câmpie; Carpaţii Meridionali (Grupa Retezat-Godeanu: M-ţii Mehedinţi), Carpaţii Occidentali (M-ţii Banatului: M-ţii Banatului: M-ţii Almăj, Depr. Mraconiei şi Depr. Ogradena-Orşova), Pod. Mehedinţi (cu Depr. Bahna, Depr. Podeni, Depr. Balta-Prejna, Depr. Izverna-Cerna Vârf, Depr. Padeş, Depr. Turnu Severin, Cul. Depr. Crângueşti-Brativoeşti), Pod. Getic (Piemontul Coştiui şi Piemontul Bălăciţei), Câmp. Română (Câmp. Olteniei: Câmp. Olteniei: Câmp. Blahniţei şi Câmp. Desnăţuiului) şi Lunca Dunării;

Clima: cu influenţe submediteraneene; temp. med. multianuală: 11°C (în reg. joase din S) şi 4°C (în reg. înalte); precip. med. anuale: 500 mm (în reg. joase din SE) şi 1.200 mm (în reg. înalte); vânturile: Vânturile de Vest, Austrul, foehnuri;

Hidrografia: destul de bogată şi variată; ape curgătoare: Dunărea, Marconia, Ieşelniţa, Cerna, Bahna, Topolniţa, Motru (cu afluenţii: Coşuştea – cu Coşuştea Mică –, Huşniţa), Blahniţa, Drincea, Argetoaia ş.a.; lacuri naturale şi artificiale: carstice (Zăton, Ponoare, Gornoviţa, Bari, Lacul lui Vintilă), lacuri de luncă (Fântâna Banului ş.a.) şi terase (Jiana Mare, Rotunda ş.a.), lacuri eoliene, hidroenergetic (Porţile de Fier I) etc.; ape subterane: ape freatice şi ape de adâncime, unele mineralizate (bicarbonatate sodice, bicarbonatate calcice magneziene, ape clorurate-sodice, magneziene şi sulfatate);

Asociaţii biogeografice: silvostepă, păduri de foioase (stejari, gorun şi fag), zăvoaie;

Arii protejate: parcurile naturale: Geoparcul Platoul Mehedinţi şi Porţile de Fier; rezervaţii naturale: Cheile Topolniţe Peştera Topolniţei, Cornetul Băii şi Valea Mânăstirii, Cracul Crucii, Faţa Virului, Cracul Găioara, Gura Văii–Vârciorova, Tufărişurile mediteraneene de la Isverna, Tufărişurile mediteraneene Cornetul Obârşia–Cloşani, Valea Oglănicului, Valea Ţesna, Lunca Vânjului, Vârful lui Stan, Cornetul Bălţii, Pădurea Borovăţ, Pădurea Bunget, Pădurea Drăghiceanu, Dealul Duhovnei, Pădurea Stârmina,

Cornetul Babelor şi Cerboanei, Cazanele Mari şi Cazanele Mici, Izvorul şi Stâncăriile de Câmana, Cheile Coşuştei, Pereţii calcaroşi de la izvoarele Coşuştei, Cornetul Piatra Încălecată, Locul fosilifer Bahna, Peştera Epuran ş.a.; monumente ale naturii: Izvorul şi stâncăriile de la Căpâlna şi Pietrele Roşii.

Aspecte demografice şi socio-economice

Populaţia: 265.390 loc.;

Densitatea medie a populaţiei: 53,7 loc./km²;

Structura etnică: români = 89,2%, romi = 4,1%, sârbi = 0,3% ş.a.;

Structura confesională: ortodocşi = 91,1%, penticostali = 0,6%, baptişti = 0,5% ş.a.;

Populaţia urbană: 124.224 loc. (46,8%);

Populaţia rurală: 141.166 loc. (53,2%);

Oraşul reşedinţă de judeţ: Drobeta-Turnu Severin: situat la 44°38' lat. N şi 22°33' long. E, în Cul. Drobeta-Bala (Pod. Getic), la 65 m alt., a fost atestat documentar în anii 101-102, menţionat ca oraş din 121 (după unele surse 145) şi declarat municipiu în 1968. Numără 92.617 loc. Structura sa etnică este compusă din: români = 91,3%, romi = 0,5%, sârbi = 0,06% ş.a., iar cea confesională, din: ortodocşi = 90,7%, romano-catolici = 0,3%, baptişti = 0,2% ş.a.;

Alte aşezări urbane: Baia de Aramă (5.349 loc.), Orşova (mun., 10.441), Strehaia (10.506), Vânju Mare (5.311);

Comunele: Bâcleş, Bala, Bălăciţa, Bâlvăneşti, Balta, Braniştea, Brezniţa-Motru, Brezniţa-Ocol, Broşteni, Burila Mare, Butoieşti, Căzăneşti, Cireşu, Corcova, Corlăţel, Cujmir, Dârvari, Devesel, Dubova, Dumbrava, Eşelniţa, Floreşti, Gârla Mare, Godeanu, Gogoşu, Greci, Grozeşti, Gruia, Hinova, Husnicioara, Ilovăţ, Iloviţa, Isverna, Izvoru Bârzii, Jiana, Livezile, Malovăţ, Obârşia de Câmp, Obârşia-Cloşani, Oprişor, Pădina Mare, Pătulele, Punghina, Podeni, Ponoarele, Poroina Mare, Pristol, Prunişor, Rogova, Salcia, Stângăceaua, Sviniţa, Şişeşti, Şimian, Şovarna, Tâmna, Vânjuleţ, Vlădaia, Voloiac;

Regiuni şi obiective turistice: municipiul Drobeta-Turnu Severin – cu Muzeul Porţile de Fier, ruinele castrului roman Drobeta (sec. II-V d.Hr.), ruinele Podului lui Traian (103-105 d.Hr.), vestigiile cetăţii medievale (sec. III-IV), Biserica Grecescu ş.a. –, Sistemul hidroenergetic şi de navigaţie „Porţile de Fier I" (1971), Def. Dunării (Cazanele Mici, Cazanele Mari, Chipul lui Decebal ş.a.), peşterile (Topolniţa, Peştera lui Epuran, Ponoare, Sohodol ş.a.), cheile (Topolniţei, Coştiui ş.a.), Podul Natural de la Ponoare, lacurile carstice (Zătonul Mare, Zătonul Mic şi Balta), Valea „Şapte Mori" ş.a.;

Situri din patrimoniul mondial UNESCO: -.

MUREŞ

Aşezarea geografică şi cadrul natural

Poziţia geografică: în partea centrală a ţării, la 46°30′ lat. N şi 24°30′ long. E;

Judeţele vecine: Harghita (E), Braşov (S), Alba (SV), Cluj (V), Bistriţa-Năsăud (NV şi N) şi Suceava (NE);

Suprafaţa: 6.714 km²;

Relieful/unităţile de relief: montan, de deal şi podiş; Carpaţii Orientali (Carpaţii Moldavo-Transilvani: M-ţii Căliman, M-ţii Gurghiu, Depr. Lunca Bradului, Depr. Stănceni), Depresiunea Transilvaniei (Subc. Transilvaniei: D-le Mureşului şi D-le Târnavelor – Dl. Osoiu, Dl. Teleacului, Dl. Becheci, Depr. Deda-Reghin, Depr. Glăjărie, Depr. Deleni, Depr. Nădaşa-Chiheru, Depr. Sovata, Depr. Bereni-Măgherani ş.a.; Câmp. Transilvaniei: Col. Luduşului, Col. Comlodului, Col. Mădăraşului; Pod. Târnavelor: D-le Târnavei Mici – Pod. Târnăvenilor, Pod. Dumbrăveni –, Pod. Vânătorilor, Depr. Căluşeri, Depr. Apold-Daia ş.a.);

Clima: cu influenţe oceanice; temp. med. multianuală: 0°C (în reg. înalte din NE) şi 9°C (în reg. joase din SV); precip. med. anuale: 600 mm (în reg. joase) şi 1.400 mm (în reg. înalte din NE); vânturile: Vânturile de Vest, brize montane;

Hidrografia: destul de bogată şi variată; râul Mureş cu afluenţii (direcţi sau indirecţi): Ilva, Sălard, Răstoliţa, Bistra, Idicel, Gurghiu (cu Fâncel), Beica, Hadic, Luţ (cu Agriş), Şar, Terebici, Iceni, Niraj, Lăscud, Valea din Jos, Şeulia, Lechinţa, Pâru de Câmpie (cu Şesu), Târnava Mică (cu Cuşmed, Ghergheş, Rona, Veţca, Nadeş, Domald, Sitioara, Cund ş.a.), Târnava Mare (Şaeş) etc.; lacuri naturale şi artificiale: pe masive de sare şi în ocne vechi sau lacuri antroposaline (Ursu, Aluniş, Roşu, Sărat, Negru, Verde, Dulce, Şarpelui, Berţului), iazuri – cu origine mixtă – (Bujor I, Bujor II, Zau de Câmpie, Tăureni ş.a.); ape subterane: ape freatice şi ape de adâncime, unele mineralizate (bromurate, clorosodice-iodurate, clorosodice-termale ş.a.);

Asociaţii biogeografice: păduri de foioase (stejari şi fag), păduri de conifere, tufărişuri subalpine, pajişti alpine, zăvoaie;

Arii protejate: Parcul Naţional Căliman; rezervaţii naturale: Poiana cu narcise Gurghiu, Rezervaţia cu lalea pestriţă Vălenii de Mureş, Rezervaţia de bujori Zau de Câmpie, Arboretul cu *Chamaecyparis lawsoniana*, Molidul de rezonanţă din pădurea Lăpuşna, Pădurea Mociar, Pădurea Sabed, Rezervaţia de stejar pufos Sighişoara, Lacul Fărăgău, Defileul

Mureşului, Scaunul Domnu, Arboretele de pe sărături şi Lacul Ursu ş.a.

Aspecte demografice şi socio-economice

Populaţia: 550.846 loc.;

Densitatea medie a populaţiei: 82,0 loc./km^2;

Structura etnică: români = 50,3%, maghiari = 36,4%, romi = 8,5% ş.a.;

Structura confesională: ortodocşi = 51,0%, reformaţi = 25,0%, romano-catolici = 8,8% ş.a.;

Populaţia urbană: 276.773 loc. (50,2%);

Populaţia rurală: 274.073 loc. (49,8%);

Oraşul reşedinţă de judeţ: Târgu Mureş: situat la 46°32'59" lat. N şi 24°33'35" long. E, în Cul. Mureşului (Depr. Transilvaniei), la 320 m alt., a fost atestat în anul 1300, menţionat ca oraş în sec. XVI şi declarat municipiu în 1968. Numără 134.290 loc. Structura sa etnică este compusă din: români = 49,1%, maghiari = 42,8%, romi = 2,3% ş.a., iar cea confesională, din: ortodocşi = 45,1%, reformaţi = 27,1%, romano-catolici = 12,2% ş.a.;

Alte aşezări urbane: Iernut (8.705 loc.), Luduş (15.328), Miercurea Nirajului (5.554), Reghin (mun., 33.281), Sărmaşu (6.942), Sângeorgiu de Pădure (5.166), Sighişoara (mun., 28.102), Sovata (10.385), Târnăveni (mun., 22.075), Ungheni (6.945);

Comunele: Acăţari, Adămuş, Albeşti, Aluniş, Apold, Aţintiş, Bahnea, Band, Batoş, Băgaciu, Băla, Bălăuşeri, Beica de Jos, Bereni, Bichiş, Bogata, Brâncoveneşti, Breaza, Ceuaşu de Câmpie, Cheţani, Chiheru de Jos, Coroisânmărtin, Corunca, Cozma, Crăciuneşti, Crăieşti, Cristeşti, Cucerdea, Cuci, Daneş, Deda, Eremitu, Ernei, Fărăgău, Fântânele, Găleşti, Găneşti, Gheorghe Doja, Ghindari, Glodeni, Gorneşti, Grebenişu de Câmpie, Gurghiu, Hodac, Hodoşa, Ibăneşti, Iclănzel, Ideciu de Jos, Livezeni, Lunca, Lunca Bradului, Mădăraş, Măgherani, Mica, Miheşu de Câmpie, Nadeş, Neaua, Ogra, Papiu Ilarian, Pănet, Păsăreni, Petelea, Pogăceaua, Râciu, Răstolița, Ruşii-Munţi, Saschiz, Sâncraiu de Mureş, Sângeorgiu de Mureş, Sânger, Sânpaul, Sânpetru de Câmpie, Sântana de Mureş, Solovăstru, Stânceni, Suplac, Suseni, Şăulia, Şincai, Tăureni, Valea Largă, Vărgata, Vânători, Vătava, Veţca, Viişoara, Voivodeni, Zagăr, Zau de Câmpie;

Regiuni şi obiective turistice: peisajele montane din M-ţii Căliman şi M-ţii Gurghiu, municipiul Târgu Mureş – cu Muzeul Judeţean (1886), Cetatea medievală (sec. XVII), Biserica Reformată (sec. XV), Casa Pálffi (sec. XVII), Biserica Romano-Catolică (1728-1764), Biserica Minoriţilor (1741-1767), Casa Teleki (1799-1803), Biblioteca Judeţeană ş.a. –, Sighişoara – Cetatea (sec. XIV-XVII), Biserica din Deal (1345-1515), case din sec. XVII-XVIII ş.a. – Reghin –, Biserica Evanghelică (1300-1330), Muzeul Etnografic ş.a. –, staţiunile balneare şi balneoclimaterice (Sângiorgiu de Mureş, Ideciu,

Sovata ş.a.), Saschiz (Biserică fortificată) etc.;

Sighişoara şi Biserica fortificată din satul Saschiz.

Situri din patrimoniul mondial

UNESCO: centrul istoric din oraşul

NEAMȚ

Aşezarea geografică şi cadrul natural

Poziţia geografică: în partea nord-estică a ţării, la 47°00′ lat. N şi 26°30′ long. E;

Judeţele vecine: Iaşi (NE şi E), Vaslui (SE), Bacău (S), Harghita (V) şi Suceava (N);

Suprafaţa: 5.896 km²;

Relieful/unităţile de relief: montan, de deal şi podiş; Carpaţii Orientali (Carpaţii Moldavo-Transilvani: M-ţii Stânişoarei, M-ţii Goşmanu, M-ţii Ceahlău, M-ţii Budacu, M-ţii Grinţieş, M-ţii Bistriţei, M-ţii Giurgeu, M-ţii Tarcău, M-ţii Hăşmaş, Depr. Pipirig, Depr. Tarcău ş.a.), Subc. Moldovei (Subc. Neamţului: Cl. Pleşu, Dl. Răchitaşului, Dl. Văratic, Dl. Balaurului, Cl. Pietricica/Dl. Grigoreni, Depr. Neamţ, Depr. Cracău-Bistriţa, Depr. Tazlău) şi Pod. Moldovei (Cul. Siretului, Pod. Sucevei şi Pod. Bârladului: Col. Bârei, Pod. Tansa, Dl. Bour, Col. Bălăuşeşti şi Pod. Racovei);

Clima: cu influenţe scandinavo-baltice şi de ariditate; temp. med. multianuală: 8,5°C (în reg. joase din SE) şi 2°C (în reg. înalte din V); precip. med. anuale: 550 mm (în E) şi 1.000 mm (în reg. înalte din V); vânturile: Vânturile de Vest, Nemira, Crivăţul, foehnuri;

Hidrografia: destul de bogată şi variată; râul Siret cu afluenţii (direcţi şi indirecţi): Albuia, Vulpăşeşti, Moldova – cu: Sărata, Neamţ (cu Domesnic, Secu, Nemţişor), Agapia (cu Ţolici), Umbrari, Valea Albă, Valea Mare –, Valea Neagră (cu Româneşti, Valea Morilor), Icuşeşti, Turbata, Bistriţa – cu: Sabasa, Borca, Fărcaşa, Dreptu, Bistricioara (cu Grinţieş), Schitu, Hangu, Bicaz (cu Bicăjel, Dămuc, Bistra), Tarcău (cu Tărcuţa, Bolovăniş, Brateş, Aţa), Oanţu, Pângărăcior, Secu Vadului, Cuejdiu, Calu, Iapa Cracău (cu Almaş, Zahorna, Bahna), Mesteacănu, Nechita, Câlneş (cu Verdele), Dragova, Români –, Tazlău (cu Geamăna, Şoimi) etc.; lacuri artificiale şi naturale: lacuri hidroenergetice (în valea Bistriţei: Izvorul Muntelui, Pângăraţi, Vaduri şi Bâtca Doamnei), lacuri de baraj natural (Cuejdel/ Crucii) ş.a.; ape subterane: ape freatice şi ape de adâncime, unele mineralizate.

Asociaţii biogeografice: păduri de foioase (stejari, gorun şi fag), păduri de conifere, zăvoaie;

Arii protejate: parcuri naţionale: Cheile Bicazului-Hăşmaş şi Ceahlău; Parcul Natural Vânători-Neamţ; rezervaţii naturale: Pădurea Goşman, Poliţa cu Crini, Dealul Vulpii–Botoaia, Dobreni, Cascada Duruitoarea,

Stânca Şerbeşti, Pângăraţi, Cheile Şugăului, Cheile Bicazului, Locul fosilifer Agârcia, Locul fosilifer Cernegura, Locul fosilifer Cozla, Locul fosilifer Pietricica, Codrii de Aramă, Codrii de Argint, Rezervaţia de zimbrii Neamţ, Lacul Pângăraţi ş.a.; monumente ale naturii: Piatra Teiului, Stânca Şerbeşti, Cheile Bicazului, Cheile Bicazului, Cascada Duruitoarea, Peştera Munticelu şi Peştera Toroşog.

Aspecte demografice şi socio-economice

Populaţia: 470.766 loc.;

Densitatea medie a populaţiei: 79,8 loc./km^2;

Structura etnică: români = 93,4%, romi = 1,3%, ruşi-lipoveni = 0,04% ş.a.;

Structura confesională: ortodocşi = 83,2%, romano-catolici = 9,6%, penticostali = 0,3% ş.a.;

Populaţia urbană: 169.599 loc. (36,0%);

Populaţia rurală: 301.167 loc. (64,0%);

Oraşul reşedinţă de judeţ: Piatra-Neamţ: situat la 46°55'39" lat. N şi 26°22'15" long. E, în Depr. Cracău-Bistriţa (Subc. Moldovei), 420m alt., a fost atestat documentar în perioada 1387-1392, menţionat ca oraş în sec. XVII şi declarat municipiu în 1968. Numără 85.055 loc. Structura sa etnică este compusă din: români = 88,9%, romi = 0,9%, ruşi-lipoveni = 0,06% ş.a., iar cea confesională, din: ortodocşi = 87,1%, romano-catolici = 1,6%, adventişti de ziua a şaptea = 0,3% ş.a.;

Alte aşezări urbane: Bicaz (6.543 loc.), Roman (mun., 5.0713), Roznov (8.593), Târgu Neamţ (18.695);

Comunele: Agapia, Alexandru cel Bun, Bahna, Bălţăteşti, Bâra, Bârgăuani, Bicaz-Chei, Bicazu Ardelean, Bodeşti, Boghicea, Borca, Borleşti, Boteşti, Bozieni, Brusturi, Cândeşti, Ceahlău, Cordun, Costişa, Crăcăoani, Dămuc, Dobreni, Dochia, Doljeşti, Dragomireşti, Drăgăneşti, Dulceşti,Dumbrava Roşie, Farcaşa, Făurei, Gâdinţi, Gârcina, Gherăeşti,Ghindăoani, Girov, Grinţieş, Grumăzeşti, Hangu, Horia, Icuşeşti, Ion Creangă, Mărgineni, Moldoveni, Negreşti, Oniceni, Păstrăveni, Pânceşti, Pângăraţi, Petricani, Piatra Şoimului, Pipirig, Podoleni, Poiana Teiului, Poienari, Răuceşti, Războieni, Rediu, Români, Ruginoasa, Sagna, Săbăoani, Săvineşti, Secuieni, Stăniţa, Ştefan cel Mare, Tarcău, Taşca, ,Tazlău, Tămăşeni, Timişeşti, Trifeşti, Tupilaţi, Ţibucani, Urecheni, Valea Ursului, Văleni, Vânători-Neamţ, Zăneşti;

Regiuni şi obiective turistice: Carpaţii Orientali – cu peisajele montane din M-ţii Stânişoarei, M-ţii Bistriţei, M-ţii Ceahlău, M-ţii Giurgeu, M-ţii Tarcău, M-ţii Goşmanu (Vf. Toaca, Cascada Duruitoarea, Cheile Şugăului, L. Izvorul Muntelui ş.a.) –, municipiul Piatra Neamţ – ruinele Cetăţii Domneşti, Biserica Sf. Ioan Botezătorul (1191-1498), Muzeul de Istorie, Muzeul de ştiinţele Naturii, Muzeul Memorial Calistrat Hogaş Neamţ – ruinele Cetăţii Neamţ, Muzeul de Istorie, Casa Veronica Micle, Muzeul Memorial Ion

Creangă ş.a. –, Roman – Biserica Episcopiei (1542-1550), Biserica Precista (1568), Biserica Sf. Voievozi, Biserica Armenească (1709), Muzeul de Istorie ş.a. –, rezervaţii Naturale, mănăstiri, schituri etc.;

Situri din patrimoniul mondial UNESCO: -.

OLT

Aşezarea geografică şi cadrul natural

Poziţia geografică: în partea sudică a ţării, la 44°30′ lat. N şi 24°30′ long. E;

Judeţele vecine: Teleorman (E), Dolj (V), Vâlcea (NV) şi Argeş (NE); în S este mărginit de Bulgaria.

Suprafaţa: 5.498 km²;

Relieful/unităţile de relief: de podiş şi câmpie; Pod. Getic (Piemontul Cotmeana, Piemontul Olteţului – cu Dl. Beicăi), Câmp. Română (Câmp. Teleormanului sau Câmp. Munteniei de Vest – Câmp. Boianu –, Câmp. Olteniei – Câmp. Romanaţi, Câmp. Leu-Rotunda) şi Lunca Dunării;

Clima: cu influenţe submediteraneene şi de tranziţie; temp. med. multianuală: 10°C (în N) şi 11,2°C (în S); precip. med. anuale: 700 mm (în reg. înalte din N) şi 550 mm (în S); vânturile: Crivăţ şi Austrul;

Hidrografia: destul de variată; ape curgătoare: Dunărea, Olt – cu afluenţii: Cungrea Mică, Mamu, Oltişor, Olteţ – cu Geamartalui (cu Horezu), Birlui –, Miloveanu (cu Iminog), Teslui (cu Frăsinet), Gologan, Valea Pârliţi ş.a. –, Oltu Mic, Călmăţui, Vedea (cu Plapcea) etc.; lacuri naturale şi artificiale: hidroenergetice (pe Olt: Zăvideni, Drăgăşani, Străjeşti, Arceşti, Slatina, Ipoteşti, Drăgăneşti-Olt, Frunzaru, Rusăneşti, Izbiceni), de acumulare (Scorniceşti), de luncă, de crov şi liman fluviatil (modificate substanţial de om: Făgeţelu, Poboru, Teiuş, Suica, Stoicăneşti, Caracal, Deveselu ş.a.); ape subterane: ape freatice şi ape de adâncime, unele mineralizate;

Asociaţii biogeografice: silvostepă, păduri de foioase (stejari), zăvoaie;

Arii protejate: rezervaţii naturale Pădurea Braniştea Catârilor, Pădurea Călugărească, Pădurea Reşca, Pădurea Seaca–Optăşani, Seaca–Optăşani, Olteţului, Rezervaţia de arborete de gârniţă Poboru şi Rezervaţia de bujori a Academiei;

Aspecte demografice şi socio-economice

Populaţia: 436.400 loc.;

Densitatea medie a populaţiei: 79,3 loc./km²;

Structura etnică: români = 91,6%, romi = 2,1%, maghiari = 0,01% ş.a.;

Structura confesională: ortodocşi = 93,2%, adventişti de ziua a şaptea = 0,2%, penticostali = 0,09% ş.a.

Populaţia urbană: 170.554 loc. (39,0%);

Populaţia rurală: 265.846 loc. (61,0%);

Oraşul reşedinţă de judeţ: Slatina: situat la 44°26'13" lat. N şi 24°22'12" long. E, în Piemontul Cotmeana (Pod. Getic), la 170 m alt., a fost atestat documentar în 1368, menţionat ca oraş în sec. XX şi declarat municipiu în 1979. Numără 70.293 loc. Structura sa etnică este compusă din: români = 86,7%, romi = 2,4%, maghiari = 0,05% ş.a., iar cea confesională, din: ortodocşi = 88,4%, adventişti de ziua a şaptea = 0,2%, romano-catolici = 0,1% ş.a.;

Alte aşezări urbane: Balş (18.164 loc.), Caracal (mun., 30.954), Corabia (16.441), Drăgăneşti-Olt (10.894), Piatra-Olt (6.299), Potcoava (5.743), Scorniceşti (11.766);

Comunele: Baldovineşti, Băbiciu, Bălteni, Bărăşti, Bârza, Bobiceşti, Brastavăţu, Brâncoveni, Brebeni, Bucinişu, Călui, Cârlogani, Cezieni, Cilieni, Coloneşti, Corbu, Coteana, Crâmpoia, Cungrea, Curtişoara, Dăneasa, Deveselu, Dobreţu, Dobrosloveni, Dobroteasa, Dobrun, Drăghiceni, Făgeţelu, Fălcoiu, Fărcaşele, Găneasa, Găvăneşti, Gârcov, Ghimpeţeni, Giuvărăşti, Gostavăţu, Grădinari, Grădinile, Grojdibodu, Gura Padinii, Ianca, Iancu Jianu, Icoana, Ipoteşti,Izbiceni, Izvoarele, Leleasca, Mărunţei, Mihăeşti, Milcov, Morunglav, Movileni, Nicolae Titulescu, Obârşia, Oboga, Oporelu, Optaşi-Măgura, Orlea, Osica de Jos, Osica de Sus, Pârşcoveni, Perieţi, Pleşoiu, Poboru, Priseaca, Radomireşti, Redea, Rotunda, Rusăneşti, Sâmbureşti, Sârbii-Măgura, Scărişoara, Schitu, Seaca, Slătioara, Spineni, Sprâncenata, Stoeneşti, Stoicăneşti, Strejeşti, Studina, Şerbăneşti, Şopârliţa, Ştefan cel Mare, Tătuleşti, Teslui, Tia Mare, Topana, Traian, Tufeni, Urzica, Valea Mare, Vădastra, Vădăstriţa, Văleni, Vâlcele, Verguleasa, Vişina, Vişina Nouă, Vitomireşti, Vlădila, Voineasa, Vulpeni, Vultureşti;

Regiuni şi obiective turistice: municipiul Slatina – cu Muzeul Judeţean, Biserica Maica Domnului (1734), Biserica Ionaşcu (1782, 1877) ş.a. –, Caracal – ruinele Cetăţii domneşti, Muzeul Orăşenesc, clădirea teatrului (1896) ş.a. –, Reşca (ruinele oraşului roman Romula), Drăgăneşti-Olt (Muzeul Câmpiei Boianului, cu satul neolitic), lacurile din lunca Oltului (Slatina, Ipoteşti, Drăgăneşti, Frunzaru ş.a.) etc.;

Situri din patrimoniul mondial UNESCO: -.

PRAHOVA

Aşezarea geografică şi cadrul natural

Poziţia geografică: în partea central-sud-estică a ţării, la 45°00′ lat. N şi 26°00′ long. E;

Judeţele vecine: Buzău (NE şi E), Ialomiţa (SE), Ilfov (S), Dâmboviţa (V) şi Braşov (N);

Suprafaţa: 4.716 km²;

Relieful/unităţile de relief: montan, de deal şi de câmpie; Carpaţii Orientali (Carpaţii Curburii: M-ţii Siriu, M-ţii Ciucaş, M-ţii Grohotiş, M-ţii Baiului, Depr. Siriu, Depr. Valea Stânii, Depr. Cheia, Depr. Valea Neagră, Depr. Teşila, Depr. Sinaia-Azuga), Carpaţii Meridionali (M-ţii Bucegi), Subc. Curburii (Subc. Buzăului, Subc. Prahovei, Subc. Ialomiţei: Dl. Lazuri, Subc. Priporului, Dl. Istriţa, Dl. Bucovel, Dl. Cosminele, Dl. Doftanei, Depr. Sângeru, Depr. Şoimari, Depr. Sărari, Depr. Chiojdu, Depr. Slon, Depr. Drajna, Depr. Vălenii de Munte, Depr. Măneciu, Depr. Slănic, Depr. Bertea-Aluniş, Depr. Telega, Depr. Doftana-Câmpina, Depr. Comarnic) şi Câmp. Română (Câmp. Ialomiţei sau Câmp. Munteniei Centrale: Glacisul Istriţei, Câmp. Ploieştiului, Câmp. Săratei, Câmp. Gherghiţei şi Câmp. Vlăsiei);

Clima: cu influenţe de tranziţie şi de ariditate; temp. med. multianuală: 10,5°C (în reg. joase) şi -2,5°C (în reg. înalte); precip. med. anuale: 580 mm (în reg. joase din S) şi 1.200 mm (în reg. înalte din N); vânturile: Vânturile de Vest, Crivăţ, brize montane, foehnuri;

Hidrografia: destul de bogată şi variată; ape curgătoare: Ialomiţa – cu afluenţii: Proviţa, Prahova (cu Doftana – cu Negraş, Prislop, Florei –, Viişoara, Teleajen – cu Telejenel, Drajna, Vărbilaş, Bucovel –, Cricovul Sărat – cu Lopatna), Ghighiu (cu Bălana şi Râiosu), Siriu Mare, Bâsca Chiojdului, Tisău ş.a.; lacuri naturale şi artificiale: limanuri fluviatile (Balta Doamnei, Curcubeu, Sărăciuneanca, Fulga), de terase (unele formate prin dizolvarea gipsului şi sării: Brebu, Peştelui, Bisericii, Viişoara), în vechile exploatări de sare (antroposaline: Baia Baciului, Baia Miresii, Baia Verde, Doftana, Stavrică ş.a.), hidroenergetice (Paltinu, Păltinoasa), heleşteie (Azuga, Mălăeştii de Jos, Plăieşu, Măneci, Valea Sării) ş.a.; ape subterane: ape freatice şi ape de adâncime, unele mineralizate;

Asociaţii biogeografice: vegetaţie alpină şi subalpină, păduri de conifere,

păduri de foioase (fag şi stejari), zăvoaie;

Arii protejate: Parcul Naţional Munţii Bucegi; rezervaţii naturale: Muntele de sare Slănic–Prahova, Abruptul prahovean al Bucegilor, Tigăile din Ciucaş, Munţii Colţii lui Barbeş, Arinişul de la Sinaia–Cumpătu şi Locul fosilifer Plaiul Hoţilor; monumente ale naturii: Muntele de Sare Slănic Prahova şi Plaiul Hoţilor.

Aspecte demografice şi socio-economice

Populaţia: 762.886 loc.;

Densitatea medie a populaţiei: 161,7 loc./km^2;

Structura etnică: români = 93,4%, romi = 2,3%, maghiari = 0,04% ş.a.;

Structura confesională: ortodocşi = 93,2%, penticostali = 0,7%, adventişti de ziua a şaptea = 0,5% ş.a.;

Populaţia urbană: 374.502 loc. (49,0%);

Populaţia rurală: 388.384 loc. (51,0%);

Oraşul reşedinţă de judeţ: Ploieşti: situat la 44°56'24" lat. N şi 26°01'48" long. E, în Câmp. Ploieştiului (Câmp. Română), la 150 m alt., a fost atestat documentar în anul 1503, menţionat ca oraş în sec. XVII şi declarat municipiu în 1968. Numără 209.945 loc. Structura sa etnică este compusă din: români = 90,6%, romi = = 2,4%, maghiari = 0,08% ş.a., iar cea confesională, din: ortodocşi = 90,7%, penticostali = 0,4%, romano-catolici = 0,3% ş.a.;

Alte aşezări urbane: Azuga (4.440 loc.), Băicoi (17.981), Boldeşti-Scăeni (11.137), Breaza (15.928), Buşteni (8.894), Câmpina (mun., 32.935), Comarnic (11.970), Mizil (14.312), Plopeni (7.718), Sinaia (10.410), Slănic (6.034), Urlaţi (10.541), Vălenii de Munte (12.257);

Comunele: Adunaţi, Albeşti-Paleologu, Aluniş, Apostolache, Ariceştii Rahtivani, Ariceştii Zeletin, Baba Ana, Balta Doamnei, Bălţeşti, Băneşti, Bărcăneşti, Bătrâni, Berceni, Bertea, Blejoi, Boldeşti-Gradiştea, Brazi, Brebu, Bucov, Călugăreni, Cărbuneşti, Ceptura, Ceraşu, Chiojdeanca, Ciorani, Cocorăştii Mislii, Cocorăştii Colţ, Colceag, Cornu, Cosminele, Drăgăneşti, Drajna, Dumbrava, Dumbrăveşti, Filipeştii de Pădure, Filipeştii de Târg, Fântânele, Floreşti, Fulga, Gherghiţa, Gorgota, Gornet, Gornet-Cricov, Gura Vadului, Gura Vitioarei, Iordăcheanu, Izvoarele, Jugureni, Lapoş, Lipăneşti, Măgurele, Măgureni, Măneciu, Măneşti, Olari, Păcureţi, Păuleşti, Plopu, Podenii Noi, Poiana Câmpina, Poienarii Burchii, Poseşti, Predeal-Sărari, Proviţa de Jos, Proviţa de Sus, Puchenii Mari, Râfov, Salcia, Sălciile, Scorţeni, Secăria, Sângeru, Şirna, Şoimari, Şotrile, Starchiojd, Ştefeşti, Surani, Talea, Tătaru, Teişani, Telega, Tinosu, Târgşoru Vechi, Tomşani, Vadu Săpat, Valea Călugărească, Valea Doftanei, Vărbilău, Vâlcăneşti;

Regiuni şi obiective turistice: Carpaţii Orientali şi Carpaţii Meridionali – cu peisajele montane, glaciare şi relief rezidual din M-ţii Siriu, M-ţii Ciucaş, M-ţii Grohotiş, M-ţii Baiului şi M-ţii Bucegi (Staţiunea Climaterică Cheia, Cheile Doftanei,

Valea Prahovei – Azuga, Buşteni, Poiana ţapului, Sinaia, Cascada Urlătoarea ş.a.), municipiul Ploieşti – Muzeul Judeţean, Muzeul Ceasului, Muzeul Memorial Ion Luca Caragiale, Muzeul Petrolului ş.a. –, Câmpina (muzeele memoriale: Bogdan-Petriceicu Hasdeu, Nicolae Grigorescu ş.a.), Staţiunea Balneară Poiana Câmpina, Staţiunea Balneoclimaterică Slănic, lacurile sărate de la Telega ş.a.

Situri din patrimoniul mondial UNESCO: -.

SATU MARE

Aşezarea geografică şi cadrul natural

Poziţia geografică: în partea nord-vestică a ţării, la 47°40′ lat. N şi 23°00′ long. E;

Judeţele vecine: Maramureş (E), Sălaj (SE) şi Bihor (S); în V este mărginit de Bulgaria, iar în N, de Ucraina;

Suprafaţa: 4.418 km²;

Relieful/unităţile de relief: montan, de deal şi de câmpie; Carpaţii Orientali (Carpaţii Maramureşului şi ai Bucovinei: M-ţii Oaş, M-ţii Igniş, Depr. Oaş, Depr. Turţului, Depr. Bătarci, Dl. Jelejnic, Dl. Negru), D-le de Vest (D-le Silvaniei: Dl Codrului, D-le Crasnei, Mg. Codrului, D-le Asuajului) şi Câmp. de Vest (Câmp. Someşană: Câmp. Ardudului, Câmp. Tăşnadului, Câmp. Someşului, Câmp. Ierului şi Câmp. Carei);

Clima: cu influenţe oceanice; temp. med. multianuală: 9,7°C (în reg. joase din SV) şi 5,5°C (în reg. înalte din NE); precip. med. anuale: 600 mm (în reg. joase din SV) şi 900 mm (în reg. înalte din NE); vânturile: Vânturile de Vest;

Hidrografia: destul de bogată şi variată; râuri: Tur (cu afluenţii: Valea Rea, Turţ, Egher), Someş (cu Valea Vinului, Lipău ş,a.), Homorod, Crasna Veche, Crasna – cu Maja, Cerna (cu Nanda), Maria ş.a. –, Ier (cu Checheţ, Sânmiclăuş) etc.; lacuri naturale şi artificiale: Călineşti (de acumulare), Andrid-Dindeşti ş.a.; ape subterane: ape freatice şi ape de adâncime, unele mineralizate (carbogazoase clorurosodice, slab sulfuroase, bicarbonatate ş.a.) şi ascensionale;

Asociaţii biogeografice: silvostepă, păduri de foioase (stejari şi fag), zăvoaie, turbării eutrofe, mlaştini oligotrofe, vegetaţie arenicolă;

Arii protejate: rezervaţii naturale: Dunele de nisip de la Foieni, Tinoavele din Munţii Oaş, Mlaştina Vermeş, Pădurea Runc, Pădurea Urziceni şi Cursul inferior al râului Tur.

Aspecte demografice şi socio-economice

Populaţia: 344.360 loc.;

Densitatea medie a populaţiei: 77,9 loc./km²;

Structura etnică: români = 54,6%, maghiari = 32,6% romi = 5,0% ş.a.;

Structura confesională: ortodocşi = 46,6%, reformaţi = 17,5%, romano-catolici = 17,2% ş.a.;

Populaţia urbană: 157.025 loc. (45,5%);

Populaţia rurală: 187.335 loc. (54,5%);

Oraşul reşedinţă de judeţ: Satu Mare: situat la 47°47′24″ lat. N şi 22° 53′24″ long. E, în Câmp. Joasă a Someşului (Câmp. de Vest), la 120 m alt., a fost atestat documentar în 1150, menţionat ca oraş în 1712 şi declarat municipiu în 1968. Numără 102.411 loc. Structura sa etnică este compusă din: români = 54,2%, maghiari = 34,6%, romi = 1,2% ş.a., iar cea confesională, din: ortodocşi = 44,5%, romano-catolici = 18,0%, reformaţi = 17,5% ş.a.;

Alte aşezări urbane: Ardud (6.231 loc.), Carei (mun., 21.112), Livada (6.773), Negreşti-Oaş (11.867), Tăşnad (8.631);

Comunele: Acâş, Agriş, Andrid, Apa, Beltiug, Berveni, Bixad, Bârsău, Bogdand, Botiz, Călineşti-Oaş, Cămărzana, Cămin, Căpleni, Căuaş, Cehal, Certeze, Ciumeşti, Craidorolţ, Crucişor, Culciu, Doba, Dorolţ, Foieni, Gherţa Mică, Halmeu, Hodod, Homoroade, Lazuri, Medieşu Aurit, Micula, Moftin, Odoreu, Oraşu Nou, Păuleşti, Petreşti, Pir, Pişcolt, Pomi, Porumbeşti, Racşa, Sanislău, Santău, Săcăşeni, Săuca, Socond, Supur, Tarna Mare, Terebeşti, Tiream, Târşolţ, Turţ, Turulung, Urziceni, Valea Vinului, Vama, Vetiş, Viile Satu Mare;

Regiuni şi obiective turistice: M-ţii Oaş şi M-ţii Igniş – cu relief vulcanic, rezidual etc. (Sfinxul Oaşului, Băile Puturoasa, izvoarele carbogazoase de la Bixad, Turţ-Băi ş.a.) –, municipiul Satu Mare – Muzeul Judeţean, Biserica Reformată „Cu lanţuri" (1788-1807), Biserica Romano-Catolică (1786-1789 şi 1828-1858), Palatul Episcopal (sec. XIX), Turnul Pompierilor (1904; înalt de 45 m) ş.a. –, Negreşti-Oaş (Muzeul Etnografic al Ţării Oaşului), Bixad (Biserică din 1771), Carei – Castelul Károly (1746-1792), Biserica Sf. Arhangheli (sec. XVIII) ş.a. –, Medieşu Aurit – biserică în stil gotic (sec. XV), ruinele unui castel (sec. XVII) ş.a.;

Situri din patrimoniul mondial UNESCO: -.

SĂLAJ

Aşezarea geografică şi cadrul natural

Poziţia geografică: în partea nord-vestică a ţării, la 47°10′ lat. N şi 23°00′ long. E;

Judeţele vecine: Cluj (E şi S), Bihor (SV), Satu Mare (NV) şi Maramureş (N);

Suprafaţa: 3.864 km²;

Relieful/unităţile de relief: montan, de deal şi podiş; Carpaţii Occidentali (M-ţii Apuseni: M-ţii Meseş, M-ţii Plopiş), Depresiunea Transilvaniei (Pod. Someşan: D-le Clujului, D-le Gârboului, Pod. Boiu, D-le Ciceului, Cl. Prisnel, Depr. Almaş, Depr. Agrij, Depr. Guruslău) şi D-le de Vest (D-le Silvaniei: Cl. Prisnel, D-le Sălajului, Dl. Asuajului, Glacisul Meseşului, Dl. Măgurii Şimleului, Mg. Şimleului, Dl. Majei, D-le Crasnei, Depr. Şimleului, Depr. Zalău, Depr. Barcăului, Depr. Viişoara);

Clima: cu influenţe oceanice; temp. med. multianuală: 9,6°C (în reg. joase) şi 5,5°C (în reg. înalte din S); precip. med. anuale: 630 mm (în reg. joase din SV) şi 1.000 mm (în reg. înalte); vânturile: Vânturile de Vest;

Hidrografia: destul de bogată; ape curgătoare: Someş – cu afluenţii: Şimişna, Cristolţel, Briglez, Almaş (cu Babiu, Bozolnic, Voivodeni), Agrij (cu Răstolţ), Sălaj etc. –, Crasna – cu Ponița, Valea Banului, Coliţica, Zalău (cu Mitei) ş.a. –, Barcău – cu Iaz, Valea Mare, Drighiu etc.; lacuri: Ceheiu (de luncă) ş.a.; ape subterane: ape freatice şi ape de adâncime, unele mineralizate

Asociaţii biogeografice: păduri de foioase (stejari şi fag), zăvoaie;

Arii protejate: rezervaţii naturale: Mlaştina de la Iaz, Poiana cu Narcise Racâş–Hida, Gresiile de pe Balta Cehei, Stejărişul de Baltă Panic şi Stâna Cliţului; monumente ale naturii: Peştera Măgurici, Tusa–Barcău, Stejărişul Panic, Calcarele de Rona, Grădina Zmeilor, Pietrele Moşu şi Baba, Stânca Dracului şi Lunca Valea Sălajului cu lalea pestriţă.

Aspecte demografice şi socio-economice

Populaţia: 224.384 loc.;

Densitatea medie a populaţiei: 58,0 loc./km²;

Structura etnică: români = 66,1%, maghiari = 22,3%, romi = 6,6% ş.a.;

Structura confesională: ortodocşi = 61,5%, reformaţi = 18,7%, penticostali = 4,6% ş.a.;

Populaţia urbană: 88.259 loc. (39,3%);

Populaţia rurală: 136.125 loc. (60,7%);

Oraşul reşedinţă de judeţ: Zalău: situat la 47°11′28″ lat. N şi 23°03′26″ long. E, în D-le Silvaniei (D-le de Vest), la 260 m alt., a fost atestat documentar în 1246, în 1793 era menţionat ca oraş, iar în 1979 a fost declarat municipiu. Numără 56.838 loc. Structura sa etnică este compusă din: români = 76,4%, maghiari = 15,4% şi romi = 1,4% ş.a., iar cea confesională, din: ortodocşi = 68,3%, reformaţi = 13,2%, penticostali = 3,2% ş.a.;

Alte aşezări urbane: Cehu Silvaniei (7.214 loc.), Jibou (10.407), Şimleu Silvaniei (14.436);

Comunele: Agrij, Almaşu, Băbeni, Bălan, Bănişor, Benesat, Bobota, Bocşa, Boghiş, Buciumi, Camăr, Carastelec, Chieşd, Cizer, Coşeiu, Crasna, Creaca, Crişeni, Cristolţ, Cuzăplac, Dobrin, Dragu, Fildu de Jos, Gâlgău, Gârbou, Halmăşd, Hereclean, Hida, Horoatu Crasnei, Ileanda, Ip, Letca, Lozna, Măerişte, Marca, Meseşenii de Jos, Mirşid, Năpradea, Nuşfalău, Pericei, Plopiş, Poiana Blenchii, Românaşi, Rus, Sălăţig, Sâg, Sânmihaiu Almaşului, Someş-Odorhei, Surduc, Şamşud, Sărmăşag, Şimişna, Treznea, Valcău de Jos, Vârşolţ, Zalha, Zimbor;

Regiuni şi obiective turistice: peisajele montane din M-ţii Plopiş şi M-ţii Meseş, municipiul Zalău – cu Muzeul de Istorie şi Artă, Biserica Ortodoxă (cu elemente în stil brâncovenesc), Biserica Reformată (în stil baroc) ş.a. –, Şimleul Silvaniei – ruinele cetăţii lui Sigismund Báthory (sec. XVI), Biserica Romano-Catolică (1532) ş.a. –, Jibou – Castelul Wesseleny (sec. XVIII), grădina botanică, muzeul ş.a. –, Cehu Silvaniei – biserica în stil gotic (sec. XVI), fântâna lui Pintea (sec. XVI) ş.a. – Moigrad –, aşezarea din epoca bronzului, necropola dacică (sec. II î.Hr.), aşezarea dacică Porolissum, oraşul roman (capitala Daciei Porolissensis) ş.a. –, Almaşu – ruinele unei cetăţi medievale (sec. XIII) ş.a.;

Situri din patrimoniul mondial UNESCO: -.

SIBIU

Aşezarea geografică şi cadrul natural

Poziţia geografică: în partea centrală a ţării, la 46°00′ lat. N şi 24°10′ long. E;

Judeţele vecine: Braşov (E), Argeş (S), Vâlcea (S), Alba (V şi NV) şi Mureş (N);

Suprafaţa: 5.432 km²;

Relieful/unităţile de relief: montan, de deal şi podiş; Carpaţii Meridionali (Grupa Făgăraş şi Grupa Parâng: M-ţii Făgăraş, M-ţii Lotrului, M-ţii Cindrel, Depr. Oaşa) şi Depresiunea Transilvaniei (Pod. Târnavelor şi Reg. Peritransilvană: D-le Târnavei Mici – Pod. Blajului, Pod. Dumbrăvenilor, Depr. Bazna-Balta –, Pod. Secaşelor – Pod. Amnaşului, Pod. Întresecaşe, Col. Gârbovei, Depr. Miercurea-Apold –, Pod. Hârtibaciului – Pod. Mediaşului, Pod. Vurpărului, Pod. Cincului, Dl. Făgetului, Depr. Alţâna-Caşolţ, Depr. Roşia-Vurpăr, Cul depresionar Chirpăr –, Depr. Sibiu, Depr. Sălişte şi Depr. Făgăraş);

Clima: cu influenţe oceanice; temp. med. multianuală: 9°C (în reg. joase) şi -2°C (în reg. înalte din S); precip. med. anuale: 600 mm (în reg. joase) şi 1.300 mm (în reg. înalte); vânturile: Vânturile de Vest, foehnuri (Vântul Mare), brize montane;

Hidrografia: destul de bogată şi variată; râuri: Olt – cu afluenţii: Arpaş (cu Arpăşel), Pârâul Negru, Cârţişoara (cu Lăiţa), Râu Mare (cu Porumbacu), Avrig, Moaşa, Cibin (cu Sibiel, Orlat, Râu Mic, Sebeş, Ruscior, Hârtibaci, Sadu), Lotrioara etc. –, Târnava Mare – cu Laslea (cu Mălâncrav), Valchid, Biertan, Visa (cu Râura, Slimnic, Calva) etc., Sebeş – cu Bistra, Dobra, Secaşul Mare ş.a. –, Someşul Mic, Balta ş.a.; lacuri naturale şi artificiale: glaciare (Podragul, Podrăgelul, Bâlea, Doamnei, Avrig, Iezerul Mare, Iezerul Mic, Jujilea), antroposaline (Horia, Cloşca şi Crişan, Inul, Avram Iancu, Lacul fără Fund, Lacul Mâţelor ş.a.), de baraj artificial (Negovanu, Gura Râului, Brădeni I, Brădeni II, Ighiş) ş.a.; ape subterane: ape freatice şi ape de adâncime, unele mineralizate (sărate, iodurate, bromurate);

Asociaţii biogeografice: păduri de foioase (stejari şi fag), păduri de conifere, vegetaţie alpină şi subalpină, zăvoaie;

Arii protejate: Parcul Natural Cindrel; rezervaţii naturale: Golul alpin al Munţilor Făgăraş (între Podragu-Suru), Parcul natural Dumbrava Sibiului, Şuvara Saşilor, Valea Bâlii (Lacul şi golul alpin Bâlea), Iezerele Cindrelului, Lacul Tătarilor, Dealul

Zackel, Calcarele cu hippuriţi de la Cisnădioara şi Arpăşel; monumente ale naturii: Calcarele cu hippuriţi de la Cisnădioara, Canionul de la Mihăileni, La Grumaji, Masa Jidovului, Pintenii din Coasta Jinei şi Vulcanii noroioşi de la Haşag; arbori ocrotiţi: Ginko (*Ginko biloba*) din Sibiu, Laricele (*Larix decidua* var. *polonica*) de la Arpaş, Tisa (*Taxus baccata*) din Sibiu şi Stejarul (*Quercus robur*) din grădina zoologică din Sibiu.

Aspecte demografice şi socio-economice

Populaţia: 397.322 loc.;

Densitatea medie a populaţiei: 73,1 loc./km^2;

Structura etnică: români = 85,1%, romi = 4,5%, maghiari = 2,7% ş.a.;

Structura confesională: ortodocşi = 83,9%, reformaţi = 1,4%, greco-catolici = 1,9% ş.a.;

Populaţia urbană: 262.868 loc. (66,1%);

Populaţia rurală: 134.454 loc. (33,9%);

Oraşul reşedinţă de judeţ: Sibiu: situat la 45°47'45" lat. N şi 24°09'08" long. E, în Depr. Sibiului (Depr. Transilvaniei), la 435 m alt., a fost atestat documentar în 1191, menţionat ca oraş în 1366 şi declarat municipiu în 1968. Numără 147.245 loc. Structura sa etnică este compusă din: români = 88,9%, maghiari = 1,4%, germani = 1,0% ş.a., iar cea confesională, din: ortodocşi = 84,5%, greco-catolici = 1,5%, romano-catolici = 1,3% ş.a.;

Alte aşezări urbane: Agnita (8.732 loc.), Avrig (12.815), Cisnădie (14.282), Copşa Mică (5.404), Dumbrăveni (7.388), Mediaş (mun., 47.204), Miercurea Sibiului (3.910), Ocna Sibiului (3.562), Sălişte (5.421), Tălmaciu (6.905);

Comunele: Alma, Alţâna, Apoldu de Jos, Arpaşu de Jos, Aţel, Axente Sever, Bazna, Bârghiş, Biertan, Blăjel, Boiţa, Brateiu, Brădeni, Bruiu, Chirpăr, Cârţa, Cârţişoara, Cristian, Dârlos, Gura Râului, Hoghilag, Iacobeni, Jina, Laslea, Loamneş, Ludoş, Marpod, Merghindeal, Micăsasa, Mihăileni, Moşna, Nocrich, Orlat, Păuca, Poiana Sibiului, Poplaca, Porumbacu de Jos, Racoviţa, Răşinari, Râu Sadului, Roşia, Sadu, Slimnic, Şeica Mare, Şeica Mică, Şelimbăr, Şura Mare, Şura Mică, Tilişca, Târnava, Turnu Roşu, Valea Viilor, Vurpăr;

Regiuni şi obiective turistice: Carpaţii Meridionali – cu peisaje montane şi relief glaciar în M-ţii Făgăraş, M-ţii Lotrului şi M-ţii Cindrel –, municipiul Sibiu – fortificaţiile din sec. 13-16, Biserica Evanghelică (sec. XIV-XV), Casa Artelor (1370), vechea Primărie (sec. XV), Biserica Ursulinelor (sec. XV), Biserica Romano-Catolică (1726-1728), Catedrala Ortodoxă (1778 şi 1906), Palatul Brukenthal (1778-1785), Muzeul „Astra", grădina zoologică ş.a. –, Şelimbăr (biserica din sec. XIII), Cisnădioara (biserica evanghelică fortificată), Staţiunea Balneoclimaterică Ocna Sibiului, Agnita (cetatea fortificată, Muzeul Orăşenesc ş.a.) Slimnic (cetatea ţărănească), Mediaş – oraşul

medieval, Biserica fortificată Sf. Margareta (sec. 14-15), Muzeul Municipal, Casa Memorială Stephan Ludwig Roth ş.a. –, Dumbrăveni – Castelul din sec. XVI ş.a. –, Bazna – biserica-cetate (sec. XV) şi staţiunea balneoclimaterică –, bisericile fortificate (Şeica Mare, Şeica Mică, Valea Viilor. Biertan ş.a.), Castelul de Lut „Valea Zânelor (Porumbacu de Sus) etc.;

Situri din patrimoniul mondial

UNESCO: bisericile fortificate din satele Biertan şi Valea Viilor.

SUCEAVA

Aşezarea geografică şi cadrul natural

Poziţia geografică: în partea nordică a ţării, la 47°30′ lat. N şi 25°40′ long. E;

Judeţele vecine: Botoşani (E), Iaşi (SE), Neamţ (S), Harghita (S), Mureş (SV), Bistriţa-Năsăud (V) şi Maramureş (V); în N este mărginit de Ucraina;

Suprafaţa: 8.533 km²;

Relieful/unităţile de relief: montan, de deal şi de podiş; Carpaţii Orientali (Carpaţii Maramureşului şi ai Bucovinei - M-ţii Maramureşului, Ob. Mestecăniş, Ob. Feredeu, Ob. Mare, Ob. Brodinei, M-ţii Bârgău, Ob. Humorului, Depr. Fundu Moldovei, Depr. Pojorâta, Depr. Sadova, Depr. Putna, Depr. Câmpulung Moldovenesc, Depr. Vama, Depr. Moldoviţa, Depr. Gura Humorului, Depr. Dornelor – şi Carpaţii Moldavo-Transilvani – M-ţii Căliman, M-ţii Bistriţei, M-ţii Rarău, M-ţii Stânişoarei, Depr. Suha, Depr. Suha Mare, Depr. Găineşti) şi Pod. Moldovei (Pod. Sucevei: Pod. Dragomirnei, Pod. Fălticeni – Col. Arbore, Dl. Ciungi, Pod. Şomuzului, Dl. Hâncu, Dl. Tătăruş –, Depr. Cacica, Depr. Solca, Depr. Marginea, Depr. Rădăuţi);

Clima: cu influenţe scandinavo-baltice; temp. med. multianuală: 8°C (în reg. joase) şi 0°C (în reg. înalte din SV); precip. med. anuale: 600 mm (în reg. joase) şi 1.400 mm (în reg. înalte); vânturile: Vânturile de Vest, brize montane;

Hidrografia: destul de bogată şi variată; râul Siret cu afluenţii: Leahu, Hănţeşti, Sălăgeni, Suceava – cu Nisipitu, Brodina, Putna (cu Putnişoara), Voitinel, Ruda, Pozen, Suceviţa (cu Voevodeasa), Solca (cu Saca, Isalovăţ), Soloneţ, Hătnuţa –, Şomuzu Mic, Şomuzu Mare, Moldova – cu Tătarca, Botuşel, Putna, Sadova, Moldoviţa (cu Argel, Săcrieş, Petac – cu Demăcuşa –, Ciumârna, Pârâul Boului, Frumosu, Deia), Baltagu, Suha (cu Stătioara, Negrileasa, Valea Seacă), Voroneţ, Suha Mică, Suha Mare, Râşca (cu Râşcuţa), Bistriţa – cu Bistriţa Aurie, Ţibău, Cârlibaba, Dorna (cu Teşna, Coşna), Neagra (cu Tarniţa, Sărişoru Mic), Bârnărel, Neagra (cu Negrişoara) etc.; lacuri artificiale, pe: Şomuzul Mare, Pozen şi Hatia; ape subterane: ape freatice şi ape de adâncime, unele mineralizate (sulfuroase, carbogazoase, feruginoase, arsenicale, bicarbonatate ş.a.);

Asociaţii biogeografice: păduri de foioase (stejari şi fag), păduri de conifere, vegetaţie subalpină şi alpină, zăvoaie;

Arii protejate: Parcul Naţional Căliman; rezervaţii naturale: Fânaţele seculare

de la Calafindeşti, Jnepenişul cu Pinus cembra Căliman, Fânaţele seculare de la Frumoasa, Tinovul Găina–Lucina, Tinovul Poiana Stampei, Tinovul Şarul Dornei, Fânaţele montane Todirescu, Pădurea (*Quercetumul*) Crujana, Pădure Zamostea-Luncă, Piatra Pinului şi Piatra Şoimului, Făgetul Dragomirnei, Codrul secular Giumalău, Cheile Lucavei, Pietrele Doamnei, Răchitişul Mare, Codrul secular Slătioara, Cheile Zugrenilor ş.a.; monumente ale naturii: Klippa de calcare triasice Pârâul Cailor, Moara Dracului, Piatra Buhei, Doisprezece Apostoli şi Piatra Ţibăului; arbori ocrotiţi: Stejarul (*Quercus robur*) este ocrotit în Cajvana şi Ulmii (*Ulmus montana*) de lângă Câmpulung Moldovenesc.

Aspecte demografice şi socio-economice

Populaţia: 634.810 loc.;

Densitatea medie a populaţiei: 74,3 loc./km^2;

Structura etnică: români = 92,6%, romi = 1,9%, ruşi-lipoveni = 0,2% ş.a.;

Structura confesională: ortodocşi = 83,9%, penticostali = 7,5%, romano-catolici = 1,1% ş.a.;

Populaţia urbană: 262.153 loc. (41,2%);

Populaţia rurală: 372.657 loc. (58,8%);

Oraşul reşedinţă de judeţ: Suceava: situat la 47°39′05″ lat. N şi 26°15′20″ long. E, în Cul. Sucevei (Pod. Moldovei), la 300 m alt., a fost atestat documentar în 1388, menţionat ca oraş în sec. XV şi declarat municipiu în 1968. Numără 92.121 loc. Structura sa etnică este compusă din: români = 91,3%, romi = 0,6%, ucraineni = 0,2% ş.a., iar cea confesională, din: ortodocşi = 83,9%, penticostali = 4,1%, romano-catolici = 1,6% ş.a.;

Alte aşezări urbane: Broşteni (5.506 loc.), Cajvana (6.901), Câmpulung Moldovenesc (mun., 16.722), Dolhasca (10.298), Fălticeni (mun., 25.723), Frasin (5.876), Gura Humorului (13.667), Liteni (9.596), Milişăuţi (5.005), Rădăuţi (mun., 23.822), Salcea (9.015), Siret (7.976), Solca (9.015), Vatra Dornei (mun., 14.429), Vicovu de Sus (13.308);

Comunele: Adâncata, Arbore, Baia, Bălăceana, Bălcăuţi, Berchişeşti, Bilca, Bogdăneşti, Boroaia, Bosanci, Botoşana, Breaza, Brodina, Buneşti, Burla, Cacica, Calafindeşti, Capu Câmpului, Cârlibaba, Ciocăneşti, Ciprian Porumbescu, Comăneşti, Cornu Luncii, Coşna, Crucea, Dărmăneşti, Dolheşti, Dorna-Arini, Dorna Candrenilor, Dorneşti, Drăgoieşti, Drăguşeni, Dumbrăveni, Fântâna Mare, Fântânele, Forăşti, Frătăuţii Noi, Frătăuţii Vechi, Frumosu, Fundu Moldovei, Gălăneşti, Grămeşti, Grăniceşti, Hănţeşti, Hârtop, Horodnic de Jos, Horodnic de Sus, Horodniceni, Iacobeni, Iaslovăţ, Ilişeşti, Ipoteşti, Izvoarele Sucevei, Marginea, Mălini, Mănăstirea Humorului, Mitocu Dragomirnei, Moara, Moldova-Suliţa, Moldoviţa, Muşeniţa, Ostra, Panaci, Păltinoasa, Pătrăuţi, Pârteştii de Jos, Poiana Stampei, Poieni-Solca, Pojorâta, Preuteşti, Putna, Rădăşeni, Râşca, Sadova, Satu Mare,

Siminicea, Slatina, Straja, Stroieşti, Stulpicani, Sucevița, Şaru Dornei, Scheia, Şerbăuţi, Todireşti, Udeşti, Ulma, Vadu Moldovei, Valea Moldovei, Vama, Vatra Moldoviţei, Vereşti, Vicovu de Jos, Voitinel, Volovăţ, Vultureşti, Zamostea, Zvorişţea;

Regiuni şi obiective turistice: Carpaţii Orientali – cu peisajele montane din M-ţii Maramureş, Ob. Bucovinei, M-ţii Căliman, M-ţii Bistriţei, M-ţii Giumalău, M-ţii Rarău şi M-ţii Stânişoarei, municipiul Suceava – ruinele Cetăţii de Scaun, Biserica Sf. Gheorghe (1514-1522), Biserica Sf. Dumitru (1534-1535), Mănăstirea fortificată Zamca (1551-1612), Hanul Domnesc (sec. XVI-XVIII), Muzeul de Istorie ş.a. –, Staţiunea Balneoclimaterică Cacica, Rădăuţi –, Biserica Sf. Nicolae (1359-1365), Muzeul Tehnicii Populare Bucovinene, centrul de ceramică smălţuită –, localitatea Ciprian Porumbescu (Casa Memorială şi Muzeul Ciprian Porumbescu), Vatra Dornei – muzeul, stabilimentul balnear (sec. 1845), parcul cu rezervaţie dendrologică) –, bisericile Arbore, Voroneţ, Sucevița etc.;

Situri din patrimoniul mondial UNESCO:. Codrul secular Slătioara Arbore şi bisericile Arbore, Humor, Moldoviţa, Pătrăuţi, Probota, Suceava, Voroneţ, Sucevița.

TELEORMAN

Aşezarea geografică şi cadrul natural

Poziţia geografică: în partea sudică a ţării, la 44°00′ lat. N şi 25°00′ long. E;

Judeţele vecine: Giurgiu (E), Olt (V), Argeş (N) şi Dâmboviţa (N); în S este mărginit de Bulgaria;

Suprafaţa: 5.790 km²;

Relieful/unităţile de relief: de câmpie; Câmp. Română – cu Câmp. Teleormanului sau Câmp. Munteniei de Vest (subdiviziuni: Câmp. Găvanu-Burdea, Câmp. Burnas şi Câmp. Boianu) – şi Lunca Dunării ;

Clima: cu influenţe de tranziţie; temp. med. multianuală: 11,5°C (în S) şi 10°C (în N); precip. med. anuale: 530-585 mm; vânturile: din V şi E; Austrul şi Crivăţul;

Hidrografia: destul de deficitară; ape curgătoare: Dunărea, Sâiu, Călmăţui (cu Călmăţuiul Sec şi Urlui), Vedea – cu afluenţii: Cotmeana, Câinelui (cu Tinoasa), Teleorman (cu Bucov, Claniţa) –, Câlniştea (cu Glavacioc), Sericu, Dâmbrovnic etc.; lacuri naturale şi artificiale: lacuri în Lunca Dunării (Suhaia, grupul Fătana-Chireanu-Rădulea-Fiştoreanca ş.a.), lacuri de meandru (Lacul lui Savin, Coada Beleiugului, Bodurului, Lacul lui Călin, Savu, Baldovineşti, Belciug, Lacul lui Stan, Sărata, Balta Sărată, Lacul Mare, Uştiubei, Vlădeni ş.a.), iazuri şi heleşteie (pe râurile Tecuci, Claniţa, Câinelui, Bratcov, Urlui, Găuriciu etc. şi în lunci la Vităneşti, Măgura etc.); ape subterane: ape freatice şi ape de adâncime;

Asociaţii biogeografice: păduri de foioase (stejari), silvostepă, zăvoaie;

Arii protejate: rezervaţii naturale: Pădurea Troianu şi Ostrovul Gâsca.

Aspecte demografice şi socio-economice

Populaţia: 380.123 loc.;

Densitatea medie a populaţiei: 65,6 loc./km²;

Structura etnică: români = 91,0%, romi = 2,1%, turci = 0,007% ş.a.;

Structura confesională: ortodocşi = 91,6%, adventişti de ziua a şaptea = 1,0%, creştini după Evanghelie = 0,1% ş.a.;

Populaţia urbană: 123.188 loc. (32,4%);

Populaţia rurală: 256.935 loc. (67,6%);

Oraşul reşedinţă de judeţ: Alexandria: situat la 43°58′ lat. N şi 25°20′ long. E, în Câmp. Boianului (Câmp. Română), la 45 m alt., a fost înfiinţat în anul 1834, declarat oraş în 1840 şi municipiu în 1979. Numără 45.434

loc. Structura sa etnică este compusă din: români = 88,1%, romi = 1,9% ş.a., iar cea confesională, din: ortodocşi = 88,9%, adventişti de ziua a şaptea = 0,5%, baptişti = 0,1% ş.a.;

Alte aşezări urbane: Roşiori de Vede (mun., 27.416 loc.), Turnu Măgurele (mun., 24.772), Videle (11.508), Zimnicea (14.058);

Comunele: Băbăiţa, Balaci, Beciu, Beuca, Blejeşti, Bogdana, Botoroaga, Bragadiru, Brânceni, Bujoreni, Bujoru, Buzescu, Călineşti, Călmăţuiu, Călmăţuiu de Sus, Cervenia, Ciolăneşti, Ciuperceni, Conţeşti, Cosmeşti, Crângu, Crevenicu, Crângeni, Dideşti, Dobroteşti, Dracea, Drăcşenei, Drăgăneşti de Vede, Drăgăneşti-Vlaşca, Fântânele, Frăsinet, Frumoasa, Furculeşti, Gălăteni, Gratia, Islaz, Izvoarele, Lisa, Liţa, Lunca, Măgura, Măldăeni, Mârzăneşti, Mavrodin, Mereni, Moşteni, Nanov, Năsturelu, Necşeşti, Nenciuleşti, Olteni, Orbeasca, Peretu, Piatra, Pietroşani, Plopii-Slăviteşti, Plosca, Poeni, Poroschia, Purani, Putineiu, Rădoieşti, Răsmireşti, Săceni, Saelele, Salcia, Sârbeni, Scrioaştea, Scurtu Mare, Seaca, Segarcea-Vale, Sfinţeşti, Siliştea, Siliştea Gumeşti, Slobozia Mândra, Smârdioasa, Stejaru, Ştorobăneasa, Suhaia, Talpa, Tătărăştii de Jos, Tătărăştii de Sus, Ţigăneşti, Traian, Trivalea-Moşteni, Troianul, Uda-Clocociov, Vârtoape, Vedea, Viişoara, Vităneşti, Zâmbreasca;

Regiuni şi obiective turistice: municipiul Alexandria – cu Muzeul de Istorie, Catedrala (1835-1898), Monumentul Eroilor ş.a. –, Turnu Măgurele – cetatea romană Turris (sec. II d.Hr.), peste care se găsesc ruinele cetăţii lui Constantin cel Mare (sec. IV), cetatea medievală Turnu sau Nicopolea Mică (1386-1395), Muzeul Orăşenesc, statuia lui Mircea cel Bătrân ş.a. –, Izlaz (monumentul începerii Revoluţiei de la 1848), Zimnicea – aşezarea dacică de tip dava (sec. IV-I î.Hr.), Monumentul Eroului Necunoscut –, Roşiorii de Vede (Muzeul „Răscoala ţăranilor de la 1907), Frăsinet (culă), Balaci (biserica din 1684), Dudu (Mănăstirea Plăviceni-Aluniş) ş.a.;

Situri din patrimoniul mondial UNESCO: -.

TIMIŞ

Aşezarea geografică şi cadrul natural

Poziţia geografică: în partea sud-vestică a ţării, la 45°40′ lat. N şi 21°20′ long. E;

Judeţele vecine: Hunedoara (E), Caraş-Severin (SE) şi Arad (N); în SV este mărginit de Serbia, iar în NV, de Ungaria;

Suprafaţa: 8.697 km²;

Relieful/unităţile de relief: montan, de deal şi de câmpie; Carpaţii Occidentali (M-ţii Poiana Ruscăi), D-le de Vest (D-le Banatului: Pod. Lipovei, Dl. Holdea, D-le Lugojului, D-le Pogănişului) şi Câmp. de Vest (Câmp. Banatului: Câmp. Vingăi, Câmp. Begăi, Câmp. Timişului, Câmp. Bârzavei – Câmp. Tormacului şi Câmp. Gătaiei –, Câmp. Lugojului, Câmp. Joasă a Timişului – Câmp. Beregsăului şi Câmp. Banlocului – şi Câmp. Joasă a Mureşului – Câmp. Joasă a Mureşului – Câmp. Lovrinului şi Câmp. Aranca);

Clima: cu influenţe submediteraneene şi oceanice; temp. med. multianuală: 11°C (în reg. joase din S) şi 4°C (în reg. înalte din E); precip. med. anuale: 560 mm (în V) şi 1.200 mm (în reg. înalte din E); vânturile: Vânturile de Vest, Coşava, Austrul;

Hidrografia: destul de bogată şi variată; râuri: Mureş, Aranca (cu afluenţii: Mureşan, Cociahat ş.a.), Bega Veche (cu Băcin, Măgheruş, Apa Mare), Bega (Tolpa, Săraz, Cladova, Miniş, Chizdia, Gherteamoş), Timiş (cu Spaia, Cinca, Şurgani, Pogăniş, Timişu Mort, Timişaţ ş.a.), Bârzava, Moraviţa (cu Semniţa) etc.; lacuri naturale şi artificiale: în regiuni mlăştinoase, în coturi de meandre, în braţe de râuri părăsite, în crovuri, de luncă (Satchinez, Cotu Morii, Verbunci, Râtu Mare, Râtu Lişului, Balta Caldă ş.a.) şi artificiale (Surduc ş.a.); ape subterane: ape freatice şi ape de adâncime, unele mineralizate – sulfatate, carbogazoase ş.a. – şi termale (35-40°C);

Asociaţii biogeografice: silvostepă, păduri de foioase (stejari şi fag), zăvoaie;

Arii protejate: Parcul Natural Lunca Mureşului; rezervaţii naturale: Sărăturile Diniaş, Lunca Pogănişului, Movila Sisitak, Arboretumul Bazoş, Pajiştea cu narcise Băteşti, Insula Mare Cenad, Pădurea Cenad, Insula Igriş, Lacul Surduc, Locul fosilifer Rădmăneşti, Beba Veche, Mlaştinile Murani şi Mlaştinile Satchinez; peisaje protejate: Pădurea Bistra şi Pădurea Dumbrava.

Aspecte demografice şi socio-economice

Populaţia: 683.540 loc.;

Densitatea medie a populaţiei: 78,5 loc./km^2;

Structura etnică: români = 80,5%, maghiari = 5,1%, romi = 2,1% ş.a.;

Structura confesională: ortodocşi = 74,2%, romano-catolici = 7,9%, penticostali = 3,8% ş.a.;

Populaţia urbană: 422.349 (61,7%);

Populaţia rurală: 261.191 loc. (38,3%);

Oraşul reşedinţă de judeţ: Timişoara: situat la 45°44'58" lat. N şi 21°13'38" long. E, în Câmp. Timişului (Câmp. de Vest), la 94 m alt., a fost atestat docu-mentar in anul 1212, menţionat ca oraş în 1342 şi declarat municipiu în 1968. Numără 319.279 loc. Structura sa etnică este compusă din: români = 81,3%, maghiari = 4,8%, romi = 0,6% ş.a., iar cea confesională, din: ortodocşi = 74,9%, romano-catolici = 7,1%, reformaţi = 1,3% ş.a.;

Alte aşezări urbane: Buziaş (7.023 loc.), Ciacova (5.348), Deta (6.260), Făget (6.761), Gătaia (5.861), Jimbolia (10.808), Lugoj (mun., 40.361), Recaş (8.336), Sânnicolau Mare (12.312);

Comunele: Balinţ, Banloc, Bara, Beba Veche, Becicherecu Mic, Belinţ, Bethausen, Biled, Birda, Bârna, Bogda, Boldur, Brestovăţ, Bucovăţ, Cărpiniş, Cenad, Cenei, Checea, Chevereşu Mare, Comloşu Mare, Coşteiu, Criciova, Curtea, Darova, Denta, Dudeştii Noi, Dudeştii Vechi, Dumbrava, Dumbrăviţa, Fibiş, Fârdea, Foeni, Gavojdia, Ghilad, Ghiroda, Ghizela, Giarmata, Giera, Giroc, Giulvăz, Gottlob, Iecea Mare, Jamu Mare, Jebel, Lenauheim, Liebling, Livezile, Lovrin, Margina, Maşloc, Mănăştiur, Moraviţa, Moşniţa Nouă, Nădrag, Nitchidorf, Ohaba Lungă, Orţişoara, Otelec, Parţa, Pădureni, Peciu Nou ,Periam, Pesac, Pietroasa, Pişchia, Racoviţa, Remetea Mare, Sacoşu Turcesc, Saravale, Satchinez, Săcălaz, Secaş, Sânandrei, Sânmihaiu Român, Sânpetru Mare, Şag, Şandra, Ştiuca, Teremia Mare, Tomeşti, Tomnatic, Topolovăţu Mare, Tormac, Traian Vuia, Uivar, Valcani, Variaş, Victor Vlad Delamarina, Voiteg;

Regiuni şi obiective turistice: municipiul Timişoara – cu Muzeul Banatului (sec. XIX), Muzeul Satului Bănăţean, Bastionul Cetăţii, Casa Mercy (sec. XVIII), Palatul Dicasterial (1850-1854), Catedrala Romano-Catolică (1736-1754), Palatul Episcopal (sec. XVIII), clădirea Teatrului Naţional şi a Operei (1872-1874), Catedrala Mitropoliei Banatului (1936-1946), Canalul Bega ş.a. –, Lugoj – Muzeul Orăşenesc, Turnul-clopotniţă (1728), Monumentul Unirii ş.a. –, Buziaş (staţiunea balneoclimaterică din 1819), Surduc (Muzeul Memorial Traian Vuia), Sânicolau Mare (muzeul şi biserici din sec. XVII-XIX), Satchinez (rezervaţia ornitologică), Jimbolia (Palatul din sec. XIX), satul Charlottenburg (sau Şarlota), Sanctuarul Neolitic de la Parţa, M-ţii Poiana Ruscăi (Popasul Turistic „Padeşu") ş.a.;

Situri din patrimoniul mondial UNESCO: -.

TULCEA

Aşezarea geografică şi cadrul natural

Poziţia geografică: în partea sud-estică a ţării, la 45°00′ lat. N şi 29°00′ long. E;

Judeţele vecine: Constanţa (S), Brăila (V) şi Galaţi (NV); în N este mărginit de Ucraina, iar în E are ieşire la M. Neagră;

Suprafaţa: 8.449 km^2;

Relieful/unităţile de relief: de deal, de podiş şi deltă; Pod. Dobrogei (Pod. Dobrogei de Nord – M-ţii Măcin, Cl. Pricopan, Cl. Bugeac, Depr. Greci, Cl. Muchea Lungă, D-le Priopcea-Iacobdeal, Depr. Jijila, Depr. Cerna-Mircea Vodă, Depr. Horia, Pod. Niculiţel, D-le Tulcei, cu Dl. Somovei, Dl. Malcoci, Col. Murighiol, Dl. Agighiol şi Prispa Agighiol, Depr. Nalbant, Pod. Babadag, cu Dl. Muchea Cernei, Dl. Atmagea, Pod. Slavelor, Dl. Ciucurova, Pod. Visternei, Dl. Camenei, Cl. Călugăra, Cl. Doloşman, Depr. Peceneaga-Dorobanţu etc. – şi Pod. Dobrogei de Centrale – Pod. Casimcei, Pod. Hârşovei, Pod. Istriei, Depr. Roştilor, Depr. Topologului, Depr. Baia ş.a.), Delta Dunării (Gr. Chilia, Gr. Stipoc, Gr. Letea, Gr. Caraorman, Gr. Sărăturile, Gr. Crasnicol ş.a.) şi Lunca Dunării;

Clima: cu influenţe pontice şi de ariditate; temp. med. multianuală: 9,5°C (în reg. înalte din NV) şi 11,1°C (în Delta Dunării); precip. med. anuale: 350 mm (în reg. înalte din E) şi 500 mm (în reg. înalte din V); vânturile: Crivăţ, brize marine;

Hidrografia: destul de variată; ape curgătoare: Dunărea – cu braţele: Dunărea Veche sau Măcin, Tulcea, Sulina, Sfântu Gheorghe ş.a. – Topolog, Valea Roştilor, Telița, Taiţa (cu Tăiţa), Slava, Ceamurlia, Casimcea etc.; lacuri naturale şi artificiale: lacuri de luncă (Jijilei, Crapina, Ghiolu Pietrei, Lacul Rotund, Gorgonel, Telnicea, Parcheş ş.a.), lacuri în deltă (Tatanir, Merheiu Mare, Merheiu Mic, Matiţa, Roşca, Furtuna, Gorgova, Obretinu Mic, Lumina, Roşu, Puiuleţ, Puiu, Isacov, Uzlina, Dranov ş.a,), lagune (Razim, Goloviţa, Zmeica, Razelmu Mic), limanuri fluvio-marine (Agighiol, Babadag, Calica, Ceamurlia), iazuri (Peceneaga ş.a.); ape subterane: ape freatice şi ape de adâncime, unele mineralizate;

Asociaţii biogeografice: stepă, silvostepă, păduri de foioase, zăvoaie, vegetaţie hidrofilă;

Arii protejate: Rezervaţia Biosferei Delta Dunării, Parcul Naţional Munţii Măcinului; rezervaţii naturale: Pădurea Letea, Korum Tarla,

Rezervaţia de liliac Fântâna Mare, Rezervaţia de liliac Valea Oilor, Pădurea Babadag-Codru, Arinişul Erenciuc, Valea Fagilor, Agighiol, Muchiile Cernei-Iaila, Dealul Denistepe, Dealurile Beştepe, Beidaud, Dealul Ghiunghiurmez, Lacul Belciug, Pădurea Caraorman, Carasan-Teke, Casimcea, Lacul Nebunu, Chervant-Priopcea, Colţanii Mari, Muntele Consul, Capul Doloşman, Enisala, Valea Mahomencea, Sărăturile Murighiol, Valea Mahomencea, Măgurele, Valea Ostrovului, Grindul şi Lacul Răducu, Lacul Rotundu, Complexu Sacalin-Zătoane, Locul fosilifer Dealul Bujoarele ş.a.

Aspecte demografice şi socio-economice

Populaţia: 213.083 loc.;

Densitatea medie a populaţiei: 25,2 loc./km^2;

Structura etnică: români = 84,7%, ruşi-lipoveni = 4,8%, turci = 1,6% ş.a.;

Structura confesională: ortodocşi = 86,9%, creştini de rit vechi = 4,12%, musulmani = 1,5% ş.a.;

Populaţia urbană: 99.581 loc. (46,7%);

Populaţia rurală: 113.502 loc. (53,3%);

Oraşul reşedinţă de judeţ: Tulcea: situat la 45°11′24″ lat. N şi 28°48′00″ long. E, în Glacisul Nord Dobrogean (Pod. Dobrogei), la 40 m alt., a fost atestat documentar în sec. III î.Hr., menţionat ca oraş în sec. XIV şi declarat municipiu în 1968. Numără. Numără 73.707 loc. Structura sa etnică este compusă din: români = 83,3%, ruşi-lipoveni = 2,3%, romi = 1,2% ş.a., iar cea confesională, din: ortodocşi = 85,9%, musulmani = 1,3%, creştini de rit vechi = 1,2% ş.a.;

Alte aşezări urbane: Babadag (8.940 loc.), Isaccea (5.026), Măcin (8.245), Sulina (3.663);

Comunele: Baia, Beidaud, Beştepe, C.A. Rosetti, Carcaliu, Casimcea, Ceamurlia de Jos, Ceatalchioi, Cerna, Chilia Veche, Ciucurova, Crişan, Dăeni, Dorobanţu, Frecăţei, Greci, Grindu, Hamcearca, Horia, I.C. Brătianu, Izvoarele, Jijila, Jurilovca, Luncaviţa, Mahmudia, Maliuc, Mihai Bravu, Mihail Kogălniceanu, Murighiol, Nalbant, Niculiţel, Nufăru, Ostrov, Pardina, Peceneaga, Sarichioi, Sfântu Gheorghe, Slava Cercheză, Smârdan, Somova, Stejaru, Topolog, Turcoaia, Valea Nucarilor, Valea Teilor, Văcăreni;

Regiuni şi obiective turistice: municipiul Tulcea – cu Centrul Muzeal Ecoturistic „Delta Dunării", Catedrala Sf. Nicolae (1865), Palatul Paşalelor (1870), Primăria Veche (1870-1872), Geamia Azzizzie, Monumentul Independenţei ş.a. – ruinele cetăţilor romane şi/sau bizantine de la Măcin (Arubium), Garvăn (Dinogeţia), Isaccea (Noviodunum), Murighiol (Halmyris), Jurilovca (Argamum), Enisala ş.a., Delta Dunării (lacurile Furtuna, Păpădia, Matiţa, Gorgova ş.a., grindurile Caraorman, Letea ş.a., localităţile Sulina – farul vechi, din 1802, Palatul Administraţiei Fluviale ş.a. – Maliuc, Crişan, C.A. Rosetti ş.a.), Complexul lagunar

Razim-Sinoie, M-ţii Măcin, Mănăstirea Cocoşu (1833), Mănăstirea Celic-Dere (1840) ş.a.

Situri din patrimoniul mondial UNESCO: Rezervaţia Biosferei Delta Dunării.

VASLUI

Aşezarea geografică şi cadrul natural

Poziţia geografică: în partea estică a ţării, la 46°30′ lat. N şi 27°40′ long. E;

Judeţele vecine: Galaţi (S), Vrancea (SV), Bacău (V), Neamţ (NV) şi Iaşi (N); în E este mărginit de Republica Moldova;

Suprafaţa: 5.318 km²;

Relieful/unităţile de relief: de podiş şi deal; Pod. Moldovei (Pod. Bârladului), cu: Pod. Central Moldovenesc – Pod. Tansa, Depr. Bârladului Superior, Cl. Şcheia, Pod. Ipatele, Pod. Racovei, Pod. Vaslui (Dl. Zăpodeni, Dl. Cetăţuia-Mireni, Cl. Crasnei) ş.a. –, Col. Fălciului – Col. Viişoarei, Col. Măluşteniului –, Col. Tutovei – Col. Similei, Cl. Huţanului –, Depr. Huşi, Depr. Elan-Horincea şi Valea Prutului;

Clima: cu influenţe de ariditate; temp. med. multianuală: 9,8°C (în reg. joase) şi 8°C (în reg. înalte); precip. med. anuale: 450 mm (în reg. joase) şi 600 mm (în reg. înalte); vânturile: din N, NV şi NE; Crivăţ;

Hidrografia: destul de variată; râuri: Prut – cu afluenţii: Ruginoasa (cu Gura Văii, Pârâu lui Ivan, Recea), Sărata, Muşata, Copăceana, Elan (cu Oteleni, Mălăeşti, Vutcani, Urdeşti, Epureni) – şi Bârlad – cu Garboveţa, Găureni, Sacovăţ, Velna, Rebricea, Telejna, Buda, Delea, Vaslui (cu Rediu, Valea Fereştilor), Chiţoc, Crasna (cu Găneşti, Blăgeşti, Bălţaţi, Burghina, Lohan), Ghilahoi, Idriciu, Horociata, Simila (cu Similişoara, Bogdana, Ibăna), Valea Seacă, Tutova (cu Lipova, Iezer, Ciubota, Studineţ), Bârzota, Dumbrava etc.; lacuri naturale şi artificiale: lacuri de luncă (în lunca Prutului: Grosu, Ulmu, Broscăria, Hârşeţi, Balta Mare ş.a.), lacuri pentru prevenirea inundaţiilor, iazuri şi heleşteie (Căzăneşti, Soleşti, Puşcaşi, Râpa Albastră, Mânjeşti, Pereschiv, Delea, Prodanu, Tăcuta, Rediu, Pungeşti, Moara Domnească, Roşieşti ş.a.); ape subterane: ape freatice şi ape de adâncime, unele mineralizate, cu duritate mare (80-90°G), ascendente şi arteziene;

Asociaţii biogeografice: silvostepă, păduri de foioase (stejari), zăvoaie;

Arii protejate: rezervaţii naturale: Fâneaţa de la Glodeni, Movila lui Burcel, Rupturile Tanacu–Coasta, Pădurea Bălteni, Pădurea Bădeana şi Pădurea Hârboanca; monumente ale naturii: Locul fosilifer Măluşteni şi Locul fosilifer Nisipăria Hulubăţ; arbori ocrotiţi: Plopul alb (*Populus alba*) de la Rafaila.

Aspecte demografice şi socio-economice

Populaţia: 395.499 loc.;

Densitatea medie a populaţiei: 74,3 loc./km^2;

Structura etnică: români = 92,1%, romi = 1,4%, ruşi-lipoveni = 0,02% ş.a.;

Structura confesională: ortodocşi = 90,1%, romano-catolici = 1,2%, penticostali = 1,0% ş.a.;

Populaţia urbană: 153.009 loc. (38,6%);

Populaţia rurală: 242.490 loc. (61,4%);

Oraşul reşedinţă de judeţ: Vaslui: situat la 46°38'18" lat. N şi 27°43'45" long. E, în Pod. Central Moldovenesc (Pod. Moldovei), la 130 m alt., a fost atestat documentar în 1375, menţionat ca oraş în 1435 şi, declarat municipiu în 1979. Numără 55.407 loc. Structura sa etnică este alcătuită din: români = 89,2%, romi = 1,4%, ruşi-lipoveni = 0,06% ş.a., iar structura confesională, din: ortodocşi = 88,5%, romano-catolici = 4,8%, penticostali = 0,2% ş.a.;

Alte aşezări urbane: Bârlad (mun., 55.837 loc.), Huşi (mun., 26.266), Murgeni (7.119), Negreşti (8.380);

Comunele: Albeşti, Alexandru Vlahuţă, Arsura, Băcani, Băceşti, Bălteni, Banca, Berezeni, Blăgeşti, Bogdana, Bogdăneşti, Bogdăniţa, Boţeşti, Buneşti-Avereşti, Ciocani, Codăeşti, Coroieşti, Costeşti, Cozmeşti, Creţeşti, Dăneşti, Deleni, Deleşti, Dimitrie Cantemir, Dodeşti, Dragomireşti, Drânceni, Duda-Epureni, Dumeşti, Epureni, Fălciu, Fereşti, Fruntişeni, Găgeşti, Gârceni, Ghergheşti, Griviţa, Hoceni, Iana, Ibăneşti, Ivăneşti, Iveşti, Laza, Lipovăţ, Lunca Banului, Măluşteni, Micleşti, Muntenii de Jos, Muntenii de Sus, Olteneşti, Oşeşti, Pădureni, Perieni, Pochidia, Pogana, Pogoneşti, Poieneşti, Puieşti, Pungeşti, Puşcaşi, Rafaila, Rebricea, Roşieşti, Soleşti, Stănileşti, Ştefan cel Mare, Şuletea, Tăcuta, Tanacu, Tătărăni, Todireşti, Tutova, Văleni, Vetrişoaia, Viişoara, Vinderei, Voineşti, Vultureşti, Vutcani, Zăpodeni, Zorleni;

Regiuni şi obiective turistice: municipiul Vaslui – cu Biserica Sf. Ion (1820), Muzeul Judeţean, Mausoleul lui Peneş Curcanul, statuia lui Ştefan cel Mare, parcul oraşului (cu busturi ale unor personalităţi) ş.a. –, Bârlad – Muzeul „Vasile Pârvan", Biserica Sf. Gheorghe (1636), Biserica Sf. Dumitru (1636), Grădina Publică (cu grup statuar) ş.a. –, Huşi – urmele Curţii Domneşti, Palatul Episcopal (1782), Biserica Episcopiei (1592, 1793 şi 1910), Muzeul „Dimitrie Cantemir" statuia domnitorului Al. I. Cuza ş.a. –, Arsura – cetatea traco-getică (sec. IV î.Hr.) –, Soleşti (Castelul Rosetti-Solescu, pădurea de stejari seculari), Floreşti (mănăstirea din 1590), Zorleşti (mănăstirea atestată în 1602), Grumezoaia (mănăsti-rea din 1692), Gârceni (Mănăstirea Mălineşti, din 1826), Codăeşti (Mănăstirea Stefan cel Mere şi Sfânt) ş.a.

Situri din patrimoniul mondial UNESCO: -.

VÂLCEA

Aşezarea geografică şi cadrul natural

Poziţia geografică: în partea sudică a ţării, la 45°00′ lat. N şi 24°00′ long. E;

Judeţele vecine: Argeş (E), Olt (SE şi S), Dolj (SV), Gorj (V), Hunedoara (NV), Alba (NV) şi Sibiu (N);

Suprafaţa: 5.765 km^2;

Relieful/unităţile de relief: montan, de deal şi de podiş; Carpaţii Meridionali (Grupa Făgăraş – M-ţii Făgăraş, M-ţii Cozia, Depr. Loviştei – şi Grupa Parâng – M-ţii Lotrului, M-ţii Căpăţânii, M-ţii Parâng), Subc. (Subc. Getici: Depr. Jiblea, Depr. Muereasca, Dl. Manga, Dl. Olăneşti, Depr. Horezu, Depr. Păuşeşti-Măglaşi, Depr. Mogoşeşti-Buneşti, Depr. Bodeşti-Păuneşti, Depr. Govora, Dl. Govorei, Mg. Slătioarei) şi Pod. Getic (Piemontul Cotmeana – cu Dl. Negru – şi Piemontul Olteţului);

Clima: cu influenţe oceanice şi de tranziţie; temp. med. multianuală: 10,5°C (în reg. joase din S) şi -2°C (în reg. înalte din N); precip. med. anuale: 575 mm (în reg. joase) şi 1.200 mm (în reg. înalte); vânturile: Vânturile de Vest, brize montane, foehnuri;

Hidrografia: destul de bogată şi variată; râul Olt cu afluenţii: Uria, Băiaş, Lotru (cu Mâniloasa, Voineşiţa, Latoriţa, Priboiasa, Vasilatu ş.a.), Sălătrucel, Muereasca, Olăneşti (cu Valea Câinelui, Cheia), Bistriţa (cu Gurgui), Topolog, Luncavăţ, Pesceana, Mamu, Băişoara, Olteţ (cu Târâia, Sasa, Peşteana, Cerna) etc.; lacuri naturale şi artificiale: glaciare (Iezerul, Vadu, Zănoaga, Gâlcescu, Iezerul Latoriţei, Muntiu, Cioara ş.a.), de acumulare (Vidraru, Petrimanu, Mălaia, Jidoaia, Turnu, Dăeşti, Râmnicu Vâlcea, Râureni, Govora, Bâbeni, Ioneşti, Zăvideni, Drăgăşani), în ocne de sare (la Ocnele Mari şi Ocniţa) ş.a.; ape subterane: ape freatice şi ape de adâncime, unele mineralizate (sulfuroase, clorosodice, bromurate, iodurate ş.a.);

Asociaţii biogeografice: păduri de foioase (stejari şi fag), păduri de conifere, pajişti alpine, zăvoaie;

Arii protejate: parcurile naţionale: Buila-Vânturariţa, Cozia; rezervaţii naturale: Mlaştina Mosoroasa, Jnepenişul Stricatul, Pădurea Silea, Pădurea Tisa Mare, Pădurea Brezoi-Călineşti, Căldarea Gâlcescu, Iezerul Latoriţei Latoriţa, Ocnele Mari, Sterpu-Dealul Negru (Lacul Valea Rea), Goleşti ş.a.; monumente ale naturii: Avenul Piciorul Boului, Piramidele de la Slătioara, Piramidele din Valea Stăncioiului,

Peştera Arnăuţilor, Peştera Caprelor, Peştera Clopot, Peştera cu Lac, Peştera cu Perle, Peştera Munteanu-Murgoci, Peştera Pagodelor ş.a.; arbori protejaţi: nucul de la Costeşti (*Juglans regia*) ş.a.

Aspecte demografice şi socio-economice

Populaţia: 371.714 loc.;

Densitatea medie a populaţiei: 64,4 loc./km^2;

Structura etnică: români = 93,5%, romi = 1,8%, maghiari = 0,05% ş.a.;

Structura confesională: ortodocşi = 94,6%, adventişti de ziua a şaptea = 0,2%, penticostali = 0,2% ş.a.;

Populaţia urbană: 164.649 loc. (44,2%);

Populaţia rurală: 207.065 loc. (55,8%);

Oraşul reşedinţă de judeţ: Râmnicu Vâlcea: situat la 45°06'17" lat. N şi 24°22'32" long. E, în Subc. Vâlcii (Subc. Getici), la 250 m alt., a fost atestat documentar în anul 1370, menţionat ca oraş din 1389 şi declarat municipiu în anul 1968. Numără 98.776 loc. Structura sa etnică este compusă din: români = 91,9%, romi = 1,3%, maghiari = 0,1% ş.a., iar cea confesională, din: ortodocşi = 92,0%, adventişti de ziua a şaptea = 0,3%, romano-catolici = 0,3% ş.a.;

Alte aşezări urbane: Băbeni (8.451 loc.), Băile Govora (2.449), Băile Olăneşti (4.186), Bălceşti (4.864), Berbeşti (4.836), Brezoi (6.022), Călimăneşti (7.622), Drăgăşani (mun., 17.871), Horezu (6.263), Ocnele Mari (3.309);

Comunele: Alunu, Amărăşti, Bărbăteşti, Berislăveşti, Boişoara, Budeşti, Bujoreni, Buneşti, Câineni, Cernişoara, Copăceni, Costeşti, Creţeni, Dăeşti, Dănicei, Diculeşti, Drăgoeşti, Fârtăţeşti, Făureşti, Frânceşti, Galicea, Ghioroiu, Glăvile, Goleşti, Grădiştea, Guşoeni, Ioneşti, Lăcusteni, Lădeşti, Laloşu, Lăpuşata, Livezi, Lungeşti, Măciuca, Mădulari, Mălaia, Măldăreşti, Mateeşti, Mihăeşti, Milcoiu, Mitrofani, Muereasca, Nicolae Bălcescu, Olanu, Orleşti, Oteşani, Păuşeşti, Păuşeşti-Măglaşi, Perişani, Pesceana, Pietrari, Popeşti, Prundeni, Racoviţa, Roeşti, Roşiile, Runcu, Sălătrucel, Scundu, Sineşti, Şirineasa, Slătioara, Stăneşti, Ştefăneşti, Stoeneşti, Stoileşti, Stroeşti, Şuşani, Suteşti, Tetoiu, Titeşti, Tomşani, Vaideeni, Valea Mare, Vlădeşti, Voiceşti, Voineasa, Zătreni;

Regiuni şi obiective turistice: Carpaţii Meridionali – cu peisajele montane, glaciare etc. din M-ţii Făgăraş, M-ţii Lotrului, M-ţii Căpăţânii, M-ţii Cozia şi Depr. Loviştei (Def. Oltului, Staţiunea Climaterică Voineasa, L. Vidra, Cataractele Lotrului, L. Petrimanu, Def. Latoriţei, L. Malaia, Staţiunea Climaterică Brezoi, relieful carstic din Vânturariţa-Buila ş.a.) –, municipiul Râmnicu Vâlcea – Muzeul Judeţean, Muzeul Memorial Anton Pann, Biserica Sf. Paraschiva (1562-1564 şi 1587), Biserica Toţi Sfinţii (1762-1765), statuia lui Mircea cel Bătrân, Parcul Zăvoi ş.a. –, com. Gorganu (Rezervaţia „Piramidele de pământ"), staţiunile balneoclimaterice Olăneşti (sec. XIX), Ocnele Mari ş.a., mănăstirile Cozia, Govora

(sec. XV), „Dintr-un lemn", Bistriţa, Arnota, Hurezi ş.a., Drăgăşani – castrul roman Rusidava, statuia lui Tudor Vladimirescu, Casa Memorială Gib Mihăilescu etc.;

Situri din patrimoniul mondial UNESCO: pădurea Lotrişor, Mănăstirea Hurezi.

VRANCEA

Aşezarea geografică şi cadrul natural

Poziţia geografică: în partea estică a ţării, la 45°40′ lat. N şi 27°00′ long. E;

Judeţele vecine: Galaţi (E), Brăila (SE), Buzău (S şi SV), Covasna (V), Bacău (N) şi Vaslui (NE);

Suprafaţa: 4.863 km²;

Relieful/unităţile de relief: foarte variat: montan, de deal, de podiş şi de câmpie; Carpaţii Orientali (Carpaţii Curburii, respectiv M-ţii Vrancei: M-ţii Zboina Neagră, Cl. Lepşii, Cl. Lăcăuţi, M-ţii Zboina Frumoasă, M-ţii Furu), Subc. (Subc. Curburii: Depr. Vrancei, Dl. Ouşoru, Depr. Jitia, Dl. Răchitaşu Mare, Dl. Răiuţ, Dl. Reghiului, Dl. Gârbovei, Dl. Roşu, Depr. Vizantea-Vidra, Depr. Mera, Depr. Râmna, Depr. Dumitreşti, Piemontul Zăbrăuţi, Mg. Odobeşti, Dl. Deleanu, Dl. Căpăţânei), Pod. Moldovei (Pod. Bârladului, subdiviziunea Col. Tutovei: Dl. Vârlăneşti, Cl. Doroşanu, Cl. Huţanu) şi Câmp. Română (Câmp. Buzău-Siret: Glacisul Râmnic-Trotuş, Câmp. Râmnicului, Câmp. Siretului Inferior);

Clima: cu influenţe de ariditate; temp. med. multianuală: 10°C (în reg. joase) şi 2°C (în reg. înalte din V); precip. med. anuale: 500 mm (în reg. joase din SE) şi 1.200 mm (în reg. înalte din V); vânturile: Vânturile de Vest (pe culmile înalte), brize montane, foehnuri, Crivăţ;

Hidrografia: destul de bogată; râul Siret cu afluenţii (direcţi sau indirecţi): Trotuş (cu Domoşiţa), Carecna, Zăbrăuţi, Şuşiţa, Putna (cu Tişiţa, Coza, Năruja, Milcov, Râmna), Râmnicu Sărat, Zeletin (cu Berheci) ş.a.; lacurile sunt reduse ca întindere (Lacul Negru); ape subterane: ape freatice şi ape de adâncime, unele mineralizate;

Asociaţii biogeografice: stepă, silvostepă, păduri de foioase (stejari şi fag), păduri de conifere, zăvoaie;

Arii protejate: Parcul Natural Putna-Vrancea; rezervaţii naturale: Vârful Goru, Lacul Negru, Căldările Zăbalei-Zârna Mică, Pădurea Cenaru, Pădurea Dumbrăviţa, Lepşa-Zboina, Groapa cu Pini, Cheile Năruje-Pădurea Verdele, Pădurea Neagră, Pădurea Schitul Dălhăuţi, Pârâul Bozu, Strâmtura Coza, Râpa Roşie, Reghiu-Scruntar, Tişiţa, Cascada Mişina ş.a.; monumente ale naturii: Focul Viu de la Andreiaşu de Jos.

Aspecte demografice şi socio-economice

Populaţia: 340.310 loc.;

Densitatea medie a populaţiei: 69,9 loc./km^2;

Structura etnică: români = 90,6%, romi = 3,5%, maghiari = 0,01% ş.a.;

Structura confesională: ortodocşi = 90,2%, penticostali = 1,7%, romano-catolici = 1,2% ş.a.;

Populaţia urbană: 123.059 loc. (36,1%);

Populaţia rurală: 217.251 loc. (63,9%);

Oraşul reşedinţă de judeţ: Focşani: situat la 45°41'60" lat. N şi 27°10'47" long. E, în Câmp. Piemontană a Râmnicului (Câmp. Română), la 55 m alt., a fost atestat documentar în anul 1482, menţionat ca oraş din sec. XV şi declarat municipiu în 1968. Numără 79.315 loc. Structura sa etnică este compusă din: români = 89,9%, romi = 1,2%, maghiari = 0,04% ş.a., iar cea confesională, din: ortodocşi = 89,7%, romano-catolici = 0,5%, creştini după Evanghelie = 0,2% ş.a.;

Alte aşezări urbane: Adjud (mun., 16.045 loc.), Mărăşeşti (10.671), Odobeşti (9.364), Panciu (7.664);

Comunele: Andreiaşu de Jos, Băleşti, Bârseşti, Bilieşti, Bogheşti, Boloteşti, Bordeşti, Broşteni, Câmpineanca, Câmpuri, Cârligele, Chiojdeni, Corbiţa, Coteşti, Dumbrăveni, Dumitreşti, Fitioneşti, Garoafa, Goleşti, Gologanu, Gugeşti, Gura Caliţei, Homocea, Jariştea, Jitia, Măicăneşti, Mera, Milcovul, Moviliţa, Năneşti, Năruja, Negrileşti, Nereju, Nistoreşti, Obrejiţa, Paltin, Păuleşti, Păuneşti, Ploscuţeni, Poiana Cristei, Popeşti, Pufeşti, Răcoasa, Răstoaca, Reghiu, Rugineşti, Sihlea, Slobozia Bradului, Slobozia Ciorăşti, Soveja, Spulber, Străoane, Suraia, Tâmboeşti, Tănăsoaia, Tătăranu, Tulnici, Ţifeşti, Urecheşti, Valea Sării, Vânători, Vârteşcoiu, Vidra, Vintileasca, Vizantea-Livezi, Vrâncioaia, Vulturu;

Regiuni şi obiective turistice: municipiul Focşani – cu Muzeul Vrancei, Biserica Sf. Ioan Botezătorul (1661), Biserica fostei mănăstiri Precista (1716), Biserica Domnească (1785), teatrul, Ateneul Popular, Monumentul Independenţei, Monumentul Unirii ş.a. –, Odobeşti (beciul domnesc şi biserica din sec. XVIII) –, Soveja – Muzeul savantului Simion Mehedinţi, staţiunea balneoclima-terică, mănăstirea de la 1645 –, Panciu (Muzeul Viticulturii), Mărăşti (Mausoleul, ridicat în amintirea luptelor din războiul de la 1917) –, Andreiaşu de Jos („Focul Viu"), Adjud (Muzeul Orăşenesc), Carpaţii Orientali – cu peisajele montane din M-ţii Vrancei (Cl. Lăcăuţi, M-ţii Zboina Frumoasă, M-ţii Furu, Cl. Lepşii şi M-ţii Zboina Neagră) etc.;

Situri din patrimoniul mondial UNESCO: -.

ANEXĂ

BUCUREŞTI

Aşezarea geografică şi cadrul natural

Poziţia geografică: în partea sud-estică a ţării, la 44°26′ lat. N şi 26°06′ long. E;

Judeţele vecine: Ilfov (E, S, V şi N);

Suprafaţa: 228 km²;

Relieful/unităţile de relief: de câmpie; Câmp. Română (Câmp. Vlăsiei, cu subdiviziunea Câmp. Bucureştiului – Câmpul Băneasa, Câmpul Colentina şi Câmpul Cotroceni-Berceni);

Clima: cu influenţe de ariditate; temp. med. multianuală: 10,5°C (la periferie) şi 11,5°C (în partea centrală); precip. med. anuale: 580 mm (la periferie) şi 590 mm (în partea centrală); vânturile: din NE şi E; Crivăţul;

Hidrografia: destul de bogată şi variată; râurile Dâmboviţa şi Colentina (cu afluentul Balta Pipera); lacuri (majoritatea artificiale): Străuleşti, Băneasa, Herăstrău, Floreasca, Tei, Plumbuita, Fundeni, Pantelimon I (pe Colentina), Lacul Morii (pe Dâmboviţa), Lacul Grădina Botanică, Cişmigiu, Carol, Tineretului, Drumul Taberei, Titan ş.a.; ape subterane: ape freatice şi ape de adâncime;

Asociaţii biogeografice: pădure de foioase (în N), parcuri antropice şi grădini publice; arbori ocrotiţi: ginko (*Ginko biloba*), în parcuri.

Aspecte demografice şi socio-economice

Populaţia: 1.883.425 loc.;

Densitatea medie a populaţiei: 8260,6 loc./km²;

Structura etnică: români = 85,9%, romi = 1,2%, maghiari = 0,1% ş.a.;

Structura confesională: ortodocşi = 84,3%, romano-catolici = 1,1%, musulmani = 0,4% ş.a.;

Populaţia urbană: 1.883.425 loc. (100%);

Populaţia rurală: 0 loc. (0%);

Regiuni şi obiective turistice: Palatul Parlamentului, clădirea Universităţii (1864), Teatrul Naţional, Ateneul Român (1886-1888), Muzeul Naţional de Istorie al României, Muzeul de Istorie al Municipiului Bucureşti, Muzeul Curtea Veche şi Palatul Voievodal, Muzeul Naţional de Artă al României, Muzeul Satului şi de Artă Populară, Muzeul de Istorie Naturală „Grigore Antipa", Muzeul Naţional Militar „Regele Ferdinand I", Muzeul Naţional al Ţăranului Român, Muzeul de Geologie, Palatul Cotroceni (1893), Biserica Sf. Apostoli (sec. XVII), Biserica Patriarhiei, Biserica Sf. Gheorghe Nou (sec. XVII), Biserica

Creţulescu (1720-1722), Biserica Stavropoleos (1724), Biserica Radu Vodă (1613-1614), Clădirea Academiei Române (sec. XVIII), Hanul lui Manuc (1808), Palatul Ştirbei (1835), Banca Naţională (1885), Palatul Justiţiei (1890-1895), Palatul C.E.C.-ului (1896-1900), Foişorul de Foc, Casa Presei Libere, Parcul Cişmigiu (sec. XIX), Grădina Botanică (1884), Grădina Zoologică, Parcul Herăstrău (1936), Parcul Tineretului (1974), Complexul Naţional Sportiv „Sala Polivalentă", Stadionul Naţional, Complexul Expoziţional Romexpo ş.a.

Situri din patrimoniul mondial UNESCO: -.

BIBLIOGRAFIE

Anghel Gh.: *Cetăţi medievale din Transilvanie,* Edit. Meridiane, Bucureşti, 1973.

Badea L. (coord.): *Unităţile de relief ale României, I, Carpaţii Meridionali şi Munţii Banatului,* Edit. Ars Docendi, Bucureşti, 2001.

Badea L. (coord.): *Unităţile de relief ale României, II, Munţii Apuseni şi Podişul Transilvaniei,* Edit. Ars Docendi, Bucureşti, 2006.

Badea L. (coord.): *Unităţile de relief ale României, III, Dealurile pericarpatice: Dealurile Crişanei şi Banatului, Subcarpaţii,* Edit. Ars Docendi, Bucureşti, 2008.

Badea L. (coord.): *Unităţile de relief ale României, IV, Podişurile pericarpatice: Podişul Mehedinţi, Podişul Getic, Podişul Moldovei, Podişul Dobrogei,* Edit. Ars Docendi, Bucureşti, 2010.

Badea L. (coord.): *Unităţile de relief ale României, V, Câmpiile pericarpatice: Câmpia Banatului şi Crişanei, Câmpia Română, Lunca Dunării şi Câmpia Litorală,* Edit. Ars Docendi, Bucureşti, 2011.

Badea L. (coord.): *Unităţile de relief ale României, VI, Carpaţii Orientali: Carpaţii Maramureşului şi Bucovinei,* Edit. Ars Docendi, Bucureşti, 2012.

Badea L. (coord.): *Unităţile de relief ale României, VII, Carpaţii Orientali: Carpaţii Moldavo-Transilvani,* Edit. Ars Docendi, Bucureşti, 2014.

Badea L. (coord.): *Unităţile de relief ale României, VIII, Carpaţii Orientali: Carpaţii de la Curbură,* Edit. Ars Docendi, Bucureşti, 2014.

Buza M., Mărculeţ I.: *Rezervaţiile naturale de importanţă naţională din judeţul Alba,* Jurnal geografic, Vol. II, Bucureşti, 1999.

Buza M., Mărculeţ I.: *Rezervaţiile complexe din judeţul Alba,* Geografie şi biologie: colaborări, Bucureşti, 2000.

Buza M., Mărculeţ I.: *Rezervaţiile botanice şi forestiere din judeţul Alba,* Notiţe geografice, Vol. I, Bucureşti, 2000.

Buza M., Mărculeţ I.: *Categorii de rezervaţii şi monumente naturale din judeţul Alba,* Notiţe geografice, Vol. II, Bucureşti, 2001.

Buza M., Badea L., Dragomirescu Ş. (coord.): *Dicţionar geografic al României, vol. I, Literele A-L,* Edit. Academiei Române, Bucureşti, 2008.

Buza M., Badea L., Dragomirescu Ş. (coord.): *Dicţionar geografic al României, vol. II, Literele M-Z,* Edit. Academiei Române, Bucureşti, 2009.

Cocean P.: *Geografia turismului Românesc,* Edit. Focul Viu, Cluj-Napoca, 1997.

Dumitrescu M., Mărculeţ I.: *România – hartă geografică general,* Edit. Digital Docu Print, Târgu Mureş, 2018.

Gâştescu P.: *Lacurile Terrei,* Edit. CD Press, Bucureşti, 2006.

Ielenicz M.: *Dealurile şi podişurile României,* Universitatea Creştină „Dimitrie Cantemir", Sibiu, 1996.

Ielenicz M., Pătru Ileana-Georgeta, Ghincea Mioara: *Subcarpaţii României,* Edit. Universitară, Bucureşti, 2005.

Ielenicz M., Comănescu Laura: *România. Potenţialul turistic,* Edit. Universitară, Bucureşti, 2006.

Iordan I.: *România încotro? Regionalizare – Cum? Când?,* Edit. CD Press, Bucureşti, 2003.

Mărculeţ I., Rusu B.: *Vegetaţia şi fauna ocrotită din judeţul Alba,* Natura şi omul – comunicări şi referate (Muzeul Judeţean de Ştiinţele Naturii Prahova), Edit. Bioedit, Ploieşti, 2001.

Mărculeţ I., Dobre Andreea, Anton Cătălina-Ştefania: *Rezervaţiile naturale din judeţul Ilfov*, Notiţe geografice, Vol. II, Bucureşti, 2001.

Mărculeţ I., Mărculeţ Cătălina, Marcu Daniela, Mărculeţ V.: *Superlativele României. Mică enciclopedie,* Edit. Meronia, Bucureşti, 2010.
Mărculeţ I. (coord.): *Dicţionarul ariilor naturale protejate din România,* Colegiul Naţional „I. L. Caragiale", ISBN 978-973-0-13590-9, Bucureşti, 2012.
Mărculeţ I. (coord.): *Dicţionarul aşezărilor urbane din România,* Colegiul Naţional „I. L. Caragiale", ISBN 978-973-0-14631-8, Bucureşti, 2013.
Mărculeţ I. (coord.): *Oraşele României. Mic dicţionar geografic şcolar,* Colegiul Naţional „I. L. Caragiale", ISBN 978-973-0-19093-9, Bucureşti, 2015.
Mărculeţ I. (coord.): *Judeţele României, Vol. I, Caracteristici fizico-geografice,* Colegiul Naţional „I. L. Caragiale", ISBN 978-973-0-24136-5, Bucureşti, 2017.
Mărculeţ I. (coord.): *Judeţele României, Vol. II, Aspecte de geografie umană,* Colegiul Naţional „I. L. Caragiale", ISBN 978-973-0-26935-2, Bucureşti, 2018.
Mândruţ O.: *Atlas de geografie a României,* Edit. Corint, Bucureşti, 2008.
Pop P. Gr.: *România – geografie hidroenergetică,* Edit. Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 1996.
Popa Tutoveanu Gh., Mărculeţ I., Mărculeţ Cătălina: *Lacurile judeţului Ilfov în conjunctura actuală a dezvoltării economico sociale,* Însemnări geografice, Bucureşti, 2002.
Săgeată D.-R.: *Deciziile politico-administrative şi organizarea teritorială,* Edit. Top Form, Bucureşti, 2006.
Stan Magda: *România. Ghid turistic şi istoric,* Edit. Niculescu, Bucureşti, 2007.
Szepesi Manuela, Szepesi Al., Dumitrescu M., Cruceru N.: *Geografia oraşului Bucureşti. Suport de curs,* Edit. CD Press, Bucureşti, 2011.
****Enciclopedia geografică a României,* Edit. Ştiinţifică şi Enciclopedică, Bucureşti, 1982.
****Geografia României,* vol. I, *Geografie fizică,* Edit. Academiei Române, Bucureşti, 1983.
****Geografia României,* vol. III, *Carpaţii Româneşti şi Depresiunea Transilvaniei,* Edit. Academiei Române, Bucureşti, 1987.
****Geografia României,* vol. IV, *Dealurile şi Câmpia Banatului şi Crişanei, Podişul Mehedinţi, Subcarpaţii, Piemontul Getic, Podişul Moldovei,* Edit. Academiei Române, Bucureşti, 1992.
****Geografia României,* vol. V, *Câmpia Română, Dunărea, Podişul Dobrogei şi Litoralul românesc al Mării Negre, Platforma Continentală,* Edit. Academiei Române, Bucureşti, 2005.
****Judeţele Patriei,* întreaga colecţie, Edit. Academiei R. S. România, Bucureşti.
****Judeţele României,* întreaga colecţie, Edit. Sport-Turism, Bucureşti.
****Parcuri naţionale, naturale şi rezervaţii ale biosferei din România,* Ministerul Agriculturii, Pădurilor, Apelor şi Mediului, Bucureşti, 2003.
****Recensământul populaţiei din anul 2011* (Tabelul 8. *Populaţia stabilă după etnie – judeţe, municipii, oraşe, comune;* Tabelul 13. *Populaţia stabilă după religie – judeţe, municipii, oraşe, comune*.), Institutul Naţional de Statistică a României, 2013.
****Wikipedia.ro.*

Abstract

The counties of Romania. A Geographical Encyclopaedia,

(„I. L. Caragiale" National College, Bucharest, 109 page)

The hereby study – ***The Counties of Romania. A Geographical Encyclopaedia*** –, carried out by a group of teachers, students and former students from "I. L. Caragiale" National College from Bucharest, was meant to be both a tool and a resource for Geography lovers. The pages of the book reveal thorough descriptions of all the counties of Romania (41) together with the Romanian capital, Bucharest.

According to the geographer I. Iordan[1], the counties are the biggest administrative centres in Romania, represented by territories of different sizes, „set, in general, in accordance with the geographical, historical-territorial and socio-administrative particularities, including more urban or rural localities, disposing of a great natural and human resources potential and in the same time enjoying social cultural and economic independence".

The description of each county and of Bucharest was done following an algorithm which comprises two main parts: „The geographical setting and the natural environment" and „Demographical and socio-cultural aspects":

• The physical geographical description covers the following aspects: the geographical position, the surface, the landform/ the major categories of landforms (up to the fourth order), climate, hydrography, biogeographical associations and protected areas.

• The human geography section includes information about: the population (based on the 2011 census data), the average population density, the ethnic structure, the confessional structure, the urban population, the rural population, the capital city of the county, other urban settlements, the local administrative units, landmarks and touristic areas, as well as the sites inscribed on the UNESCO World Heritage List.

JUDEȚELE ROMÂNIEI

Enciclopedie Geografică

Coordonator: prof. dr. Ioan MĂRCULEȚ

ISBN 978-973-0-28671-7

București – 2019

[1] Iordan I.: *România încotro? Regionalizare – Cum? Când?*, Edit. CD Press, Bucureşti, 2003, p. 19.